

JULES VERNE
EGY KÍNAI VISZONTAGSÁGAI KÍNÁBAN

A mű eredeti címe:
LES TRIBULATIONS D'UN CHINOIS EN CHINE

Fordította:
V. PÁNCZÉL ÉVA

TARTALOM

Első fejezet,

amelyből apránként kiderül, kik a szereplők és hova valósiak.

Második fejezet,

amelyben megismerkedhetünk Kin-fuval és Vanggal, a filozófussal.

Harmadik fejezet,

amelyben az olvasó madártávlatból könnyűszerrel pillantást vethet Sanghaj városára.

Negyedik fejezet,

amelyben Kin-fu egyhetes késéssel kap kézhez egy fontos levelet.

Ötödik fejezet,

amelyben Li-u levelet kap, de jobban örülne, ha sose kapja meg.

Hatodik fejezet,

amelyben kedve támad az olvasónak, hogy fölkeresse a SZÁZÉVES életbiztosítási irodát.

Hetedik fejezet,

amelyben szomorú dolgok történnének, ha nem a Mennyei Birodalom egyik különleges szokásáról esnék benne szó

Nyolcadik fejezet,

melyben Kin-fu komoly ajánlatot tesz Vangnak, ő pedig ugyanolyan komolyan el is fogadja.

Kilencedik fejezet,

amely bármilyen különösen végződik, valószínűleg mégsem lepi meg az olvasót.

Tizedik fejezet,

amelyben Craiget és Fryt hivatalosan is bemutatják a SZÁZÉVES új ügyfelének.

Tizenegyedik fejezet,

amelyből kiderül, hogy Kin-fu lesz a Középső Királyság leghíresebb embere.

Tizenkettedik fejezet,

amelyben Kin-fu két testőrével és inasával nekivág a nagy kalandnak.

Tizenharmadik fejezet,

amelyben megismerhetjük „A százesztendő aggastyán életének öt évadja” című népszerű siratódalt.

Tizennegyedik fejezet,

amelyben az olvasó egyetlen városban könnyűszerrel végiglátogathat négyet.

Tizenötödik fejezet,

amely meglepetést tartogat Kin-funak, és talán az olvasónak is.

Tizenhatodik fejezet,

amelyben a nőtlenül maradt Kin-fu újból nyakába veszi a világot.

Tizenhetedik fejezet,

amelyben Kin-fu árfolyama megint veszélybe kerül.

Tizennyolcadik fejezet,

amelyben Craig és Fry kíváncsiságból kifürkészi a SZANJEP rakterét.

Tizenkilencedik fejezet,

amelynek nem lesz jó vége sem Jin kapitány, a SZANJEP parancsnoka, sem a legénysége számára.

Husadik fejezet,

amelyből megtudhatjuk, mi vár Boyton kapitány mentőöltözékének használóira.

Huszonegyedik fejezet,

amelyben Craig és Fry rendkívül nagy megkönnyebbüléssel fogadja a holdfölkeltét.

Huszonkettedik fejezet,

amelyet akár az olvasó is megírhatott volna, olyannyira nem lepi meg a befejezése.

**Első fejezet,
amelyből apránként kiderül,
kik a szereplők és hova valósiak.**

- Azért meg kell hagyni, valami jó is van az életben! - kiáltott fel az egyik vendég, karját a pad márvány hátlapján nyugtatva, miközben jóízűen ropogtatta a tavrózsa cukrozott gyökerét.

- Ámbár legalább annyi rossz is! - fűzte hozzá a másik vendég két köhögőroham közt, mert a torkán akadt egy ízes cápauszonyfalat.

- Tekintsünk kellő bölcsességgel az élet dolgaira! - szólt közbe egy élemedettebb uraság, orrán hatalmas, fakeretes szemüveggel. - Ma kis híján megfulladunk, holnap meg úgy gördül minden, amint ez a felséges ital csúszik le a torkunkon. Hiába, ilyen az élet!

Azzal az élet örömeit bölcs nyugalommal szemlélő epikureista férfiú felhörpintette a poharába töltött, finoman párolgó, meglangyosított nemes bort.

- Ami engem illet - vette át a szót a negyedik vendég -, számomra egészen elviselhető az élet, amíg semmit se kell tennem, és módomban is áll, hogy tétlenül éljek.

- Tévedés! - vetette közbe az ötödik. - A boldogság titka a tanulás és a munka. A lehető legtöbb tudás birtoklása szerez örömet az embernek!...

- És annak a felismerése, hogy végső soron semmit sem tudunk!

- Mert vajon nem ez-e a bölcsesség kezdete?

- És mi a vége?

- A bölcsesség végtelen! - válaszolta bölcshez illő, higgadt mosollyal a pápaszemes. - A józan ész a legfőbb jó!

Ezután az első vendég egyenesen az asztalfőn ülő házigazdához fordult, aki a legrosszabb helyet foglalta el, ahogyan az udvariasság szabályai megkívánják. Onnan hallgatta szórakozottan és közömbösen vendégei *inter pocula* értekezéseit, ő maga azonban nem vetett közbe egyetlen szót sem.

- Halljuk a házigazda véleményét e borközi eszmefuttatásokról! Jó vagy rossz-e az élet manapság? Kinek a pártján áll?

A házigazda unottan ropogtatta a görögdinnyemagokat, és válasz gyanánt csupán lekicsinylően biggyesztette az ajkát, mint akit a kérdés egyáltalán nem is érdekel.

- Püh! - szólt végül.

Hát igen, így nyilvánítanak véleményt a közönyösök: semmitmondóan sokatmondók. Így mondják ezt a földkerekség minden nyelvén, megtalálható a világ valamennyi szótárában. „Kifejező” ajkbiggyesztés.

Nosza, az öt vendég erre egymással versengve gyözködte a fásult házigazdát: ki-ki a saját érveivel. Mindenáron ki akarták kényszeríteni belőle a véleményét. Őkelme előbb szabadkozott, majd végül azzal a megállapítással hozakodott elő, hogy az élet se nem jó, se nem rossz. Ami őt illeti, nézete szerint jelentéktelen „kitaláció” csupán, egyszóval vajmi kevésbé találja mulatságosnak az egészet.

- Nos, erről ennyit, kedves barátaim!

- Azért beszél így, mert eddig soha még egy rózsaszírom se zavarta meg a nyugalomát!

- Pedig milyen fiatal!
- Fiatal és jó egészségnek örvend!
- Jó egészségnek örvend és gazdag!
- Dúsgazdag!
- Még annál is gazdagabb!
- Talán túlságosan is gazdag!

A közbekiáltások úgy sisteregtek keresztül-kasul, akár a tűzijáték röppentyűi, de még csak egy mosolyt sem csaltak a házigazda rezzenetlen arcára. Beérte azzal, hogy könnyedén vállat vont, mint olyan ember, aki még sohasem lapozott bele élete könyvébe, sőt talán az első oldalait sem vágta fel.

Pedig ez a közömbös ifjú elmúlt már harmincéves, kitűnő egészségnek örvendett, kellemes külsővel, gazdagsággal, átlagon felüli értelemmel és műveltséggel áldotta meg az ég. Mindene megvolt hát, ami oly sok más földi halandónak hiányzik: a világ boldog emberei egyikének mondhatta volna magát. Miért is nem volt hát boldog?

Vajon miért?

A filozófus szólalt meg ekkor mély hangján, mint valamiféle ókori görög karvezető:

- Barátom, neked azért nem adatott meg eddig a boldogság, mert nem érezted a hiányát. A boldogság ugyanis olyan, mint az egészség. Olykor a híjával kell lennünk, hogy aztán örömmünket leljük benne. Márpedig te még nem voltál beteg... azaz nem találkoztál a boldogtalansággal. Ez hiányzik az életedből. Hogyan is becsülhetnéd a boldogságot, ha egyetlen pillanatig sem voltál még boldogtalan?

Az elgondolkodtató szavak után a filozófus fölemelte a legjobb márkájú pezsgővel teli poharát:

- Azt kívánom vendéglátónknak, hogy derült égboltját árnyékolja némi felhő, és életében tapasztalja meg a szenvedést is!

S e különös áldomás után fenékgig ürítette poharát.

A házigazda jóváhagyólag rábólintott, aztán visszasüppedt korábbi fásult közönyébe.

Vajon hol folyt le ez a beszélgetés? Talán valamelyik európai szálloda éttermében: Párizsban, Londonban, Bécsben, Szentpétervárott? Vajon az Óvilág vagy az Újvilág egyik előkelő vendéglőjében bukkantunk erre a kedélyes társaságra, amelynek tagjai lakomázás közben oly józanul vitatták meg e kérdéseket, és ráadásul még csak fel sem öntöttek a garatra?

Nem franciák voltak, annyi szent, mivelhogy politikáról egyetlen szó sem esett!

Hatan ülték körül az asztalt a fényűzően berendezett, közepes nagyságú szalonban. A lenyugvó nap utolsó sugarai bevilágítottak a kék és narancssárga színű ablaküvegeken. Az alkonyi szellő valódi vagy művirágfüzéreket ringatott az ablak előtt, és a színes lampionok sápadt fénye a leáldozó nap egyre fakuló világosságába olvadt. Fent az ajtókeretet faragott arabeszkek, mesebeli égi és földi szépségek, állatok és növények szobrai díszítették.

A szalon selyemkárpittal borított falán hatalmas, ferde metszésű tükrök ragyogtak. A mennyezetről pedig színes vászonpunka, azaz szellőztető függött alá, és folyvást lengedezett, elviselhetővé hűsítve a helyiség levegőjét. Az asztal négyszögletű, feketére lakkozott lapja

visszatükrözte az ezüst és porcelán étkészletet meg a dús mintázatúra csiszolt kristálypoharakat, mivel nem terítettek rá abroszt.

Asztalkendőt sem használtak, helyette egyszerű, jelképekkel díszített négyszögletű papírlapokat halmoztak jókora csomóban a vendégek keze ügyébe. Az asztal körül márvány háttámlájú székek sorakoztak: ezen az éghajlaton ugyanis sokkal kellemesebbek a modern kárpitozott ülőalkalmatosságoknál.

Ami a felszolgálatot illeti, igencsak bájos lánykák végezték; fekete hajukban liliom, krizantém ékeskedett, csuklójukat kecses arany vagy jade karkötők díszítették. Mosolyogva, derűsen tálalták fel vagy szedték le a terítékeket, de mindig csak az egyik kezükkel, mivel a másikban kecsesen libegtették széles legyezőjüket, hogy élénkítsék a mennyezeti szellőztető által keltett légmozgást.

Kifogástalan ételek sorjázta: elképzelni sem lehetne a konyhaművészet választékosabb és kifinomultabb ízléssel összeállított fogásait. A környék legkitűnőbb szakácsa tudta, hogy inyenceknek készíti a százötven ételféleségből álló lakomát.

Előétel gyanánt édes sütemény, kaviár, ropogósra sült sáska, aszalt gyümölcs és a Ningpo folyóból való osztriga került terítékre. Ezután sűrű egymásutánban következtek a többi fogások: a kacsá-, galamb- és bíbictójából sült rántotta, fecskéfészek habart tojással körítve, apróhús ginzenggel fűszerezett mártásban, tokhalkopoltyú befőttel, bálnavelő cukros mártással, édesvízi ebihal, rákjavapörkölt, verébzúza, fokhagymás ürüszem, barackmagtejbe áztatott derelye, tömjénes halles, bambuszrügy mártásban, édes gyökércsira-saláta stb. A háromórás dőzsölésre szingapúri ananász, pörkölt-cukrozott földimogyoró, sós mandula, zamatos mangó, fehér húsú longjen, halvány licsigyümölcsvelő, péppé tört, tejszínes sulyom, cukrozott kantoni narancs következett csemege gyanánt. A pompás eledeleket bőségesen öntözték jóféle sörrel, pezsgővel, Saohszing borával, majd a tudós sorrendben lefolytatott lakmározásra - hagyományos utóételként - az elmaradhatatlan rizs tette föl a koronát, a rizst pedig vékony pálcikákkal emelték ajkukhoz, amint az dukál.

Végül a fiatal szolgálólányok, az európai szokással ellentétben, nem illatos folyadékkal teli porcelántálat, hanem forró vízzel átítatott szalvétákat nyújtottak a vendégeknek, akik elégedetten törölték arcukat és kezüket.

Pedig ez csak közjáték volt két étkezés közt, egyórányi *far niente*, amikor egyszer csak fölcsendült a zene: énekesek és muzsikusok léptek a terembe. Szép, fiatal énekesnők libbentek be, illedelmesen és szerényen. Hanem a zene, amit előadtak! Nyávogtak, kuruttyoltak, kotkodácsoltak ütem és összhang nélkül, éles visongásuk valósággal támadást intézett a hallóidegek ellen, a hangterjedelem felső határán, szinte elviselhetetlen magasságokban csapongott. A hegedű húrjai úgyszólván összegubancolódtak a vonóéival, gitárjukat kígyóbőr borította, a harmonika leginkább holmi hordozható zongorára emlékeztetett; a hangszerek illettek tehát az általuk nagy ricsajjal kísért dalnok hölgyekhez meg az énekmodorukhoz.

A „macskazene” előadóinak vezetője, a szalonba lépve átnyújtotta műsorajánlatát. A házigazda intésére, hogy rábízta a választást, a muzsikusok rázendítettek a *Bokréta tíz virágból* című, az idő tájt közkedvelt, divatos zenedarabra.

Ennek végeztével a busásan megjutalmazott énekes- és zenészcsapat hangos tetszésnyilvánításoktól kísérve folytatta eredményes körútját a szomszédos szalonokban.

Az asztaltársak ekkor végre fölemelkedtek székükről, de csupán csak abból a célból, hogy az egyik asztal mellől a másikhoz telepedjenek, természetesen nem mulasztva el az ilyenkor szokásos szertartásos bókók hosszú sorát sem.

Ennél az asztalnál mindegyiküket várta már a fődeles ibrik a híres buddhista szerzetes, a legendás tutajon álló Bódhidharma alakjával díszítve. Ott találták mellette a csipet teát, amelyet a csészében gőzölgő, forró vízbe dobtak, és nem sok idő múltán, cukor nélkül ki is itták a felséges italt. Hej, de nem akármilyen tea volt ez! Nem kellett attól félniük, hogy netán a szállító cég, a Gibb-Gibb & Tsa meghamisította volna bele nem való, silány levelekkel, vagy már egyszer leforrázták, esetleg a szőnyegről söpörték össze, vagy ráadásul gyömbérrel festették volna sárgára vagy berlini kék festékkel zöldes színűre.

A legtisztább, legnemesebb császári tea volt ez. Ritka becses leveleit leginkább virág-sziromhoz lehetne hasonlítani, s az első, márciusi betakarítás során szedték, amelyre csak ritkán kerül sor, mert ezután elpusztul a teacserje. A szüretelést csak kesztyűs kezű kisgyermek végezhetik.

Akármelyik európai részeseül e ritka élvezetben, ki nem fogyott volna a fenséges ital dicséretéből, ám a vendégek szemlátomást minden különösebb lelkesedés nélkül szürcsölték apró kortyokban teájukat, hiszen régóta hozzászoktak már.

Nem mintha nem értékelték volna e különleges nedűt. Ezek az előkelő uraságok abban az országban születtek, ahol a teacserje évente egyszer termi meg illatos leveleit. Díszes öltözetük: a hancsaol, a könnyű ing, a vnaokaul, a rövid tunika, a hosszú, oldalt gombolt laol, lábukon sárga vászoncipő hímzett harisnyával, selyemnadrágjukat bojtos övvel kötötték meg a derekukon, hozzá szépen hímzett selyemmellény járult, meg az övükbe tűzött, elmaradhatatlan legyező. Ételeiket - a fecskefészket, a tengeri uborkát, a bálnavelőt, a cápauszonyt - természetesen úgy élvezték, mint megannyi ínycenc falatot, de ami a kívülállót meghökken-tette, azt ők mindennaposnak találták.

Egyvalami mégis váratlanul érte őket: a házigazda bejelentése, amikor végre távozni készülődtek az asztaltól. Ekkor értették meg, minek köszönhették a bőséges vendéglátást. A teáscsészék még színültig töltve álltak előttük. A közömbös házigazda, mielőtt utoljára ürítette volna ki a magáét, az asztalra könyökölt, tekintetét révetegen a semmibe függesztette, és így szólt:

- Barátaim! Ne nevesetek ki, hallgassatok végig. A sorsom eldőlt. Úgy határoztam, új irányba fordítom életemet: ez talán segít, hogy megtörjem eddigi egyhangúságát. Jól döntöttem-e vagy sem? Majd megmutatja a jövő. Ez a vacsora, amelyet együtt költöttünk el, a legénybúcsúm volt. Két hét múlva megnősülök, és...

- És te leszel a legboldogabb férfiú a világon! - kiáltott fel derülátó barátja. - Nézd csak! A jelek ezt jövendölik! - A lampionok halvány fényt vetettek az ablaknyílás díszes faragványaira, ahol szarkák cserregtek vidáman, a tealevelek apró darabkái pedig függőlegesen úszkáltak a csészékben. Ezek bizony mind boldogságot jósolnak, még hozzá csalhatatlanul!

A vendégek elhalmozták jókívánságaikkal a házigazdát, aki mindezt tökéletes hidegvérrel fogadta. Mivel azonban nem nevezte meg az életének „új fordulatát” előidéző személyt, senki sem akarta elkövetni azt a tapintatlanságot, hogy kérdezősködjék felőle.

A filozófus azonban nem hallatta hangját a szerencsét kívánók közt. Karját keresztbefonva, félig lehunytt szemmel állt, ajkán gúnyos mosollyal. Látszott rajta, hogy nem óhajt osztozni sem az üdvözlő felek, sem az üdvözölt fél magatartásában. A házigazda ekkor felállt, a filozófus vállára tette a kezét, és a szokásosnál kevésbé nyugodt hangon ezt kérdezte tőle:

- Csak nem vagyok túl öreg a házassághoz?

- Nem.

- Vagy túl fiatal?
- Szó sincs róla.
- Szerinted hibát követek el?
- Meglehet.
- A választottam, akit te is ismersz, képes rá, hogy boldoggá tegyen.
- Tudom.
- Akkor hát?...
- Te magad nem vagy képes a boldogságra. Egyedül unatkozni nagyon rossz. Kettesben unatkozni azonban még sokkal rosszabb!
- Sohasem lehetek hát boldog?
- Nem bizony, míg csak le nem csap rád a balsors.
- Márpedig engem az el nem érhet!
- Nagy baj, mert akkor gyógyíthatatlan vagy!
- Ó, ezek a filozófusok! - kiáltott fel a legfiatalabb vendég. - Ne is hallgassunk rájuk! Csak úgy gyártják az elméleteket, mint a gépek, de teljesen hiába, mert úgysem válnak be, teljesen hasznavehetetlenek. Nősülj csak meg, barátom, nősülj meg! Én is követném példádat, ha nem fogadtam volna meg, hogy sohasem leszek házasember. Köss csak házasságot, és költőink szavaival szólva, a két főnix gyöngéden egyesüljön mindörökre! Barátaim, a házigazdánk boldogságára emelem poharamat!
- Én meg - válaszolt a filozófus - valamely jóakarátú istenség közbenjárására iszom, aki megismerteti velem a szenvedést, hogy boldog lehessen!

E meglehetősen különös pohárköszöntőre a vendégek fölálltak, öklüket egymáshoz érintették, mint a bokszolók szokták összecsapás előtt, majd leeresztették; azután pedig főhajtással elbúcsúztak egymástól.

Az olvasó már bizonyára sejti a lakomának helyet adó szalon, a különleges étek, ruhák leírásából, a vendégek sajátos kifejezéseiből, elméleteikből, hogy kínaiakról van szó: mégpedig nem a Mennyei Birodalom ama lakóiról, akik mintha holmi paravánról léptek volna le vagy pedig úgy festenek, mintha valamely csésze díszül szolgálnának, hanem sokkal inkább olyanokról, akik tanulmányaik, utazásaik során gyakran kerültek kapcsolatba a fejlett Nyugattal, s így maguk is európai műveltségre tettek szert.

Valójában a gazdag Kin-fu látta vendégül - elmaradhatatlan kísérője, a filozófus Vang társaságában - négy fiatalkori jó barátját a kantoni Gyöngy-rakpart egyik hajóéttermének szalonjában: Pao-sent, a negyedik rangosztálybeli, kék gombos mandarint, Jin-pangot, a Gyógyszerészek utcájának gazdag selyemkereskedőjét, Timet, a megrögzött élvhajhászt és az irodalmár Hualt.

Történt pedig mindez a negyedik hold huszonhetedik napján, az öt virrasztás közül az elsőben, a kínai éjszaka óráinak eme költői felosztása szerint.

**Második fejezet,
amelyben megismerkedhetünk Kin-fuval
és Vanggal, a filozófussal.**

Kin-fu azért tartotta legénybúcsúját a barátaival Kantonban, mert serdülőkora egy részét éppen Kuangtung tartomány e székhelyén töltötte el. Gazdag és bőkezű ifjúként az idő tájt sok barátja volt, de mára csak ez a négy maradt, akiket vendégül látott a hajóétteremben. A többiek szanaszét szórták az élet véletlen eseményei, hiába kereste őket.

Kin-fu most épp Sanghajban lakott, és csak unaloműzésből jött néhány napra Kantonba. Még a lakoma estéjén azonban hazatérni szándékozott, a part menti nagyobb városokat érintő gőzhajóval.

Vang pedig azért kísérte el tanítványát, mert a filozófus soha nem hagyta magára a fiatal embert, akire igencsak ráfértek a bölcs tanácsok. Igaz ugyan, hogy Kin-fu vajmi kevésre becsülte a mélyenszántó tanításokat. Kárba veszttek az örökbecsű életelvek és magvas megállapítások, ám az „elméletgyártó gép” - az életművész Tim szavaival szólván - mégis fáradhatatlanul ontotta a válogatott bölcsességeket.

Kin-fu az északi tartományok szintiszta kínai lakosságából származott, mely fajta csak akkoriban kezdett átalakulni; az ottani kínaiak soha nem keveredtek a tatárokkal. A déli tartományokban nem lehetett föllelni hozzá hasonló típusokat, mivel a magasabb és az alacsonyabb osztályokból valók egyaránt sokkal gyakrabban összeházasodtak a mandzsu fajtabeliekkel. Kin-fu családjának ereiben viszont apai és anyai ágon egyetlen csöpp tatár vér sem csörgedezett. A magas, jól megtermett fiatalember arcbőre inkább látszott fehérnek, semmint sárgásnak, szemöldöke egyenes vonalban húzódott, vízszintes vágású szeme csak a halántéka felé emelkedett kissé, egyenes orrával, egyáltalán nem lapos arcával bármelyik nyugati népcsoport legvonzóbb megjelenésű képviselőjével is bátran fölvehette volna a versenyt.

Csakugyan, ha Kin-fu mégis kínainak látszott, ezt gondosan beretvált koponyájának, tar homlokának és nyakának köszönhette, no meg a tarkójáról lecsüngő csodás hajfonatának, amely éjfekete, vastag kígyóként tekeredett a dereka tájáig. Már messziről észre lehetett venni, milyen ápolt külsejű; felsőajkát félkörben vékony bajuszka díszítette, meg egy szépségtapasz: szakasztott olyan, mint a partitúrában az orgonapont. Körmeit egy centiméternél is hosszabbra növesztette, mintegy jelezve, hogy azon szerencsés halandók közül való, akik tétlenül élhetnek. Meglehet, éppen a hanyag járása, büszke tartása tette, hogy tekintélyt árasztott a viselkedésével. Kin-fu egyébiránt Pekingben született s ez olyan kiváltság, amire minden kínai igencsak büszke. Ha kérdezték, kevélyen válaszolhatta: - Északról való vagyok!

Születése idején atyja, Csung-heu éppen Pekingben élt, és Kin-fu hatéves volt, amikor a család végleg Sanghajba költözött.

A kiváló Csung-heu a birodalom északi felének egyik megbecsült családjából származott, és mint a legtöbb földije, ő maga is fejlett üzleti érzékről tett tanúbizonyságot. Pályafutása kezdetén kereskedett mindazzal, amit csak ez a népes, gazdag ország megtermelt: Santouból való papírral, Szucseuból való selyemmel, Formózárol való kandicukorral, Hankauból és Fucsouból való teával, Honanból való vassal, Jünan tartományból való vörösrézzel vagy sárgarézzel. Kereskedőházának központja, a hong Sanghajban volt, de tartott telephelyet Nankingban, Tiencsinben, Makaón, Hong-kongban is. Az európai szokásokat átvéve angol gőzhajókon szállíttatta áruit, kábeltávíraton érkezett hozzá a selyemrészevények ára Lyonból és

az ópiumé Kalkuttából. Nem idegenkedett semmitől, ami a haladást szolgálta, ellentétben a kínaiak többségével, akikre hatott a mandarinok meg a kormány maradisága; ez utóbbiak ugyanis a hatalmukat és a tekintélyüket féltették a haladástól.

Száz szónak is egy a vége, Csung-heu oly rátermetten irányította az üzletét nemcsak a birodalmon belül, hanem a portugál, francia, angol és amerikai kereskedőházak sanghaji, makaói és hongkongi kirendeltségein keresztül külföldön is, hogy amikor Kin-fu a világra jött, apja vagyona meghaladta a négyszázezer dollárt.

Sőt, az elkövetkező években megkészserezte a vagyonát, egy újfajta kereskedelmi ágazat: az „Újvilág kulijainak szállítása” révén.

Mint tudjuk, Kína túlnépesedett, még a birodalom hatalmas kiterjedéséhez képest is, amelyet különféle költői nevekkel illetnek: a Mennyei Birodalom mellett Középső Királyságnak, a Virágok Földjének vagy a Virágok Birodalmának is szokták nevezni.

Lakóinak számát legalább háromszázhatvanmillióra becsülik. Ez a Föld népességének csaknem egyharmada. Márpedig bármilyen kevéssel beéri is a szegény kínai, azért csak eszik, és a hatalmas rizs-, köles- és búzaföldek termése sem képes elegendő táplálékkal ellátni ezt a tengernyi népet. Ezért sokan közülük kimenekültek azokon a réseken át, amelyeket az angol és francia ágyúk ütöttek a Mennyei Birodalom erkölcsi és anyagi falain.

A birodalom fölöslege főként Észak-Amerikába, azon belül is Kaliforniába áradt. Mégpedig olyan erővel, hogy a kongresszus kénytelen-kelletlen megszorító intézkedéseket hozott a kínai beözönléssel szemben, amit eléggé udvariatlanul „sárga pestisnek” neveztek. Sőt, ama vélekedés is lábra kapott, miszerint amíg Kína meg sem érzi az ötvenmillió kivándorló hiányát, addig viszont fennáll a veszélye annak, hogy ekkora tömeg elmongolosítja az angolszászokat.

Nos, akár mint történt is, a kivándorlás nagy arányokat öltött. A „kulik”, ahogyan az amerikaiak nevezték őket, maréknyi rizzsel, csészényi teával és csipetnyi pipadohánnyal is beérték, minden mesterséget könnyen megtanultak, ezért hamar megvetették a lábukat a Sós-tavak környékén, Virginiában, Oregon államban, de legkivált Kaliforniában, ahol jelentősen leszorították a munkabérekét.

A kivándorló olcsó munkaerő szállítására vállalkozások alakultak. Öt társaság működött a Mennyei Birodalom öt tartományában, a hatodik San Franciscóban. Az előbbieket küldték, az utóbbi pedig fogadta a szállítmányt. Ennek a társintézménye, a Tingtong végül gondoskodott a visszaszállításról.

Ez utóbbi kifejezés magyarázatra szorul.

A kínaiak örömet kívándorolnak, hogy szerencsét próbáljanak a „melikaiaknál”, amint az amerikaiakat nevezik, de csak egy föltétellel: amennyiben a holttestüket hazaszállítják, és a szülőföldjükön temetik el. Ez a munkaszerződésük sine qua nonja, elengedhetetlen feltétele, és ez minden körülmények közt kötelezi a szállítási vállalatot a bevándorlóval szemben.

Így aztán ez a Tingtong, más néven a Halottszállító Ügynökség szintén külön alaptőkével rendelkezett e célra, és „halottas hajókat” bérelt, amelyekkel azután San Franciscóból Sanghajba, Hongkongba és Tiencsinbe szállította „rakományát”. Új üzleti lehetőség. Új haszonszerzési forrás.

Az ügyes és vállalkozó szellemű Csung-heu, vérbeli kereskedő lévén azonnal kiszimatolta ezt a kiváló lehetőséget. Amikor 1866-ban meghalt, a Kuangtanban működő, kivándorlókat szállító vállalat igazgatója, egyben a San Franciscó-i székhelyű Halottszállító Ügynökség takarékpénztárának igazgatóhelyettese volt.

E naptól fogva Kin-fu apátlan-anyátlan árva lett, és ebbéli minőségében körülbelül négymillió frank értékű vagyont örökölt részvényekben, a Kaliforniai Központi Banknál letétbe helyezve.

Amikor a tizenkilenc éves ifjú örökös elveszítette apját, teljesen magára maradt volna, ha nem tudja maga mellett az elmaradhatatlan Vangot: pártfogóját és barátját.

No mármost, hát ki is volt ez a Vang? Tizenhét éve lakott már Sanghajban, Csung-heu házában. Amíg az apa élt, állandóan nála vendégeskedett, Csung-heu halála után pedig a fiára hagyományozódott örökségképpen, akárcsak a többi ingóság. Igen ám, de vajon honnan került hozzájuk? Mi lehetett a múltja? Ezekre a homályos kérdésekre csak Csung-heu vagy Kin-fu adhatott volna felvilágosítást.

Ha pedig hajlandók lettek volna válaszolni - ami egyáltalán nem valószínű -, körülbelül ezt hallhattuk volna tőlük:

Köztudomásúlag Kínában évekig is eltarthatnak a lázadások, ilyenkor több százezer ember indul rohamra. Nos, a 17. században a híres Ming-dinasztia - amely kínai eredetű - immár háromszáz esztendeje uralkodott, amikor 1644-ben a dinasztia akkori feje, látván a fővárost fenyegető felkelők túlerejét, segítségül hívta a tatár fejedelmet.

Az pedig nem sokáig kérette magát, ott termett, szétkergette a lázadókat, egyúttal kihasználta a helyzetet, megdöntötte a segítségkérő Ming-dinasztia hatalmát, és saját fiát, Hun-cset kiáltatta ki császárrá.

Ez az a korszak, amelyben tatár uralom váltotta fel a kínai főhatalmat; ettől kezdve mandzsu uralkodók bitorolták a Mennyei Birodalom trónját.

A két népfaj lassanként keveredni kezdett, kivált az alsóbb néprétegekben; az északi tartományokban azonban efféle kereszteződés ritkábban következett be, az ottani módos családok jobbadán elkülönültek a hódítóktól: szigorúan megtartották a két lépés távolságot a tatárokkal. Ennek tulajdonították azt, hogy mind a mai napig az első látásra megkülönböztethetőek a többi kínaiaktól, főként azok, akik az északi tartományok középső vidékeiről származnak. Ott éltek bizonyos elszigeteltségben a „hajthatatlanok”, akik hívek maradtak a hatalmát veszített dinasztiahoz.

Kin-fu atyja ez utóbbiak közé tartozott, sohasem lett hűtlen családja hagyományaihoz, amely nem volt hajlandó egy gyékényen árulni a tatárokkal. Még csaknem háromszáz év idegen trónbitorlás után is hajlandó lett volna bármikor fölzendülni a hódítók ellen.

Az csak természetes, hogy a fiú, Kin-fu is osztozott apja politikai nézeteiben.

1860-ban még mindig az a Hszien-fong császár uralkodott, aki hadat üzent Angliának és Franciaországnak - a háború abban az évben véget is ért, az október 25-én megkötött pekingi szerződésekkel.

Az uralkodóház trónját azonban már jóval előbb is rettenetes zendülés rázta meg. A csangmaók avagy a tajpingok, „a hosszú hajú lázadók” 1853-ban bevonultak Nankingba, 1855-ben pedig Sanghajt is a hatalmukba kerítették. Hszienfong halála után fia vette fel a küzdelmet a tajping felkelőkkel. Ám valószínűleg nem tudta volna megőrizni a hatalmát, ha nem segít neki Li alkirály, Kung herceg és mindenekelőtt Gordon angol ezredes.

A tajpingok, a tatárok esküdt ellenségei, akiket szilárdan összekovácsolt a lázadás, ugyanis azt tűzték ki fő céljuk gyanánt, hogy a Csing-dinasztiát a Vang-dinasztia váltsa fel. Négy csapatba szerveződtek: a fekete lobogósok gyilkoltak; a vörös lobogósok gyújtogattak; a sárga zászló alatt fosztogattak, a fehér zászlósokra pedig a többiek élelmezését bízták.

Igen fontos hadműveletek zajlottak Csiangszuban. A Sanghajtól ötmérföldnyire levő Szucső és Csiangcsi a felkelők kezére került, majd a császári csapatok nagy ügyel-bajjal visszafoglalták. Sanghaj is veszélybe került: épp 1860 augusztus 18-án indítottak ellene ostromot, amikor Grant és Montauban tábornokok, az angol-francia hadsereg parancsnokai tüzet nyitottak ágyúikból Pejhaj erődjére.

Kin-fu apja, Csung-heu ez idő tájt Sanghaj közelében lakott, nem messze attól a pompás hídtól, amelyet a Szucső folyón a kínai mérnökök emeltek. Egyáltalán nem nézte rossz szemmel ezt a tajping mozgalmat, mivel ő maga is kisöpörte volna Kínából a tatár dinasztiát.

Ilyen körülmények között történt, hogy miután visszaverték a felkelőket Sanghaj környékéről, 1860 augusztus 18-ának estéjén egyszer csak szilajon fölrántották Csung-heu házának ajtaját. Üldözői elől menekülő harcos roskadt a ház urának lába elé. Ha Csung-heu kiszolgáltatta volna a császári csapatoknak, az üldözött búcsút mondhatott volna az életének.

Kin-fu apja azonban nem árulhatott el egy tajpingot, aki az ő házában kért menedéket. Gyorsan becsukta az ajtót, és így szólt hozzá:

- Nem óhajtom megtudni, és ne is tudjam meg soha, hogy mit cselekedtél, honnan jössz! A vendégem vagy, tehát nálam biztonságban érezheted magad.

A menekülő szólni próbált, hogy kifejezze a háláját, de nem volt hozzá ereje.

- Mi a neved? - kérdezte tőle Csung-heu.

- Vang.

Bizony, Vangot mentette meg Csung-heu: nemeslelkűsége az életébe is kerülhetett volna, ha kitudódik, hogy egy lázadónak nyújtott menedéket. Ő azonban ama régi vágású kínaiak közé tartozott, akik számára a vendégszeretet szent.

Néhány esztendő múltán végképp elfojtották a zendülést. 1864-ben Taj-ping császár méreggel vetett véget az életének, hogy ne kerüljön a császáriak kezére, amikor ostrom alá vették székhelyét, Nankingot.

Vang e naptól fogva jótévője házában élt. Soha nem kellett számot adnia múltjáról; senki sem kérdezte felőle. Talán attól féltek, hogy túl sokat tudnának meg... Az a hír járta, hogy a lázadók szörnyű kegyetlenségeket követtek el... Vajon melyik lobogó: a sárga, a vörös, a fekete vagy a fehér alatt szolgált Vang? Okosabbnak látszott nem tudni effélékről, és azt képzelni, hogy mindössze az élelmiszer-ellátásról gondoskodó különítményhez tartozott.

Vang tehát hálás lehetett a sorsnak, hogy e vendégszerető ház befogadta. Csung-heu halála után fia, Kin-fu sem kívánt megválni Vangtól, annyira hozzászokott e kedves személy társaságához.

Abban az időben, amikor történetünk kezdődik, már senki sem sejthette benne az egykor tajping felkelőt, aki lehetett akár gyilkos, rabló vagy gyújtogató is. Kinek jutott volna ilyesmi az eszébe erről az ötvenöt éves, pápaszemes erkölcsbölcslőről, akinek bajsza a kínai hagyományok szerint lefelé konyult, szeme külső sarka pedig a halántéka felé emelkedett? Nem feltűnő színű, hosszú köntösének öve kezdődő elhízása jeléül a mellkasa köré került, fején a császári rendelet szerinti piros bojtos, csúcsos, szőrmeszegélyű kalapot hordott. E külsőségek mind-mind olyan derék tudósra utaltak, aki birtokában van a nyolcvanezer kínai írásjel használatának, a felsőbb dialektika bölcslője, a doktori cím viselője s mint ilyen, jogosult rá, hogy átmehessen az Ég Fiainak fenntartott pekingi nagy kapu alatt is.

Meglehet, hogy Vang borzalmakkal teli múltját feledve éppen a becsületes Csung-heunál eltöltött évek hatására tért a jó útra, és vált belőle afféle elmélkedő erkölcsbölcselelő.

Nos hát, így került a búcsúvacsora estéjén Kin-fuval Kantonba az elmaradhatatlan Vang is. A nevezetes legénybúcsú után a rakpartra igyekeztek a gőzhajóhoz, amely majd Sanghajba röpíti őket.

Kin-fu szótlánul, kissé gondterhelten rózta az utat. Vang jobbra-balra tekingetve bölcselekedett a Holdról, a csillagokról, mosolyogva haladt át az Örök Tisztaság kapuján, s egyáltalán nem tekintette túl magasnak a mércét; ugyanígy az Örök Gyönyörűség kapuját is szinte a magáénak érezte, végül az Ötszáz Istenség pagodája tornyainak árnyékába feledkezett.

A Perma nevű gőzhajó már indulásra készen várta őket. Kin-fu és Vang elhelyezkedett a számukra fenntartott fülkékben. A sebes folyású Gyöngy folyó - amely naponta megcsönkített tetemek tömegét sodorta magas partjai közt - nyílként röpítette a gőzöst a francia ágyúk szerteszórt maradványai, a hétemeletes Han Aj pagoda, a Jardyne híd meg Vanpoha tekintélyt sugalló palotái tövében, a bambuscölöpök és az aprócska szigetek útvesztőjében.

A hajó egy éjszaka alatt befutotta a százötven kilométernyi távolságot Kanton és a folyam torkolata közt.

Napfölkeltkor a Perma áthaladt a Tigristorok-szoroson és az öböl zátonyai közt; a Hongkong szigetén levő, ezernyolcszázhuszonöt láb magas Viktória-hegycsúcs is felbukkant egy pillanatra a hajnali ködben. A szerencsés utazástól megkönnyebbült utasok: Kin-fu és a filozófus, a Kék folyó sárga vizét hátrahagyva kiszálltak a hajóból Sanghajban, Csiangnan tartomány tengeri partvidékén.

**Harmadik fejezet,
amelyben az olvasó madártávlatból könnyűszerrel
pillantást vethet Sanghaj városára.**

Egy kínai közmondás úgy tartja:

„Ha a kardot rozsdá marja, de fényes a kapa vasa; ha üresek a fogdák, de tele a magtár; ha a templomok lépcsőit a hívek koptatják, de gaz veri föl a bíróság udvarát; ha az orvosok gyalognak, a pékek meg lovagolnak: akkor jól kormányozzák a birodalmat!”

Jó közmondás. Egyaránt érvényes lehetne az Ó- és az Újvilág valamennyi államára nézve. A bökkenő csak az, hogy éppenséggel a Mennyei Birodalomra nem illik, mivel az igencsak messze esik ezektől a követelményektől. Ott a kardok fénylenek, a kapák meg rozsdásodnak; a börtönöket töltötték meg, nem pedig a magtárakat; több a munka nélküli pék, mint az orvos, és ha a pagodákat látogatják is a jámbor hívők, a törvényszékek sem panaszkodhatnak: akad bőven vádlott meg ügyvéd is.

Másrészt viszont szinte lehetetlenség jól kormányozni egy száznyolcvanezer négyzetmérföld nagyságú országot, amely északtól délig nyolcszáz mérföld, keletről nyugatra pedig kilencszáz mérföld kiterjedésű, tizenhét roppant hatalmas területű tartományból áll; nem beszélve az olyan hozzá csatolt adófizető országokról, mint Mongólia, Mandzsúria, Tibet, Tonking, Korea, a Liucsou-szigetek stb. Bizony, a kínaiak maguk is többé-kevésbé kételkednek ekkora birodalom tökéletes megszervezhetőségében, a külföldiek pedig teljességgel képtelenségnek tartják. Az egyetlen kivétel talán a császár, az Ég Fia, ő talán úgy hiszi, hogy roppant birodalmában úgy megy minden, mint a karikacsapás, de hát könnyű neki: szinte sohasem hagyja el hármassal körbefogott városát, palotájába zárkózik - ez maga is egész város -; ő egyszerre apja és anyja alattvalóinak, kénye-kedve szerint alkothat törvényeket, rendelkezik életükről és halálukról, és persze a születésénél fogva a vagyonukról is, öelötte a porban fűrdetik homlokukat birodalma polgárai, valahányszor az a ritka szerencse éri őket, hogy az Ég dicső Fiának a színe elé járulhatnak: számára ez minden világok legjobbika. Csak nehogy megpróbálja valaki meggyőzni az ellenkezőjéről! Az Ég Fia ugyanis sohasem téved.

Vajon Kin-funak megfordult-e a fejében, hogy a kínainál eredményesebb az európai kormányzási módszer? Valószínűleg. Hiszen nem is Sanghajban lakott, hanem a város környékén levő, angol fennhatóságú területen, amely önkormányzat lévén különleges elbánást élvezett.

Sanghaj városa a kis Huangpu folyó bal partján terül el; ez a folyócska, miután derékszögben egyesült a Vuszung folyóval, a Jangce-kiangba, azaz a Kék folyóba ömlik, és azzal együtt a Sárga-tengerbe torkollik.

Északról dél felé húzódó tojásdad alakban terül el a város; magas falak övezik, amelyekből öt kapu vezet a külvárosokba. A macskaköves sikátorok girbegurba szövevényében bizony elakadnának a köztisztasági járművek: nem is jár arra kocsis vagy gyaloghintó, legföljebb elvétve holmi kordé. A kirakat nélküli sötét boltok mélyéről övig meztelen eladók bukkannak elő, egyetlen sétatér a „teakert”, meg a szerfölött elláposodott „díszter”, amelyet egy hajdani rizsföld helyén, feltöltéssel alakítottak ki s ez a mocsaras terület bűzös gázokat bocsát ki; itt-ott néhány kínai pagoda vagy idegen templom emelkedik ki az apró, szurtos viskók közül.

Kétszázezer lakos hemzseg e szűk utcácskákon, a mocskos házakba zsúfolódva, egyáltalán nem irigylésre méltó körülmények közt.

Mindez azonban semmit sem von le a város kereskedelmi jelentőségéből, hiszen a nankingi egyezményt követően első ízben itt kaptak jogot a külföldiek, hogy kereskedelmi irodát nyissanak Kínában. Sanghajban létesítették az első szabadkikötőt. Ezenkívül a Sanghaj körüli vidékből éves bérletbe adtak három területet franciáknak, angoloknak és amerikaiaknak, úgyhogy most már körülbelül kétezer külföldi lakik ezeken a településeken.

A franciák által bérbe vett területről nem sokat mondhatunk. Nem túl nagy jelentőségű. Az északi városfal tövétől a Jangcsingpang folyócskáig terjed, amely elválasztja az angolok gyarmatától. A francia területen található a lazaristák és a jezsuiták temploma, akik Sanghajtól négy mérföldre, Csikavében kollégiumot is fenntartanak; ott készítik fel érettségire a kínai diákokat. Ez a kis francia közösség azonban nem mérhető közeli szomszédaihoz. Az 1861-ben alapított tíz kereskedőházból már csak három maradt, és a Leszámítoló Bank is jobbnak látta, ha az angol területre költözik.

Az amerikai terület velük szemben, a Vuszung partján terül el: az angolokétól a Szucső patak választja el, amelyen fahíd ível át. Onnan már látható az Astor Szálloda meg a hittérítők temploma, továbbá a kikötői dokkok hatalmas sora, ahol az európai hajókat kijavítják.

A három koncesszió közül kétségkívül az angol terület a legvirágzóbb. A kalmárkodás fejedelmei fényűző palotákat emeltek a rakpartokon, a kertés-verandás lakóépületek közepette ott áll a Keleti Bank díszes tömbje, a híres Dent kereskedőház horogja, amely a világkereskedelemben a kínai cégbejegyzés szerint Lao-Csi-csang néven ismeretes; a Jardyne, a Russel meg a többi nagy kereskedelmi cégek irodái; az Angol klub, a színház, a labdajáték sportpályája, a park, a lóversenytér és a könyvtár: e gazdag együttes joggal érdemelte ki a „mintagyarmat” kitüntető elnevezést.

Ezért hát egyáltalán nem meglepő, hogy az itt található sajátosan kiváltságos liberális közigazgatású településnek Léon Rousset úr szavaival szólván, „sehol sincs párja a világon”.

Ha tehát az utas a Kék folyó festői partjai felől érkezik, azt láthatja, hogy ugyanaz a szellő egyszerre négy zászlót lenget e kis földdarabon: a francia trikolórt, az Egyesült Királyság „hajóorrát”, a csillagos-sávós amerikai lobogót és a Virágok Birodalmának zöld alapon sárga András-keresztjét.

Sanghaj környéke fátlan, sík terület, szűk kövezett útjait derékszögben szelik át a gyalog-ösvények; lépten-nyomon jókora víztárolók láthatók, ezekből „csermelyekben” vezetik a vizet a nagy kiterjedésű, zöldellő rizsföldekre, amelyeket csatornák szabdalnak: vizükön dzsunkák ringatóznak; az egész némiképp holland tájképre emlékeztet, amint az ottani lapos fenekű dereglyék úsznak a tájban: csupán a képkeret hiányzik hozzá.

A Perma gőzhajó a Sanghaj keleti külvárosához közel eső belföldi rakparton kötött ki. Vang és Kin-fu nemsokára elhagyták a hajót.

A part mentén roppant embertömeg hullámozott, a folyón azonban még nagyobb, leírhatatlan forgalom zajlott. Százszámra nyüzsögtek a vízen a dzsunkák; kétárbocos lakóhajók, kormány-evezős gondolák, palánkos csónakok, amelyek a hajóétermekkel és egyéb vízi alkalmatosságokkal együtt szinte önálló úszó várost alkottak. Mintegy negyvenezer ember élt ott nyomorúságos körülmények közt, s még ennek a megvetett néposztálynak a módosabb tagjai sem emelkedhettek az írástudók vagy a mandarinok osztályába.

A két jó barát végigsétált a rakparton, a színes kavargás közepette, ahol a legkülönfélébb árusok ajánlgatták portékájukat: mogyorót, narancsot, kókuszdiót, citrancsot; jöttek-mentek itt tengerészek a világ minden tájáról, vízholdók, jövendőmondók, buddhista szerzetesek, lámák,

katolikus papok, kínaiak hosszú ruhában, hajfonattal és legyezővel, kínai katonák, helybeli rendőrök: tipaók, európai cégek megbízásait intéző kereskedelmi ügynökök.

Kin-fu nyugodtan legyezgette magát, tekintete közönyösen siklott el a csőcselék fölött, csöppet sem érdekelte, mi történik körülötte. Hidegen hagyta a mexikói peso érces csörömpölése, a kínai ezüsttallér vagy a rézgaras - a szapek - csengése, amint adták-vették, váltották; mindez egyáltalán nem szórakoztatta őt. Hiszen ha úgy tartja a kedve, az egész városnegyed megvásárolhatja, kifizeti egy összegben. Vang kinyitotta sárga alapon fekete szörnyalakokkal díszített jókora ernyőjét, s ennek árnyékából, valódi kínaihoz illő, lankadatlan figyelemmel vett szemügyre minden arra érdemeset a környezetében.

A keleti kapu előtt elhaladva pillantása véletlenül tucatnyi bambuszketrecre tévedt: az előző este kivégzett gonosztevők koponyái vicsorogtak rá a kalitkából.

- Lehet hogy a hatóság jobban tenné, ha nem nyakazna le boldog-boldogtalant! Azt hiszi, hogy talán ettől majd megerősödik!

Kin-fu bizonyára nem értette a célzást, különben meglepődött volna, hogy ezt hallja egy hajdani tajpingtól.

Továbbhaladtak a rakparton, a kínai város falai tövében.

A külváros szélén, mielőtt francia területre léptek volna, egy hosszú, kék lebernyegbe burkolózott kínait láttak, aki bivalytülkőn végighúzott pálcikával keltett éles hang segítségével igyekezett fölhívni magára a sokadalom figyelmét.

- Ez a hszien-seng, a jövendőmondó! - jegyezte meg a filozófus.

- Kit érdekel - felelte Kin-fu, és vállat vont.

- Barátom, jósoldad csak meg vele a jövődet - unszolta Vang. - Most éppen kapóra jön, hiszen házasodni készülsz!

Kin-fu rá se hederített, folytatni akarta az útját, de Vang visszatartotta.

A hszien-seng amolyan népi próféta, aki néhány rézgarasért - szapekért - megjósolja a jövőt. Ez a mestersége. Nem használ ehhez a művelethez mást, csupán egy kalitkát - ruhájának valamelyik gombjára aggatja -, benne aprócska madárral; továbbá egy hatvannégy lapos kártyacsomag segítségével jövendöl, a lapokon tarkálló istenek, emberek, állatok képével. A kínai, legyen gazdag vagy szegény, egytől egyig babonás: nem veti meg a hszien-seng jóslatát, amit ő maga valószínűleg nem vesz túl komolyan.

Vang intésére a jövendőmondó azonnal a földre terítette rongyos szőnyegét, ráhelyezte a kalitkát, előhúzta a kártyáit, megkeverte, és hátlapjukkal fölfelé a szőnyegre terítette őket, hogy ne lehessen látni az ábrákat.

Ezután kinyitotta a kalitka ajtaját. A kismadár előjött, a csőrével kiválasztott egy kártyát, majd a jutalmul kapott rizsszemmel visszaszökdécselt a kalitkába.

A jós megfordította a kártyát. Egy férfit ábrázolt s egy jelmondatot „kunanruna” nyelven, amit az északi mandarinok beszélnek meg a művelt emberek, egyúttal ez a hivatalos nyelv is.

A hszien-seng ezután Kin-fuhoz fordult, és azt jövendölte neki, amit általában mindenkinek szoktak a világon az efféle látnokok, különösebben kötelező érvény nélkül, vagyis hogy egynémely közeli megpróbáltatások után tízezer év boldogság vár rá.

- Csak egyetlen boldog évem lenne, egyetlenegy, a többiről szívesen lemondanék - szolt Kin-fu, azzal a földre hajított egy ezüstitallért. A próféta villámgyorsan lecsapott rá, mint a kutya a velőscsontra, hiszen nemigen jutott még ilyen bőkezű adományhoz a szemfényvesztő hókuszpókuszaival.

Vang és tanítványa ezután tovább folytatták útjukat a francia gyarmati terület felé. A filozófus a jóslaton töprengett, hiszen az egybevágott boldogságelméletével, Kin-fu pedig rendületlenül tovább is úgy hitte, hogy őt semmiféle megpróbáltatás nem érheti.

Elhaladtak a francia konzulátus előtt, átmentek a Jangcsingpang patak hídján, majd részút átvágtak az angol területen, hogy mihamarabb eljussanak az európai kikötőig.

Éppen delet harangoztak. Mintegy varázsütésre megszűnt a roppant zaj és sürgés-forgás: hírehamva sem maradt a reggeli lázas nyüzsgésnek. A kalmárkodás aznapra véget ért, nyugalom váltotta fel az élénk jövés-menést még az angol negyedben is, amely e tekintetben egészen kínaiává vált.

Ekkor azonban néhány külföldi hajó futott be a kikötőbe, jobbadán az Egyesült Királyság lobogója alatt. Tudvalevőleg tíz hajóból kilenc ópiummal megrakottan érkezett. E butító, lélekölő hatású szer, ez a mérge, amellyel Anglia árasztja el Kínát, több mint kétszázhatvanmillió frank értékű kereskedelmi forgalmat és háromszáz százalék hasznot hajt az angol kufároknak. A kínai kormány hasztalanul próbálja megakadályozni az ópium behozatalát a Mennyei Birodalomba. Az 1841-es háború és a nankingi egyezmény szabad bevittelt biztosított az angol áruknak, a konjunktúralovagoknak pedig biztos nyereséget. A pekingi kormány ugyan halálbüntetés terhe mellett tiltja minden kínainak az ópiumkereskedést, a forgalmazók és az elárusítók mégis megtalálják a lehetőségét bizonyos anyagi eszközök segítségével a hatalom képviselőinél; magyarul: megvesztegetik a törvény végrehajtóit. Sőt, azt rebesgetik, hogy Sanghaj kormányzó mandarinja évi egymilliót vág zsebre csupán azért, mert szemet huny hivatalnokainak aljas üzelvei fölött.

Talán fölösleges is kitérni rá, hogy sem Vang, sem Kin-Fu nem hódolt az ópiumszívás irtóztatós és undorító szenvedélyének, amely szétroncsolja, elsenyveszti az emberi szervezetet, és a rohamos pusztulásba visz.

Ama pompás és előkelő palotába se vittek soha egyetlen grammot sem ebből az anyagból, ahová a két barát egy órával azután érkezett meg, hogy partra lépett Sanghaj kikötőjében.

Vang akkor nem állhatta meg, hogy észrevétel ne fűzzön a látottakhoz, s ez a megjegyzés eléggé meglepően hangzott a hajdani tajping zendülő szájából:

- Jobb dolguk is lehetne, mint hogy ideszállítják ezt a mótelyt, és romlásba döntenek vele egy egész népet! Jó dolog a kereskedelem, a bölcsélet azonban még jobb! Legyünk hát filozófusok! Jobb, ha mi csak bölcselkedünk!

**Negyedik fejezet,
amelyben Kin-fu egyhetes késéssel
kap kézhez egy fontos levelet.**

A jamen több egymás mellett álló pompás épület együttesét jelenti, amelyek mögött pavilonok és kerti lakok sorakoznak. A jamen főként magas rangú mandarinok lakhelyéül szolgál, és a császár tulajdonát képezi, manapság azonban már nem tiltják meg a Mennyei Birodalom tehetősebb magánzóinak, hogy efféle fényűző paloták birtokosai legyenek - s ilyen pazar, díszes jamenben lakott a dúsgazdag Kin-fu is.

Vang és tanítványa megálltak a kitárt főkapu előtt, amely láttatni engedte a jamen épületeit, kertjeit és udvarait körülvevő vastag falat.

A mandarinok lakhelyétől egyvalami különböztette meg csupán e házat: míg a mandarin főkapujának tarkára pingált, csipkés eresze alatt jókora nagydob állt, amelyet a panaszukra orvoslást váró alattvalók üthettek meg éjjel-nappal, addig Kin-fu e „panaszdob” helyére hideg teával teli, hatalmas porcelánedényeket állíttatott. Ezeket a díszes kannákat Kin-fu utasítására a ház gondnoka rendszeresen friss teával töltötte fel, hogy az arra járók kedvükre olthassák belőle a szomjukat. Becsülték is nagylelkűségéért a fiatalembert, és azt mondogatták róla, hogy jó szomszédja „keletieknek és nyugatiaknak egyaránt”.

A gazda érkezétre a kapuhoz tódult a ház népe, hogy üdvözlje urát. A szobainasok, lakájok, kapusok, gyaloghintóhordozók, lovászok, kocsisok, szolgálók, éjjeliőrök, szakácsok, kukták, tehát a kínai főúri házaknál szokásos teljes, nagyszámú cselédség sorfalat állt a felügyelő vezényletével.

Tucatnyi kuli valamivel hátrébb ácsorgott: őket havi béresnek fogadták fel a nehezebb munkák elvégzésére.

A felügyelő köszöntötte a ház urát. Az pedig épp csak legyintett, majd gyorsan továbbment.

- Hát Szun? - kérdezte aztán hirtelen.

- Szun? - mosolyodott el Vang. - Ha Szun itt volna, nem is lenne többé Szun!

- Hol van Szun? - ismételte meg a kérdését Kin-fu.

A felügyelő kénytelen-kelletlen beismerte, hogy sem ő, sem senki más nem tudja, hová tűnt Szun.

Márpedig Szun volt a gazda első szobainasa, vagyis a főkomornyik; ennek tehát nem szabad lett volna megtörténnie éppen vele, akit gazdája személyes szolgálatára rendeltek.

Talán csak nem számított afféle mintainasnak? Korántsem. Sőt, nála rosszabbul senki sem láthatta volna el a feladatát. Felületes, szórakozott, hanyag, ügyetlen, faragatlan fickó volt, továbbá mértéktelenül torkos, iszákos és gyáva: egyszóval igazi kínai, de egyszersmind végtelenül hűséges és ragaszkodó is, valamint a legfontosabb adottságaként azt tartották számon, hogy senki sem tudta úgy kihozni a sodrából a gazdáját, mint éppen ő. Kin-funak legalább húsz oka támadt naponta, hogy megharagudjék Szunra, s ha csak tízszer büntette érte veréssel, az csak a szokásos egykedvűségéből adódott: ennyi is elégnek bizonyult ahhoz, hogy fölrázza őt közönyéből, sőt dühbe hozza néhanapján. Mint láthatjuk, Szun jót tett gazdája egészségének.

Egyébiránt Szun, a kínai szolgák többségének szokása szerint saját maga kérte a büntetést, amikor rászolgált. Kin-fu pedig nem bánt vele kesztyűs kézzel. Csak úgy záporoztak rá a nádpálca ütései, ökelme azonban az effélére fittyet hányt. Annál érzékenyebben érintette, amikor egy-egy súlyosabb baklövése után a gazdája azzal büntette meg, hogy levágott valamennyit a háta közepéig lecsüngő varkocsából.

Köztudomásúlag a kínaiak igencsak nagyra tartják e fura függeléküket. A bűnözők elsőként hajfonatuk elvesztésével lakolnak! Ez pedig életre szóló szégyen! Így hát a szerencsétlen inas semmitől sem rettegett jobban, mint a hajdísze megkurtításától. Amikor Szun négy évvel ezelőtt Kin-fu szolgálatába állt, még egy méter huszonöt centiméter hosszú, ritka szép copffal dicsekedhetett - a nevezetes függelék a Mennyei Birodalom legszebb példányai közé tartozott. Azóta eme büszkeségéből már csupán ötvenhét centiméternyi maradt.

Ha így folytatja, két éven belül Kin-fu kopaszra csupaszítja!

Ezalatt Vang és Kin-fu a ház népének kíséretében végigvonult a kerten, amelynek túlnyomórészt égetett agyagedényekbe ültetett fát meghökkentő módon úgy nyírták és nyesték, hogy ezek a szájalmas növények fantasztikus állatalakokra formáztak. Aztán megkerülték a tavacs-kát, amelyben guramik és mindenféle más virgonc díszhalak fickándoztak; a kristálytisza vízen pedig halvány rózsaszín, tányérnyi nelumbórózsák ringatóztak: a Virágok Birodalmának legszebb tavirózsái. Meghajoltak a négy kőlabon álló, rikító színű, titokzatos ábrákkal teli-festett falfreskó előtt, majd továbbhaladva végül odaértek a jamen főépületének bejáratához.

Az egyemeletes lakóház teraszára hat márványlépcső vezetett föl. Bambuszredőnyök függtek az ajtók és az ablakok előtt, hogy mérsékeljék a hőséget, és kellemesen hűvössé varázsolják a szobákat. Ez a lapos tetejű építmény egyébiránt igencsak elütött a kertben mindenfelől előbukkanó, csipkés oromzatú, tarka cseréptetős, szemet gyönyörködtetően változatos rajzolatú, téglákból épített pavilonoktól.

A ház belsejét - Vang és Kin-fu lakosztályai kivételével - tágas termekké alakították ki, és ezeket áttetsző függönyök választották el csupán, amelyeket virágfüzérékkel meg bölcs mondasokkal pingáltak tele - effélékkel a kínaiak egyáltalán nem fukarkodnak. Szerteszét a legkülönbözőbb ülőalkalmatosságok ékeskedtek égetett agyagból, porcelánból, fából és márványból, rajtuk kényelmes párnák tucatjaival, körülöttük apró teaasztalkák: csakik, a kínai lakberendezés elengedhetetlen tartozékai. Változatos formájú, színes burájú lámpák és lampionok szórták gyengéd fényüket, rojttal-bojttal gazdagabban feldíszítve, mint a spanyol öszvéreket szokás. Megszámlálhatatlan mennyiségű elefántcsont, kagyló- és zománcozott bronzszobrocska is tarkállott körös-körül, továbbá füstölők, ezüst berakásos lakkozott edények, valamint tejfehér és smaragdzöld jade-faragványok, a Ming- és a Csing-dinasztia idejéből való kerek és szögletes vázák, a Jen-dinasztia korának ritka porcelánremekai, a ma már ismeretlen módon készült, áttetszően tejfehér és sárgás fényű rekeszzománcos tárgyak emelték e fényűző hajlék pompáját, amely egyszerre tanúskodott kínai képzelőerőről és európai kényelemszeretetről.

Mert csakugyan, Kin-furól mindenki tudta, hogy a haladás híve - ízlése is emellett szólt. Megengedhette magának, hogy az elsők közt szerezzé be, hozassa meg a Nyugat korszerű találmányait. A Mennyei Birodalom azon kevés fia közé tartozott, akit elbűvölt a fizika és a kémia tudománya. Nem úgy, mint ama félvad honfitársai, akik elvagdosták a Reynolds cég táviródrótjait, amikor a huzalokat Vuhszuanig akarták vezetni, hogy a kereskedők mielőbb értesülhessenek az angol és amerikai szállítmányok érkezéséről. Ám nem kevésbé barbár módon viselkedtek azok a maradi mandarinok sem, akik megtiltották, hogy nyugati cégek lefektessék a Sanghaj és Hongkong közt húzódó tenger alatti vezetékét, s mikor az mégis

megtörtént, nem engedték meg, hogy a kábelhez szárazföldi állomást csatlakoztassanak a parton; s ezzel arra kényszerítették a villamossági művek szakembereit és szerelőit, hogy a kapcsolóközpontot ama hajóra telepítsék, amelyik a folyam közepén horgonyzott!

Kin-fu velük szemben azokkal a honfitársaival tartott, akik helyeselték, hogy a kormány Fucsouban hajójavító- és építőüzemet hozott létre francia mérnökök irányításával. Sőt, részvényese volt annak a teljességgel nemzeti érdekeltségű kínai gőzhajótársaságnak, amely Tiencsin és Sanghaj közt közlekedtette járatait, továbbá társtulajdonosa lett annak a vállalatnak is, amelyik a rendkívül gyors iramban haladó teherszállító hajókat működtette: ezeken a Szingapúrból érkező áruk három-négy nappal korábban érkeztek meg, mint az angol gőzösökön.

Úgy hírlett róla, hogy a műszaki haladás a legszemélyesebb életterébe is behatolt. És valóban: telefon-összeköttetést teremtett jemenja különböző épületei közt. Villanycsengőket szereltetett a lakoszobákba. A hideg beálltával bizony nem szégyellt befűtetni a palotában, nem úgy, mint honfitársai, akik inkább dideregtek a fagyos hodályokban, és három-négy réteg ruhát is magukra húztak. Nála gázláng világított, akárcsak a pekingi vámfőfelügyelő hivatalában, vagy mint a Mennyei Birodalom leggazdagabb emberének, a zálogház-tulajdonos Jangnak az otthonában! Kin-fu, a haladás barátja véget vetett az avított, fáradságos kézírásnak is, és - mint látni fogjuk - legbensőbb levelezését az Edison által nemrégiben tökéletesített fonográfra bízta.

Így hát a filozófus Vang tanítványa mindennel rendelkezett anyagi és erkölcsi téren egyaránt, hogy boldog lehessen. És mégsem volt boldog! Lám csak, éppenséggel Szunra volt szüksége, hogy a pernahajder kirángassa őt mindennapos életuntságából, de hát a boldogságot persze még Szun sem tudta megszerezni neki...

Az is igaz, hogy Szun sohasem volt ott, ahol lennie kellett volna, most példának okáért éppenséggel nem mutatkozott sehol. Bizonyára megint valami rossz fát tett a tűzre, nagy bajt kevert gazdája távollétében, és ha a hátát nem is féltette a nádpálcától - jól hozzáedződött már -, annál jobban reszketett a hajfonata miatt.

- Szun! - kiáltotta Kin-fu, mihelyt az előcsarnokba lépett, ahonnan a jobb és a bal oldali szalonok nyíltak; érződött a hangján, hogy nehezen leplezi türelmetlenségét.

- Szun! - visszhangozta Vang, akinek jó tanácsai és szemrehányásai rendszerint süket fülekre találtak a javíthatatlan inasnál.

- Kerítsék elő Szunt, és hozzák elém! - adta ki a parancsot Kin-fu a felügyelőnek, aki mindenkit a föllelhetetlen komornyik keresésére küldött.

Vang és Kin-fu magukra maradtak.

- A bölcsesség azt tanácsolja a hazatért utazónak, hogy pihenjen egy keveset - szólt a filozófus.

- Legyünk hát bölcsek! -, felelte röviden és velősen a tanítvány.

Kezet szorítva a filozófussal, lakosztálya felé indult, miközben Vang is a szobájába tért.

Kin-fu hálósobájában végigdőlt az egyik puha, európai gyártmányú pamlagon, amelyet kínai kárpitos képtelen lett volna ilyen kényelmesre elkészíteni. Átadta magát az ábrándjainak. Talán csak nem közeli házassága járt az eszében ama kedves és szép hölgyel, akit egész életére társául szándékozik választani? Ha igen, az sem lenne meglepő, hiszen arra készült, hogy elmenjen érte, ugyanis e bájos teremtés nem Sanghajban lakott, hanem Pekingben. Kin-fu éppen azon töprengett, jó lenne tudatni vele hazatértét Sanghajba, valamint azt is, hogy

néhány nap múlva fölkeresi őt a Mennyei Birodalom fővárosában. Ha érezteti a vágyódását iránta, a türelmetlenségét, hogy viszontlássá, mindezt az ifjú hölgy nyilván nem fogja tőle rossz néven venni. Most már teljességgel biztos benne, hogy valóban mély érzelmekkel vonzódik hozzá! Hiszen Vang tökéletesen bebizonyította neki a logika legvitathatatlanabb szabályai szerint, hogy ez az életében bekövetkező újdonság talán végre-valahára csakugyan meghozza számára azt az ismeretlen valamit... a boldogságot... amit... amiért... ami miatt...

Kin-fu észrevétlenül elszunnyadt, és most már nem nyitott, hanem lehunyt szemmel álmodott: talán egészen el is aludt, amikor hirtelen azt érezte, hogy valami megérinti a jobb kezét.

Ujjait ösztönösen összezárta, és valamilyen bütykös, vastag, hengerded tárgyat markolt meg, amelynek a fogása feltűnően ismerősnek tetszett.

Nem tévedett: nádpálcát csúsztattak a jobb kezébe, és valaki ezzel egyidejűleg a következő, panaszosan nyöszörgő szavakat hallatta megadóan:

- Amikor uram óhajtja!

Kin-fu fölegyenesedett, és a szokott mozdulattal megsuhogtatta a fegyelmező nádpálcát.

Szun térdepelt előtte, hétrét görnyedve tartotta oda a hátát. Egyik kezével a szőnyegre támaszkodott, a másikban levelet szorongatott.

- No végre, csakhogy megvagy! - förmedt rá Kin-fu.

- Ajjajaj, jaj nekem! - jajveszékelt Szun. - Későbbre vártam a gazdám! Amikor uram óhajtja!

Kin-fu földhöz vágta a nádpálcát. Szun, noha már ügyis elég sárga volt, még jobban elsápadt.

- Ha te már magyarázat nélkül idetartod a hátadat, akkor bizonyára nagyobb büntetést érdemelsz - szólt hozzá a gazdája. - Mit tettél már megint?

- Ezt a levelet...

- Beszélj már! - kiáltott rá Kin-fu, és kitepte a levelet Szun kezéből.

- Annyira sajnálom, de elfelejtettem átadni uramnak, még mielőtt Kantonba utazott volna!

- Egy hetet késtél vele, te csirkefogó!

- Nagyon hibáztam, drága gazdám!

- Ide gyere!

- Olyan vagyok, mint valami szerencsétlen, partra vetett tengeri rák, amelyik elvesztette a lábait! Ajjajaj!

Szun kétségbeesett óbégatása már annak szólt, hogy Kin-fu megragadta a varkocsát, és éles ollóval lenyisszantott a végéből egy darabot.

Mintha egyszeriben kinőttek volna a szegény balsorsú tengeri rák lábai, Szun tüstént talpra ugrott és nekiiramodott, ámbár előbb még gondosan fölszedegette a szőnyegről világszép hajfonatának értékes maradványait.

Szun ötvenhét centiméteres copfjából már csak ötvennégy centiméter maradt.

Kin-fu, akinek nyugalma eközben tökéletesen visszatért ismét ledőlt a pamlagra, és sietség nélkül kezdte tanulmányozni a nyolc napja érkezett levélborítékot. Csak nem fogja sürgetni magát Szun hanyagsága miatt! Ugyan mi lehet egy levélben, ami őt annyira érdekelhetné?

Legföljebb akkor jön kapóra, ha kivált belőle valamiféle felindulást. No de hát öbelőle, felindulást?...

Szórakozottan a levélre pillantott. A kemény vászonpapír boríték mindkét oldalára borvörös és csokoládébarna színű bélyegeket ragasztottak egy férfi arcképével, alatta kettes szám meg „hat cent”. Ebből kiderült, hogy a küldemény az Amerikai Egyesült Államokból érkezett.

„Hát persze - vont vállat Kin-fu. - Az ügynököm írhatta San Franciscóból.”

Azzal a pamlag sarkába hajította a levelet.

Mert hát mit is közölhetett vele az ügynöke? Talán azt, hogy a csaknem minden vagyonát képező értékpapírai a Kaliforniai Központi Bank páncélszekrényében biztonságban vannak? Vagy hogy a részvényei tizenöt vagy húsz százalékkal emelkedtek, esetleg azt, hogy az osztalék meghaladja a tavalyit?

Néhány ezer dollárral több vagy kevesebb, ez igazán nem hozza ki a sodrából.

Aztán mégiscsak a kezébe vette a borítékot, és gépiesen fölnyitotta. Mielőtt azonban olvasni kezdte volna, a szeme az aláírásra tévedt.

„Hát persze hogy az ügynököm írta - állapította meg. - Másról sem tud írni, csak üzleti ügyekről. Az üzlet várhat holnapig!”

Másodszor is félredobta volna a levelet, ha nem akad meg a tekintete egy többször is aláhúzott szón a második oldalon. Ez a szó a *passzíva* volt: a San Franciscó-i ügynök nyilván fel akarta hívni rá sanghaji ügyfele figyelmét.

Kin-fu most már az elejéről kezdte olvasni a levelet, el is olvasta az első sortól az utolsóig, mi több, bizonyos érdeklődéssel, ami az ő esetében eléggé meglepő.

Szempillantásnyira még a szemöldökét is összevonta, amikor azonban befejezte a levél olvasását, megvető mosolyra húzta a száját.

Ekkor fölkel, vagy húsz lépést tett fel-alá járkálva a szobájában, majd odalépett a Vang szobáját az övével összekötő telefonkészülékhez. A szájához emelte a kagylót, és már-már odacsöngetett, de aztán meggondolta magát, és visszarakta a helyére a kaucsukzsinórban végződő kagylót. Inkább ismét a pamlagra heveredett.

- Püh! - fűjt egyet végül.

Ez a kurta szótag teljességgel kifejezte Kin-fu mivoltát.

- De hát ő - mormolta - őt még nálam is jobban érinti ez az egész!

Odalépett az egyik lakkozott asztalkához, amelyen hosszúkás, finoman megmunkált doboz állt. Ki akarta nyitni, de a keze félúton megállt.

- Mit is mondott a legutóbbi levelében? - suttogta maga elé.

Nem vette le a doboz tetejét, hanem megnyomott egy rugós gombot az oldalán.

Egyszer csak édes, lágy hangok hallatszottak a készülékből!

- Kedves kis fivérem! Az vagyok önnek, mint a mejhua virága az új holdnak, mint a barackvirág a teliholdnak, mint az őszibarack virága a fogyó holdnak! Az én drágaköszívű mindenemnek ezer, tízezer boldog napot kívánok!...

Mindezt fiatal nő csengő hangja mondta el, és a fonográf híven adta vissza e gyengéd szavakat.

- Szegény kis húgom! - sóhajtotta Kin-fu.

Most már felnyitotta a doboz tetejét, kivette belőle a távoli hang minden árnyalatát rögzítő, girbegurba ákombákomokkal sűrűn telecsíkozott papírt, és másikat tett bele.

Ezzel a fonográf készen állt a felvételre, már csak kellő hangerővel kellett beszélnie, hogy a membránt megmozdítsa, és az óramű hajtotta henger a készülékben levő papírra rögzítse a szavakat.

Kin-fu körülbelül egy percig beszélt. Nyugodt hangjáról nem lehetett felismerni, hogy boldogság vagy szomorúság alakította-e a gondolatait.

Mindössze négy- vagy ötmondatnyi üzenet. Ezután megállította a fonográfot, kivette a különleges, e célra gyártott papírt, amelyre a membrán tűje rákarcolta a kiejtett szavaknak megfelelő csíkokat, és egy borítékba helyezte. Lepecsételte, és jobbról balra írva a következő címmel látta el:

„Li-u asszony Csukua sugárút Peking”

Ezután a villamos csengő csilingelésével becsöngette azt az inast, aki a levelezés körüli feladatokat látta el a házban, és megparancsolta neki, hogy a levelet azonnal vigye a postára.

Egy óra múlva Kin-fu már az igazak álmát aludta bambuszból font gyékénypárnákon, a csufujen nevezetű sajátos vánkosokon, amelyek igen jó szolgálatot tesznek a kínai éghajlat alatt, mert kellemesen hűsítik az ágyakat a nyári hőségben.

**Ötödik fejezet,
amelyben Li-u levelet kap,
de jobban örülne, ha sose kapja meg.**

- Nem jött levelem?

- Eh, még nem, asszonyom!

- Milyen lassan múlik az idő, alig győzöm kivárni, kedves szülém!

A bájos Li-u ezt már vagy tizedszer jelentette ki aznap Pekingben, a Csakua sugárúton levő lakásának kicsiny szalonjában. Akit „kedves szülémnek” szólított, valójában a szolgálója volt; a Nan névre hallgató, barátságatlan, morgós vénlány. Ezzel a megszólítással illetik Kínában az idősebb szolgálókat.

Li-u tizennyolc éves korában feleségül ment egy elsőrangú tudóshoz, aki közreműködött a híres Sze-ku-csüan-su összeállításában és sajtó alá rendezésében. A tudós azonban épp kétszer annyi idős volt, mint az ifjú ara, és három évvel a házasságkötésük után meghalt.

A fiatal özvegy tehát már huszonegy éves korában magára maradt a világon. Ekkor találkozott vele Kin-fu, egyik pekingi utazása alkalmával. Vang ismerte Li-ut, ő hívta fel egykedvű tanítványa figyelmét a bájos fiatalasszonyra. Kin-fu megbarátkozott a gondolattal, hogy életmódot változtasson, és a szép özvegy férje legyen. Li-u sem fogadta közömbösen az ajánlatot. A filozófus nagy meglepődésére már ki is tűzték az esküvő időpontját: amint Kin-fu Sanghajban elintézte a szükséges formasságokat, Pekingbe utazik.

Elégé ritkán esik meg a Mennyei Birodalomban, hogy özvegyasszony másodszor is férjhez menjen. Nem mintha a hölgyek nem kívánnának újra házasságot kötni, akárcsak a nyugati országokbeliek, hanem mert az óhajuk, sajna, vajmi kevés visszhangra lel. Nem rajtuk múlik az új házasság, hanem a férfiakon, akik ritkán szánják el magukat arra, hogy özvegyet vegyenek nőül. Kin-fu kivételnek számított e szabály alól, de hát róla azt rebesgették, hogy afféle különc. Igaz, ha Li-u ismét férjhez megy, többé nem haladhat át a Paj-luk alatt. Ezeket az emlékoszlopokon nyugvó boltíveket némelykor a császár emelteti azoknak az asszonyoknak a tiszteletére, akik arról híresek, hogy hűségesek maradtak elhunyt hitvestársukhoz. Ilyen Szung özvegy, aki nem akarta elhagyni többé férje sírboltját; Kung-csiang özvegy a karját vágta le; Jen-csiang özvegy pedig elcsúfította magát, házastársa elvesztése miatti fájdalomra jelölül. Li-u azonban úgy gondolta, hogy ennél azért jobbhoz is kezdhet huszas évei kezdetén. Ismét alávetheti magát a kínai családban szokásos engedelmesség törvényeinek, nem foglalkozik a külvilág dolgaival, a Li-nun, a házi erények könyve szerint él. A másik idevágó könyvnek, a Nei-co piennek a házastársi kötelességek meghatározásaiból kiderül, hogy a magasabb osztálybeli hitves egyáltalán nem kerül szolgásgorba, amint azt általában hiszik. Az okos, művelt Li-u jól tudta, milyen szerep vár reá az egykedvű, gazdag fiatalember oldalán. Vágyat érzett rá, hogy bebizonyítsa neki a boldogság létezését itt a földön, ezért vállalta a rá váró új életet.

A tudós, amikor meghalt, szerény, a közepesnél azonban valamivel jobb anyagi körülmények közt hagyta hátra ifjú özvegyét. Így hát a Csakua sugárúti ház sem volt különösebben fényűző. A kiállhatatlan Nan volt az egyetlen szolgáló a házban, de Li-u nemigen törődött „kedves szüléje” elviselhetetlen modorával; efféle házsártoskodás egyébiránt éppenséggel nem jellemezte a Virágok Birodalmának szolganépét.

A fiatal nő legszívesebben a kis szalonjában időzött. Ennek a bútorzata szintén igencsak egyszerű lett volna, ha két hónapja nem érkezének megállás nélkül a pompásabbnál pompásabb ajándékok Sanghajból. A falakon több értékes kép is függött, ám közülük is kitűnt a régi mester, Huan Csenen egyik remekműve - minden műértő figyelmét fölkellette volna - a jellegzetesen kínai modorban készült, zöld lovakat, lila kutyákat és kék fákat ábrázoló vízfestmények közül, ez utóbbiakat a fiatal, helyi modernista művészek alkották. Egy lakkasztalkán a híres szvatovi festőiskolából származó, páratlan szépségű legyezők heverték, mint kitárt szárnyú, hatalmas pillangók. A mennyezetről csodás művirágfüzerek csüngtek alá finom porcelántartóból. A Formóza szigetéről származó papírsás, az Arabia papyrofera puha belsejéből készített művirágok szépsége, művészi kivitele versengett a finom fonású virágkosarakba halmozott japáni fehér tavirózsákkal, sárga krizantémokkal és vörös liliumokkal. Az ablakok bambusz gyékény függönyei bágyadt, szűrt fényben fűrésztették ezt az elbűvölő látványt. Azon a pompás paravánon, amely keretre feszített, karvalytollakból font hálóból készült, az iparművész nyíló bazsarózsát ábrázolt: a szépség jelképét a Virágok Birodalmában; tovább India legritkább madarait lehetett megcsodálni két, gyönyörűen cizellált, pagoda alakú kalitkában; az enyhe fuvallat csengve-bongva meg-megpendítette a fonálon függő, csiszolt kristályüveg lemezeket - úgy csilingeltek, akár az eolhárfa -, vagyis tömérdek sok szépséges tárgy ragadhatta meg az ábrándozó figyelmét ebben a sajátosan ékesített budoárban.

- Még mindig nincs levél, Nan?

- Eh, nincs, még nincs, ha mondom!

Li-u bájos ifjú hölgy volt, még európai szemnek is. Arcbőre egyáltalán nem sárgásan, hanem tejfehéren derengett, gyöngéd tekintet sugárzó, egyenes metszésű szeme alig emelkedett kicsikét a halántéka irányában, dús fekete hajában zöld jade-csattal feltűzött őszibarackvirág díszlett, apró gyöngyfogai hófehéren csillogtak, szemöldökének ívét leheletnyi tusvonással hangsúlyozta. Nem használt mézpakolást, nem is mázolta fehérre az orcáját iszapolt krétával, mint a legtöbb szépség a Mennyei Birodalomban; alsó ajkát nem élénkítette kármin árnyalatú pirosítóval, valamint a két szeme közé sem húzott élénk színű, függőleges csíkot: egyáltalán nem használt arcfestéket, amelyre pedig a császári udvarban évente tízmilliókat költenek. Az ifjú özvegy nem szorult efféle kendőzőszerekre. Ritkán hagyta el Csakua sugárúti házat, ezért hát nélkülözhetette azt a festett álarcot, amelyet valamennyi kínai nő viselt, ha nyilvánosság előtt mutatkozott. Öltözéke egyszerű volt, ugyanakkor választékos. Hosszú köntösét széles, hímzett szegély díszítette mind a négy oldalhasíték mentén; alája finom berakott szoknya simult, valamint aranypaszománt-hímzéses mellényke, bő bugyogóját fönt a derekán selyem-övéhez gombolta, lent a szárát pedig szalaggal hozzákötötte nankini selyemharisnyába bújtatott bokájához; parányi lábán gyöngyökkel kivarrt papucsot hordott. Semmi sem homályosította hát el a fiatal özvegy vonzó megjelenését. Talán még hozzátehetjük, hogy finom kezének hosszú, rózsás körmeire művészi vésésű ezüsttokocskákat húzott.

És a lába? Nos, mint már említettük, a lábfeje apró volt, de nem a barbár lábzsugorítás ma már szerencsére kiveszőben levő gyakorlata miatt, hanem mert ilyenek született. Ez az ember-telen torzítás immár hét évszázada gyötri a kínai nőket, és valószínű, hogy valamilyen nyomorék lábú hercegnő hozta divatba. A legegyszerűbb módszer az, amikor a négy lábujjat a talp alá hajlítják, leszorítják és odakötözik, csupán a sarkcsontot hagyják szabadon, ezáltal a láb csonka kúp alakot vesz fel, és szinte alkalmatlanná válik a járásra; a lábizmok elszenyvedése ráadásul még keringési zavarokat is okoz. Téves az a hiedelem, hogy e kíméletlen szokás a férjek féltékenysége miatt terjedt el. A tatár hódítás óta azonban ez a hagyomány visszaszorulóban van. Mostanság tíz kínai leánygyermekből már csak hármat vetnek alá

kiskorukban e fájdalmas műveleteknek, amelyek következtében a lábfej oly borzalmasan eltorzul.

- Az lehetetlen, hogy ma se kapjak levelet - szólt újra Li-u.

- Nézzen utána, kedves szülém!

- Már ezerszer utánaéztem! - fortyant föl gorombán Nan, a vénkisasszony, és zsörtölődve, nagy dérrrel-dúrral kiviharzott a szobából.

Ekkor Li-u munkához látott, hogy elterelje a figyelmét. Most is Kin-fu járt az eszében, mivel épp a neki szánt térdharisnyát hímezte ki: e tevékenység minden kínai háztartásban az asszony dolga, bármely társadalmi osztályhoz tartozzék is. A hímezés azonban csakhamar kihullott a kezéből. Felállt, kivett a cukortartóból néhány szem cukrozott görögdinnyemagot, és elropogtatta gyöngyfogaival. Ezután olvasni kezdte a Nun-sum-t, a háztartás kézikönyvét, és elmélyült e fontos műben, amely minden valamirevaló kínai háziasszony állandó olvasmánya.

„Valamint a tavasz a legalkalmasabb a mezei munkák elvégzésére, azonképpen a házi teendőknek legkedvezőbb napszak a hajnal; az asszony keljen föl korán, ne engedjen az édes álom csábításának; gondozza az eperfát és öntözze a kenderet; szorgosan szője a selymet és a pamutot; az asszony legfőbb erénye a szorgalom és a takarékoskodás; az ilyen asszonyt a szomszédok dicsérni fogják...”

Ám a könyvet is hamar becsukta a kedves Li-u, hiszen a gondolatai egészen máshol jártak, mint amit olvasott. „Hol lehet Kin-fu? - töprengett. - Kantonba kellett mennie. Vajon visszatért-e már Sanghajba? Mikor érkezik Pekingbe? Szerencsésen utazott-e? Vajha Kuan-jin istennő a segítségére sietne!”

Így tűnődött az aggódó Li-u, és a tekintete arra az abroszra tévedt, amelyet művészi portugál mozaikmódszerrel, ezernyi apró szövetdarabkákból horgoltak össze; ez a gyönyörű asztalterítő a mandarinécét és családját, a hűség jelképét ábrázolta. Aztán odalépett az egyik virágkosárhoz, és találmra kihúzott a csokorból egy szál virágot.

- Ó - szólt -, hisz ez nem a zöld fűzfa hajtása: a tavasz, az ifjúság és az öröm jelképe! Ez itt sárga krizantém, az ősz és a szomorúság virága!

Megpróbálta leküzdeni az egész lényét hirtelen hatalmába kerítő aggodalmat. Elővette a lantját, ujjai végigfutottak a húrokon, s a Kéz a kézben című dal első szavait kezdte el dúdolni, de aztán nem bírta folytatni.

„Máskor sohasem késtek ilyen sokáig a levelei - gondolta. - Ó, milyen izgatottan olvastam őket! Jobban mondva inkább hallgattam szavait a szemnek szánt sorok helyett: a hangját is hallhattam, hiszen ez a készülék úgy beszélt hozzám, mintha ő maga is itt lett volna mellettem!”

És Li-u a lakkozott asztalon álló fonográfra pillantott, amely szakasztott olyan volt, mint amelyet Kin-fu használt Sanghajban. E készülékek segítségével hallhatták egymás hangját, bármily nagy távolság választotta el őket... Néhány napja azonban, a mait is beleértve, néma maradt a készülék és nem árult el semmit a távoli kedves gondolataiból.

Ebben a pillanatban belépett a szobába Nan.

- Na, itt a levele! - mondta a morcos vénlány. Átadta Li-unak a Sanghajból érkezett borítékot, azzal kiment.

Mosolyra nyílt a fiatal nő ajka. Szeme fölragyogott. Türelmetlenül tépte föl a borítékot, nem úgy, mint ahogy szokta, hiszen máskor mindig alaposan szemügyre vette.

Ám a borítékban nem a levelet, hanem ama csíkokkal telerajzolt papírlemezt találta, amely a fonográfba téve oly híven visszaadja az emberi hang rezdületeit, hiszen a rovátkákat az élő beszéd véste barázdáiba.

- Ó, ennek még jobban örülök! - kiáltott fel boldogan Li-u. - Legalább hallom a hangját!

A papírt ráhelyezte a fonográf hengerére, amelyet az óraműszerkezet gombnyomásra forgatni kezdett. Li-u pedig a készülékhez hajolva meghallotta a jól ismert hangot:

„Kedves kis húgom! Tönkrementem. A csőd úgy elsodorta minden vagyonomat, mint a keleti forgószelel ragadja magával az elsárgult őszi faleveleket. Nem akarom boldogtalanná tenni azzal, hogy a nyomorult sorsomhoz láncoljam életét! Felejtse el azt, akit tízezer csapás sújtott:

az Ön kétségbeesett Kin-fuját!”

Micsoda kegyetlen megrázkódtatás érte a fiatal özvegyet! A keserűgyökérnél is keserűbb sors várt rá. Igen! Az aranyvihar elsöpörte utolsó reményeit a szeretett lény gazdagságával együtt. Kin-fu szerelmét is elfújta ez a szélvész mindörökre? Barátja azt hitte tehát, hogy a gazdagság adja a boldogságot! Ó, szegény Li-u! Úgy érezhette magát, mint a magasban lebegő papírsárkány, amelynek a zsinege hirtelen elszakad, és darabokra törve a földre zuhan.

Nant hívta, aki a szobába lépve megrántotta a vállát, majd az ágyba segítette úrnőjét. Ám hiába volt „fűtött” az ágy, azaz forró vizes palackokkal melegített, a szerencsétlen kis Li-u mégis úgy érezte, hogy jégtáblák között fekszik. Ez az álmatlan éjszaka sohasem akart elmúlni!

**Hatodik fejezet,
amelyben kedve támad az olvasónak, hogy
fölkeresse a SZÁZÉVES életbiztosítási irodát.**

Másnap Kin-fu, akinek a világ iránti közömbössége fikarcnyit sem változott, egyedül távozott a palotájából. Egyenletes léptekkel haladt a Creek folyó jobb partján. Átment az angol és az amerikai érdekeltségi területet elválasztó fahídon, majd a missziós templom meg az Egyesült Államok konzulátusa közt emelkedő szerfölkött takaros épület felé vette az útját.

A ház homlokzatán tekintélyes réztábla hirdette, olyasfajta metszett betűkkel, mint amilyeneket sírfeliratokon látunk:

SZÁZÉVES
Életbiztosítási Társaság
20 millió dollár alaptőke
Ügyvezető igazgató: William J. Bidulph.

Kin-fu benyitott a kapun, majd a szemben levő párnázott ajtón át könyökmagas mellvéddel kettéosztott irodahelyiségbe jutott. Néhány iratszekrény barnállott a falak mentén, nikkelpapíros könyvek csillantak meg a polcokon, amerikai titkos rendszerű biztonsági páncélszekrény állt még a teremben, valamint két-három íróasztal, ahol biztosítási ügynökök dolgoztak, végül pedig a tiszteletreméltó William J. Bidulph részére fenntartott kecses szekreterasztalka tette teljessé az iroda bútorzatát, amely sokkal inkább illett volna a New York-i Broadway valamelyik felhőkarcolójába, semmint a sanghaji Vuszung partján emelkedő, egzotikus palotába.

William J. Bidulph a chicagói székhelyű élet- és tűzkárbiztosítási társaság kínai ügynökségének ügyvezető igazgatója volt. A Százévest - már e vonzó névnek is csábítania kellett az ügyfeleket - igen jó híré társaságként ismerték az Egyesült Államokban: mind az öt világrészen tartott fenn képviselőket és ügynökségeket. E fiókok révén roppant jövedelmet hozó, kitűnő üzleteket kötött, amit leginkább annak köszönhetett, hogy merészen újszerű alapszabályai széles körű felhatalmazást adtak; igencsak kockázatos esetekre is vállalhatott biztosítást.

Így aztán apránként a Mennyei Birodalom alattvalói is megbarátkoztak e korszerű gondolkodásmóddal, ami utóbb degeszre hizlalta az ilyesfajta társaságok bankszámláit. A Középső Királyság házaiból mind többet biztosítottak tűzkár ellen, de gyarapodott a kínaiak aláírása az életbiztosítási és a járulékos biztosítási szerződéseken is. A Százéves biztosítási plakettje ott díszelgett a sanghaji portákon, köztük Kin-fu pompás jamenje bejáratának oszlopán is. Vang tanítványa azonban nem tűzkárbiztosítási ügyben kereste fel a tiszteletreméltó William J. Bidulph igazgatót.

- Bidulph úr? - kérdezte Kin-fu, amint az irodába lépett. William J. Bidulph, az ötven év körüli, fekete frakkos, fehér nyakkendő, szakállas, bajusz nélküli, igazi amerikai külsejű úr pedig éppen ott szorgoskodott „teljes életnagyaságban” mint valami ügybuzgó fotográfus, aki éjjel-nappal szakadatlanul a közönség szolgálatára áll.

- Kihez van szerencsém? - kérdezte.

- Kin-fu vagyok, Sanghajból.

- Kin-fu úr!... a Százéves tisztelt ügyfele... biztosítási kötvényszáma huszonhétezer-kétszáz...

- Úgy van.

- Rendkívül örvidenek, ha megtudhatnám, miben lehetek tisztelt ügyfelem szolgálatára?

- Négyszemközt óhajtának beszélni önnel - válaszolta Kin-fu.

Kettejük társalgását igencsak megkönnyítette, hogy William J. Bidulph legalább olyan jól beszélt kínaiul, mint Kin-fu angolul.

A gazdag ügyfelet az őt megillető tisztelettel vezették be a kettős ajtóval csukódó, hangfogó szőnyegekkel borított különszobába, ahol akár a Csing-dinasztia megbuktatását is eltervehették volna úgy, hogy nem hallják meg még a legélesebb fülű tipaók sem.

- Uram - kezdte Kin-fu, miután helyet foglalt egy hintaszékben a gázfűtésű kandalló előtt -, életbiztosítási szerződést kívánok kötni a társaságunkkal olyan nagyobb összegre, amelynek kifizetése elhalálozásom után lenne esedékes. Az összegre még visszatérünk.

- Mi sem egyszerűbb ennél, uram - válaszolta William J. Bidulph. - Két aláírás szükséges hozzá az életbiztosítási kötvény alján: az öné meg az enyém, és néhány előzetes formáság után kész is a szerződés. Mégis, engedelmével megkérdezném, igen tisztelt uram... ön nyilván nem szándékozik ifjonti fővel megtérni őseihez, hanem hajlott életkorban, sőt elaggottan szeretne eltávozni közülünk, ami ugyebár teljesen természetes is?...

- De hát miért is ne? - kérdezett vissza Kin-fu. - Az életbiztosítás megkötését rendszerint az indokolja, hogy az ügyfél a túlon túl közeli halálától tart...

- Ej, uram! - felelte William J. Bidulph a lehető legkomolyabb hangon - a Százéves ügyfeleit sohasem gyötörheti efféle aggodalom! Hiszen már a társaságunk neve is azt jelzi, hogy aki velünk köt szerződést, az hosszú életre nyert szabadalmi okiratot! Megbocsásson, de ez így van; és ritkaság, ha ügyfeleink közül egyik-másik százesztendőős kora előtt jobblétre szenderül... nagy ritkaság... nagy ritkaság!... Pedig nekik állana érdekükben, ha előbb hunynak le örökre a szemüket, hiszen akkor rövidebb ideig fizetnék a biztosítási díjtételeket! Így viszont mi kötünk kitűnő üzleteket. Higgyc el, uram, a Százévesnél kötött életbiztosítása egyet jelent az újjászületésével!

- Csakugyan? - kérdezte Kin-fu higgadtan, és hideg pillantást vetett William J. Bidulph ügyvezető igazgatóra.

A jeles biztosítási szakember olyan képet vágott, mint valami komor miniszterelnök: látszott rajta, hogy nem tréfának szánta mondandóját.

- Akárhogyan van is - folytatta Kin-fu -, én kétszázézer dolláros életbiztosítást szeretnék kötni.

- Mondjuk tehát úgy, hogy kétszázézer dollár alaptőke értékben - nyugtázta William J. Bidulph.

Azonnal elővette jegyzetfüzetét, és szemrebbenés nélkül írta bele ezt a summát.

- Bizonyára tudja - fűzte hozzá -, hogy a biztosítás érvényét veszti, és az addig befizetett összeg, bármekkora is, a biztosítótársaság tulajdonába kerül, ha a biztosított személyt az az egyén küldi a másvilágra, akit majd a biztosítási díj megillet?...

- Tudom.

- És milyen kockázatokra óhajt biztosítást kötni, tisztelt uram?

- Minden lehetséges kockázatra.

- Tengeri vagy szárazföldi utazásra, valamint a Mennyei Birodalom határain túli tartózkodásra is?

- Igen.
- Bíróság elmarasztaló ítéletével szemben?
- Igen.
- Párbaj kockázataira?
- Igen.
- A katonai szolgálat kockázataira?
- Igen.
- Így igencsak megemelkedik a biztosítási díjtöbblet.
- Megfizetem azt, amit kell.
- Legyen hát.
- Létezik azonban egy bizonyos kockázat, amiről ön nem tett említést - jegyezte meg Kin-fu.
- Melyik az?
- Az öngyilkosság. Azt hiszem, a Százéves alapszabályai lehetővé teszik az életbiztosítást öngyilkosság esetére is.
- Így van uram, pontosan így - dörzsölte a kezét William J. Bidulph. - Ez a legjövödelmezőbb bevételi forrásaink egyike. Hiszen beláthatja, hogy ügyfeleink általában nagyon is ragaszkodnak az életükhöz, és éppen azok nem ölik meg önmagukat, akik túlzott óvatosságból öngyilkosságra kötnek életbiztosítást.
- Nem számít - jegyezte meg Kin-fu. - Személyes okból szeretném megkötni erre a kockázatra is.
- Ahogy parancsolja, de tetemes lesz a díjtöbblet.
- Ismétlem, megfizetek minden különbözetet.
- Értem. Akkor tehát... amint mondtuk... tengeri utazás, szárazföldi utazás, öngyilkosság... - jegyezte be füzetébe egymás után William J. Bidulph ügyvezető igazgató.
- Nos, ilyen feltételek mellett mekkora lesz a díjtétel? - kérdezte Kin-fu.
- Tisztelt uram - válaszolt az ügyvezető igazgató -, a biztosítási díjainkat olyan matematikai pontossággal dolgoztuk ki, amire joggal büszke a társaságunk. Már nem a Duvillars-táblázat szerint dolgozunk... Ismeri Duvillars nevét?
- Nem ismerem.
- Jelentős statisztikus, de nagyon öreg... olyan öreg, hogy már meg is halt. A maga idejében, az akkortájt még jóval rövidebb átlagos élettartam alapján, híres táblázatokat állított fel: máig ezeket használja az európai társaságok többsége a biztosítási összegek megállapításánál; csakhogy mostanra ezek mind elavultak, mert az általános haladásnak köszönhetően az életviszonyok jelentősen javultak. Mi tehát ma már jóval magasabb átlagéletkorral számolunk, ami kedvező a biztosított félnek is, mert kevesebbet fizet és tovább él.
- Tehát mennyit kell fizetnem? - kérdezte ismételten Kin-fu, mert szeretett volna gátat vetni a bőbeszédű ügyvezető szóáradatának, aki nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy a lehető legjobb színben tüntesse föl a Százévest.

- Uram, ha nem veszi tolakodásnak, megkérdezhetném, hány éves? - tudakolta William J. Bidulph.
- Harmincegy.
- Nos, harmincegy évesen még csak a szokásos kockázatok jöhetnek számításba; a legtöbb biztosítónál 2,83%-ot fizetne ezért. Nálunk, a Százéves biztosítási társaságnál azonban mindössze 2,70%-ot kell fizetnie, azaz a kétszázezer dollár után ötezer-négyszáz dollárt évente.
- Az általam kikötött feltételekkel? - kérdezte Kin-fu.
- Az összes kockázattal, az öngyilkosságot is beleértve?
- Sőt, elsősorban az öngyilkosságot!
- Uram - kezdte William J. Bidulph behízelt hangon, miután gondosan áttanulmányozta a jegyzetfüzete végén levő nyomtatott táblázatot -, nem adhatjuk alább huszonöt százaléknál.
- Az összesen mennyi?
- Ötvenezer dollár.
- Melyek a fizetési feltételeik?
- Egy összegben vagy havonta fizetendő, ahogy a biztosított óhajtja.
- Mennyi lesz az első két hónapra?
- Nyolcezer-háromszázharminckét dollár, és ha a mai napon, április 30-án befizeti, tisztelt uram, akkor ez év június 30-áig teljes biztosítást élvezhet.
- Uram, a feltételeit elfogadom - jelentette ki Kin-fu. - Íme, az első két hónap biztosítási díja. Azzal vastag dollárköteget markolt ki a zsebéből, és letette az asztalra.
- Kitűnő, uram, kitűnő... - mondta William J. Bidulph. - Mielőtt azonban aláírja a biztosítási kötvényt, még eleget kell tennie néhány formáságnak.
- Éspedig?
- Társaságunk orvosa meg fogja vizsgálni önt.
- Mi célból?
- Azért, hogy megállapítsa: erős-e az ön szervezete, nincs-e szervi baja, amely megrövidítené az életét, azaz ön szavatolja számunkra, hogy hosszú életű lesz.
- Mi szükség van erre? Hiszen párbaj és öngyilkosság ellen is biztosítottam magam!
- No de tisztelt uram - szólt erre nyájas mosollyal William J. Bidulph -, ha valamilyen rejtett betegsége van, amely néhány hónap alatt végezne önnel, kétszázezer dollárunk banná!
- Az öngyilkosságom is belekerülne legalább ugyanennyibe, úgy vélem!
- Eh, kedves uram - mondta a szeretetre méltó ügyvezető, és barátságosan megveregette Kin-fu kezét -, már volt szerencsém említeni önnek, hogy se szeri se száma az öngyilkosság ellen biztosított ügyfeleinknek, de még egyikük sem követte el e végzetes lépést. Egyébiránt pedig senki sem tiltotta meg, hogy egy kicsit jobban odafigyeljünk rájuk... No persze módfelett tapintatosan!
- Ó! - lepődött meg Kin-fu.

- Hozzáfűzném még személyes megfigyelésként, hogy a Százéves valamennyi ügyfele közül pontosan azok fizetik a biztosítási díjat a leghosszabb ideig, akik öngyilkosság ellen is biztosítják magukat... Mert hát, nézzük csak, magunk közt szólva, miért is adná a fejét öngyilkosságra a gazdag Kin-fu? És vajon miért köt biztosítást a gazdag Kin-fu? Ohohó! Hát azért hogy biztosan hosszú életű legyen a Százéves ügyfeleként - válaszolt William J. Bidulph.

No, ezen már vitatkozni sem lehetett tovább a hírneves társaság ügyvezető igazgatójával. Látszott rajta, hogy tökéletesen biztos a dolgában!

- Most pedig - folytatta - szíveskedjék megnevezni, kinek a javára kötötte a kétszázézer dolláros biztosítást? Ki lesz a kedvezményezett?

- Két kedvezményezett lesz - válaszolta Kin-fu.

- Két egyenlő részben?

- Nem egyenlő részben. Az egyik ötvenezer dollár, a másik százötvenezer dollár értékben.

- Tehát az ötvenezer dollár kedvezményezettje...

- Vang.

- Vang, a filozófus?

- Igen, ő.

- És a százötvenezer dolláré...

- Li-u úrhölgy, Pekingben.

- Pekingben - ismételte meg William J. Bidulph, miközben följegyezte magának a két jogosított személy nevét. Aztán megkérdezte:

- Hány éves Li-u úrhölgy?

- Huszonegy - válaszolta Kin-fu.

- Ó! - kiáltott fel az ügyvezető igazgató. - Nos, ez az ifjú hölgy bizonyára igencsak megöregszik, mire kézhez kapja a biztosított összeget!

- Miért, ha szabad kérdeznem?

- Azért, mert ön, uram, száz évnél is tovább fog élni. Ami Vang filozófust illeti...

- Ötvenöt éves.

- Hát bizony, ez a derék férfiú máris lemondhat az ötvenezer dollárról, mivel sohasem juthat a pénzéhez!

- Majd meglátjuk, uram!

- Nézze, kérem - válaszolt William J. Bidulph -, ha én ötvenöt éves koromban harmincegy éves ember örököse volnék, aki százéves kora előtt nem hal meg, nem lennék olyan együgyű, hogy erre az örökségre számítsak.

- Alászolgája, uram - mondta Kin-fu és az ajtó felé indult.

- Ajánlom magamat, uram - válaszolt a derék William J. Bidulph, és mélyen meghajolt a Százéves új ügyfele előtt.

Másnap a társaság orvosa szabályszerűen megvizsgálta Kin-fut. „Vasszervezet, acélos izmok, a tüdeje pedig akár az orgonafűjtató” - ezt lehetett olvasni az orvosi jelentésben.

Immár minden feltétel teljesült, hogy a társaság megkösse a szerződést e kitűnő ügyféllel. Alá is írták a biztosítási kötvényt még aznap: egyrészt Kin-fu, másrészt pedig William J. Bidulph a társaság képviselőjében könyveltette el a biztosított összeget a fiatal özvegy és Vang filozófus javára. Sem Li-u, sem Vang nem értesülhetett arról, mit tett érte Kin-fu. Csak akkor szerezhetnek majd tudomást a vagyonvesztett milliomos utolsó, nemes gesztusáról, amikor esetleg mégis sor kerülne az összegek kifizetésére a Százéves részéről.

Hetedik fejezet,
amelyben szomorú dolgok történnének, ha nem a
Mennyei Birodalom egyik különleges szokásáról esnék benne szó

Akármit mondott és gondolt is a tiszteletreméltó William J. Bidulph, a Százéves tőkebefektetéseit alapjaiban megrendítő, veszélyes csapás fenyegette. Kin-fut ugyanis nem olyan fából faragták, hogy a végtelenségig halogatta volna, amit egyszer elhatározott. Mivel tökéletesen tönkrement, Vang tanítványa valóban eldöntötte, hogy véget vet az életének, amely gazdagsága idején sem okozott neki mást, mint bánatot meg unalmat.

Az a levél, amelyet Szun egyhetes késéssel adott át, San Franciscóból érkezett. Ebben ügynöke arról értesítette Kin-fut, hogy a Kaliforniai Központi Bank felfüggeszti a kifizetéseket. Márpedig, mint tudjuk, Kin-funak csaknem teljes vagyona e mindedig szilárdnak hitt bank részvényeiből állt. A fizetésképtelenség azonban kétségkívül bekövetkezett. Bármilyen valószínűtlennek rémlett is ez a baljós hír, a baj, sajna, nagyon is igaznak bizonyult. A Sanghajba érkező hírlapok közleményei is megerősítették, hogy csődeljárás indult a kaliforniai bank ellen. Ez pedig azt jelentette, hogy Kin-fu teljesen tönkrement.

Mert hát miye is maradt Kin-funak e bank értéktelenné vált részvényein kívül? Semmi, illetve majdnem semmi. Sanghaji házáat, ha egyáltalán el tudja adni, olyan potom áron kellene elvesznie, hogy az az összeg aligha nyújtana számára megélhetést. A Százévesnek befizetett nyolcezer dollár, a tiencsini Gőzhajózási Társaság néhány részvénye, amennyiben azonnal értékesíti őket, éppen hogy fedezné a költségeket, ha a saját illő végtisztességéről kellene gondoskodnia. Más vagyona pedig semmi nem maradt.

Akármelyik nyugati ember: francia vagy angol talán bölcsebben fogta volna föl ezt az új élethelyzetet, és megpróbálta volna munkával újrakezdeni az életét. A Mennyei Birodalom alattvalói azonban szentül hitték, hogy jogukban áll azt gondolni és cselekedni, amit jónak látnak. Kin-fu, igazi kínai módjára lelkifurdalás nélkül az önkéntes halált választotta megoldásul, a sárga bőrű népekre jellemző közönyösséggel.

A kínaiakra jellemző, hogy bátorságuk nem tevőleges, ám e visszafogott bátorságot igen magas fokon gyakorolják. Halálmegvető közönyük valóban rendkívüli. Ha betegek, félelem nélkül várják utolsó órájukat. Ha elítélik a kínait, és már a hóhér kezén van, akkor sem látszik rajta semmiféle felindulás. Az oly gyakori nyilvános kivégzések, a bitófán elszenvedett kínok elborzasztó látványa idejekorán hozzászoktatja a Mennyei Birodalom fiait, hogy ne sajnálják hátrahagyni a földi élet bűját-bajját és minden nyűgét.

Nem csoda hát, ha a kínai családoknál gyakorta napirendre kerül a halál a beszélgetések során. Jelen van a mindennapi élet teendői között is. Az ősöknek a legszegényebbek körében is megadják a tiszteletet. Nem akad olyan módosabb porta, ahol ne állítanának e célra külön házi szentélyt, nincs olyan nyomorúságos kunyhó, ahol ne őriznék legalább az egyik sarokban az ősök ereklyéit; az év második hónapjában pedig külön is megemlékeznek róluk. Ezért gondoskodnak egyazon boltban az újszülötteknek való kiságy meg a nászkosarak mellett a koporsók széles választékáról is. Ez utóbbi az egyik legkeresettebb kínai árucikk.

A koporsóvásárlás a Mennyei Birodalom fiainak kitartó foglalatossága. A bútorzat nem lehet teljes az atyai házban, ha hiányzik belőle a koporsó. A fiak kötelessége, hogy apjukat még életében megajándékozzák vele. Ez a fiúi gyöngédség megindító jele. A koporsót a ház e célra fenntartott szobájában állítják fel. Díszítgetik, rendben tartják, és még azután is, hogy már befogadta az elhunyt porhüvelyét, nagy kegyelettel veszik körül a házban, gyakorta éveken át.

Egyszóval, a halottak tisztelete a kínai vallás alapja, és még szorosabbra fonja a családi kötelekeket.

Kin-fu tehát, főképp vérmérsékletének köszönhetően a legnagyobb nyugalommal szembesült ama gondolattal, hogy véget vet napjai sorának. Gondoskodott a hozzá legközelebb álló két emberről. Mi maradt még, amit sajnálattal kellene itt hagynia? Semmi az égvilágon. Az öngyilkosság miatt sem lehetett lelkipurdalása. Ami a kifinomultabb nyugati országokban bűnnek számított, az Kelet-Ázsia sajátos műveltsége következtében - mondhatni - jogszerű cselekedet volt.

Kin-fu tehát a maga részéről már döntött, és az égvilágon senki, még a tudós Vang sem ingathatta meg e szándéka véghezvitelében.

A tetejében Vang még csak nem is gyanította, mit tervez a tanítványa. Szun sem tudott róla többet, valami azonban feltűnt neki: amióta a gazdája visszaérkezett Kantonból, sokkal elnézőbbnek mutatkozott az ő naponta ismétlődő baklövésai iránt.

Az biztos, hogy Szun járt a legjobban: keresve se találhatott volna jobb gazdára, és nagy becsben tartott hajfonata újabban biztonságosan fickándozhatott a hátán.

Az egyik kínai szólásmondás szerint:

„Boldog az, aki Kantonban él és Liaocsengben hal meg.”

Ugyanis Kantonban a legvidámabb az élet, és Liaocsengben készítik a legjobb koporsókat.

Kin-fu megrendelte hát a koporsóját a jó hírű cégnél, hogy még időben megérkezzen. Hiszen a magára valamit is adó kínainak amúgy is szünni nem akaró foglalatossága, hogy beszeresse a végső nyughelyét, ahol örök álmát alussza.

Gondoskodott fehér kakasról is, amelyről tudni kell, hogy benne testesülnek meg ama röpdős szellemek, amelyek a kínai lélek hét alkotóeleme közül az egyiket átsegítik az útján. Ebből is láthatjuk, hogy Vang filozófus tanítványa, amilyen közönyösen tekintett az élet dolgaira, olyan komolyan vette a halált.

Ezután már csak a temetése forgatókönyvét kellett elkészítenie. Még aznap jókora árkus rizspapíron - amelynek a nevéen kívül semmi köze sincs a rizshez - Kin-fu megörökítette végakarátát.

Bevezetőjében tudtul adta, hogy sanghaji házáat a fiatal özvegyre, Taj-ping császár képét pedig, amelyet Vang oly gyakran nézegetett kedvtelve, a filozófusra hagyja, a Százévesnél e két személy javára kötött biztosítási összegeken kívül. Ezek után határozott ecsetvonásokkal felsorolta a saját gyászszertartásán részt vevő személyek rangsorát és a menet rendjét.

Szülők, rokonok híján a menet élén még meglevő barátai haladjanak fehérbe öltözve, mivel ez a gyász színe a Mennyei Birodalomban. A Sanghaj határában emelt, régi családi sírbolthoz vezető út mentén kettős sorokban temetési szolgák álljanak, kezükben kék napernyőt, alabárdot vagy a szertartás részleteit ismertető, festett selyemtáblákat tartva. A szolgák öltözéke hosszú, fekete ing legyen fehér övvel, fejüket piros tollas fekete posztókalap fedje. A barátok első csoportja mögött, az elhunyt díszes keretbe foglalt, festett képe előtt skarlátvörös öltözékű hírnök haladjon, aki gongütésekkel jelzi az eseményt. Utána jöjjenek a többi barátok, akik időközönként az előre odakészített vánkosokra ájulnak. A gyászmenetben ezután égszín-kék és arany színű dísztető alatt ifjak menete következzenek, akik a rézgarasokhoz hasonlóan középen kilyukasztott papírdarabkákat szórnak szét, hogy elriasszák a menethez csatlakozni akaró rossz szellemeket.

Ezután tűnik fel az arany sárkányhímzéses lila selyemmel borított ravatal, amelyet ötven inas visz a vállán boncok kettős sorfala közt. A szürke, vörös és sárga leples buddhista szerzetesek által mormolt imák váltakoznak a gongütésekkel, a fuvolák sikolyával és a hat láb hosszú harsonák metsző hangjával.

Fehér függönyös gyászkocsik zárják majd a fényűző gyászmenetet, amelynek költségei nyilván fölemészti az egykor dúsgazdag elhunyt maradék vagyonát.

Végül is, a leendő gyászszertartás semmi különlegeset nem tartalmazott. Az ilyen „osztályú” temetések gyakorta láthatók Kanton, Sanghaj vagy Peking utcáin. A Mennyei Birodalom fiai számára természetes, hogy ily módon róják le tiszteletüket a körükből eltávozott személy iránt.

Október 20-án jókora láda érkezett Liaocsengből Kin-fu címére, a sanghaji házába. Az alkalomra rendelt koporsó volt benne, gondosan becsomagolva. Sem Vang, sem Szun, de senki más sem lepődött meg Kin-fu háza népe köréből, hiszen már tudjuk: nem termett még olyan kínai, aki ne ragaszkodott volna hozzá, hogy még életében gondoskodjék magának megfelelő nyughelyről az örökkévalóságra.

A liaocsengi mesterek remekművét az Ősök Termében helyezték el. Még hosszú ideig sikálhatták, viaszolhatták és fényesíthették volna, várva ama napra, amikor Vang filozófus tanítványa igénybe veszi. De hát másként alakultak a dolgok. Kin-fu napjai meg voltak számlálva. Közeledett az óra, amikor ő is belép a család őseinek sorába.

Kin-fu ugyanis éppen ezen az estén határozta el végérvényesen, hogy véget vet az életének. Napközben kapta kézhez a porig süjtött Li-u levelét.

A fiatal özvegy felajánlotta Kin-funak mindazt a keveset, amije volt. Mit számít neki a vagyon! Túlteszi magát rajta. Szereti őt! Kell-e ennél több? Hiszen szerényebb körülmények közt is boldogok lehetnek!

Ez az őszinte érzelmektől áthatott levél sem tudta meggyőzni Kin-fut arról, hogy változtasson az elhatározásán.

„Csupán a halálom árán tehetem őt gazdaggá” - gondolta.

Már csak azt kellett eldöntenie: hol és hogyan viszi végbe e magasztos tettet. Kin-fu szinte örömet érzett a részletek kidolgozásában. Azt remélte, hogy az utolsó pillanatban, ha röpké időre is, akár csak múló érzés megdobogtatja a szívét.

A jamen területén négy csinos kerti házikó állt, a kínai művészet gazdag képzeletvilágát megelevenítő díszítésekkel. Az épületek jelentőségteljes neveket viseltek: a Boldogság Háza, ahová Kin-fu sohasem tette be a lábát; a Szerencse Háza, amelyet csak mély megvetéssel tudott szemlélni; az Öröm Háza, amelynek ajtaja régóta bezárult előtte; a Hosszú Élet Házát pedig le akarta bontatni.

Most ösztönösen ezt választotta. Elhatározta, hogy bezárkózik ide, amint leszáll az éjszaka. Másnapra boldog holtában fogják megtalálni.

Most már csak az maradt hátra, hogy mi módon haljon meg? Vágja fel a hasát japán módra, vagy fojtja meg magát selyemzsinórral, mint a mandarinok, esetleg vágja föl az ereit langyos, illatos fürdővízben, mint az epikureista rómaiak? E módszerek kíméletlenek és visszataszítóak lennének a barátai és a szolgálai előtt is. Néhány szem ópium valami könnyű méregbe keverve elegendő lesz, hogy átsegítse a túlvilágra, anélkül hogy észrevenné, esetleg olyan révület segítségével, ami végérvényesen a múló álmot.

A nap már-már lehanyatlott a látóhatáron. Kin-funak csak néhány órája volt hátra az életéből. Még egyszer, utoljára látni akarta Sanghaj környékét, végig akart menni a Huangpu partján, ahol annyiszor elkísérte a sétáin az unalom.

Vangot napközben gondosan elkerülte, egyedül távozott a jamenből. Még egyszer visszatér ide, hogy azután már soha többé ne hagyja el.

Szokásos lassú lépteivel járta be az angol területet, átment a kis hídon a francia övezetbe; még ez utolsó óráján sem vélte szükségesnek a sietséget. A belföldi kikötő partjáról jövet, a Sanghajt övező városfal mentén eljutott a római katolikus székesegyházig, amelynek kupolája kiemelkedik a déli külváros házai közül. Majd jobbra fordult, és komótosan rátért a Lunghao pagodához vezető útra.

Már a széles, sík mezőn járt, amely az árnyas dombok közé ékelődő Min völgyéig húzódott. A lapos, lápos terület kiválóan alkalmas rizsföldek létesítésére: keresztül-kasul szabdalják a tengerbe ömlő csatornák. Néhány nyomorúságos falucska bukkant elő, amelyek nádkunyhóit sárgás agyaggal tapasztották körbe. A bő víznek köszönhetően még dúsán termő gabonátblák is előfordulnak errefelé. A szűk ösvényeken kutyák csatangoltak csapatostól, kecskék bóklásztak, kacsák, libák serege menekült szaporán, szárnycsattogtatva, ha egy-egy arra járó megzavarta a vonulásukat.

E jól megművelt terület semmiféle meglepetést nem keltett a kínaiakban, annál nagyobb megütközést válthatott ki az arra tévedő külföldiben. Ugyanis a tájon mindenfelé százával heverték a koporsók. A már elföldeltek hantjai eltörpültek a feltornyozott, hosszúkás dobozok és a koporsópiramisok tövében, amelyek látványa leginkább valami építési terület faraktárára emlékeztetett. A városokat körülvevő kínai síkságok valójában a temető szerepét töltik be. A holtak is helyet követelnek maguknak, nemcsak az élők. Úgy tartják, hogy tilos a koporsók elföldelése, amíg az Ég Fiainak trónját ugyanaz a dinasztia foglalja el. De hát e dinasztiai uralma évszázadokig tart! Létezik-e vagy sem e tilalom, az biztos, hogy a holtak láthatóan évek óta várnak a temetésükre, némelyek élénk színű, mások egyszerű, sötét fakoporsóban; van köztük új és fényes, mások már elkorhadtak.

Kin-fut egyáltalán nem lepte meg a látvány. Sétája közben amúgy sem túl sokat nézelődött maga körül. Még ama két európai öltözetű egyén sem keltette föl a figyelmét, akik pedig egyfolytában követték azóta, hogy a házát elhagyta. Tisztes távolságot tartva jártak a nyomában: amikor Kin-fu megállt, ők is megálltak. Néha jelentőségteljes pillantást vagy néhány szót váltottak egymással; egészen biztosan őt kémlelték. Harminc év körüli, közepes termetű, fúrge, izmos fiatal emberek voltak; vizsla tekintetű, fúrge lábú vadászkutyára emlékeztettek.

Kin-fu csaknem egymérföldes vidéki sétája után visszaindult a Huangpo folyó partja felé. A két szimat is arra fordította az útját.

Kin-fu hazafelé menet két-három, fölöttébb nyomorúságos külsejű koldussal akadt össze, akiknek alamizsnát adott.

Távolabb néhány kínai kedvesnővér keresztelte az útját, akiket a francia irgalmasrendi apácák tanítottak e sok alázatot megkövetelő hivatásra. Puttonyt cipeltek a hátukon: ebbe gyűjtötték a kített csecsemőket, akiket azután a szegény elhagyott gyermekek otthonába vittek. Nem véletlenül nevezték őket a „gyermekek rongyszedőinek”. Mintha ezek a boldogtalan kis lények az árok szélére hajított rongydarabok volnának!

Kin-fu az irgalmasnővérek kezébe üritette az erszényét. A két idegen meglehetősen elcsodálkozott a kínaiaktól szokatlan cselekedeten.

Leszállt az este. Kin-fu már elhagyta a sanghaji városfalat, és a rakparton folytatta az útját hazafelé.

A bárkák és hajók lakói, az úszó város népe még nem tért nyugovóra. Mindenfelől énekszó, kiáltások hallatszottak.

Kin-fu figyelni kezdett. Szerette volna tudni, melyek lesznek az utolsó szavak, amelyeket még megadatott hallania.

Egy fiatal tankadéra (népdalénekesnő) a Huangpo sötét hullámain sikló lakóvitorlásából így énekelt:

Üdén tarkáll kis csónakom, úgy ring az áron, rajt' tízezer virágszirom: hűn várom én a párom... Holnap jön meg, hajnal, veled! Kék isten, vigyázz rá! Kezed útközben óvja-védje, hadd legyen könnyebb s rövidebb a hazatérte!

- Ő megjön holnapra. De én vajon hol leszek holnap? - mormolta félhangosan Kin-fu és a fejét ingatta.

A fiatal tankadéra folytatta:

Most messzi földön álmodik, kit lelkem áhít! Elment egész Mandzsuhonig, el Kína Nagy Faláig! Jaj, szívem gyakran félve fél, s összeressen, midőn a szél süvölt, tombolva harsan, míg ő vésszel birokra kél a vad viharban!

Kin-fu csak hallgatta, de ezúttal semmit se szólt. A dalnok így fejezte be az énekét:

Miért hívod ki végzeted oly messzi-távol? Ott halsz meg? Lám, fejünk felett harmadik hold világol! Jöjj, hisz a bonc csak erre vár, és minket - két főnixmadár - azonnal összeesket! Jöjj hát! Szeress, térj vissza már! Én úgy szeretlek!

- Igen, meglehet - suttogta magában Kin-fu -, nem a gazdagság az élet egyedüli értelme ezen a világon. De az élet nem ér annyit, hogy kipróbáljam!

Félóra múlva hazatért. A két idegen, aki egészen a házáig követte, ott kénytelen-kelletlen megtorpant.

Kin-fu sietség nélkül a „Hosszú Élet” elnevezésű kerti lakhoz indult, kinyitotta az ajtaját, majd bezárta maga után. Egyedül maradt a csiszolt kristálylámpa fényétől lágyan megvilágított kis szalonban.

Az unatkozó gazdag ifjú az egyetlen tömbből faragott jade-asztalon levő ékszerládikában őrzött néhány szem ópiummal kevert mérget; „minden eshetőségre”.

Kin-fu kivett két szemet a ládikából, az ópiumszívók által használt vörös agyagpipába tömte, és hozzákészülődött, hogy meggyújtsa.

- Ejnye, hát! - kiáltott föl. - Még most sem érzek semmit, amikor éppen arra készülök, hogy örökre lehunyjam a szememet!

Pillanatig tétovázott.

- Nem! - csattant föl, és földhöz vágta a pipát, amely darabokra tört. - Át akarom élni a várakozással járó bizonytalanság felkavaró érzését! Igenis, át fogom élni!

Azzal otthagyta a kerti házat, és a szokottnál sietősebb léptekkel Vang szobájába tartott.

**Nyolcadik fejezet,
melyben Kin-fu komoly ajánlatot tesz Vangnak,
ő pedig ugyanolyan komolyan el is fogadja.**

A filozófus még nem tért nyugovóra. Pamlagján heverve a Pekingi Hírlap legfrissebb számát olvasta. Szemöldökét összevonta; bizonyára az uralkodó Csing-dinasztiát dicsőítő cikkekre talált.

Kin-fu valósággal feltépte az ajtót, s a szobába lépve a karosszékbe vetette magát.

- Vang - kezdte minden bevezetés nélkül -, szívességet kérek tőled.

- Akár tízezret is! - válaszolt a filozófus és félredobta az újságot. - Beszélj csak fiam, beszélj, mondj el mindent, és bármi legyen az, teljesítem.

- Olyan szívességet kérek tőled, Vang, amit barát csak egyszer teljesíthet - kezdte Kin-fu. - Olyannyira, hogy ha ezt megtetted, elengedem a többi kilencezerkilencszázkilencvenkilencet, és a tetejében ezért az egyért se várj tőlem köszönetet - fűzte hozzá.

- Ezt a feladványt a leggyakorlottabb rejtvényfejtő sem lenne képes megoldani. Miről beszélsz?

- Tönkrementem, Vang.

- Ó, ó! - szólt a tudós olyan hangon, mintha nem is rossz, hanem jó hírt hallott volna.

- A levél, amely itt várt rám, amikor visszatértünk Kantonból - folytatta Kin-fu -, arról értesített, hogy a Kaliforniai Központi Bank csődbe jutott. Így hát e házon és néhány ezer dolláron kívül, amely egy-két havi megélhetésre elég, semmim se maradt.

- Ezek szerint most már nem a gazdag Kin-fu szól hozzám? - kérdezte Vang, miután alaposan szemügyre vette tanítványát.

- A szegény Kin-fut látod, akit azonban nem rémiszt meg a szegénység.

- Helyesen válaszoltál, fiam - szólt a filozófus a pamlagról fölemelkedve. - Mégsem vesztegettem hát hiába időt, fáradságot, hogy bölcsességre tanítsalak. Eddig csak tengődtél, nem érezted az élet ízét: a szenvedélyt, a küzdelmet! Mostantól élsz majd igazán! Új jövő nyílik előtted! Ne aggódj: Konfuciusz és utána a Talmud is azt tartja, hogy mindig kisebb a baj, mint amennyire félünk tőle. Mától kezdve megkeressük mindennapi rizsünket. A Nun-sum megtanított rá: „Az életben egyszer fent, egyszer meg lent vagyunk. A szerencse kereke forgandó, a tavaszi szél változó. Akár szegény vagy, akár gazdag, tedd, amit tenned kell!” Induljunk!

És valóban: Vang, a gyakorlatias filozófus kész lett volna azonnal odahagyni fényűző otthonát.

Kin-fu azonban megállította.

- Azt mondtam az imént, hogy nem rémiszt a szegénység. Nos, folytatom: azért nem félek, mert nem vagyok hajlandó elviselni.

- Ó! - szaladt ki Vang száján. - Csak nem akarsz...

- Meghalni.

- Meghalni! - ismételte meg higgadtan a filozófus. - Aki elhatározta, hogy véget vet az életének, az nem beszél róla senkinek.

- Már túl is lennék rajta - jelentette ki a filozófusétól semmiben sem különböző higgadtsággal Kin-fu -, ha nem vágytam volna rá, hogy a halálom először és utoljára valamiféle érzelmet váltson ki belőlem. Márpedig amikor hozzáálltam, hogy az általad ismert ópiumkészítményt magamhoz vegyem, a szívem alig dobbant meg, ezért a földhöz vágtam, és idesiettem hozzád.

- Azt kívánod hát, barátom, hogy együtt haljunk meg? - kérdezte Vang mosolyogva.

- Nem, neked élned kell, miattam - válaszolta Kin-fu.

- Miért?

- Hogy saját kezűleg sújthass le rám!

A váratlan javaslatra Vang meg se rezzent. Kin-fu azonban alaposan megfigyelte a filozófus arcát, és észrevette a szeme villanását. Talán a régi tajping kelt benne életre? Habozás nélkül elvállalná a feladatot, amit a tanítványa készül rábizni? Tizennyolc év múltán sem tudta elfojtani magában ifjúkora vérszomjas ösztöneit? Vang, a filozófus képes lenne szó nélkül megtenni ezt a megmentője fiával! Elvállalná, hogy megszabadítsa nemkívánatos lététől! Vang, a filozófus végrehajtaná e tettet!

A szemében felvillant láng azonban szinte azonnal kialudt, Vang pedig visszanyerte szokásos, tisztességes emberhez illő arckifejezését, csak talán kissé komorabb lett a szokottnál.

Visszaült a pamlagra, s úgy kérdezte:

- Ez hát a szívesség, amit kérsz tőlem?

- Igen - felelte Kin-fu. - E szívességgel törlesztheted mindazt, amivel úgy gondolod, hogy tartozol Csung-heunak és a fiának.

- Mit kell tennem? - kérdezte kertelés nélkül a filozófus.

- Június 25-éig, a hatodik hold huszonnyolcadik napjáig, jól figyelj, Vang, a harmincegyedik születésnapomig véget kell vetni az életemnek! Azt akarom, hogy a te kezed által haljak meg: mindegy, hogy szemből vagy orvul, hol, hogyan, éjjel vagy nappal, állva, ülve vagy fekve, ébren, álmomban, fegyverrel vagy méreggel hajtod végre. Szükségem van rá, hogy az életem fennmaradó ötvenöt napjának mind a nyolcvanezer perce a hirtelen rám törő halál gondolatával és, remélem, a félelmével teljen el. Át akarom élni a nyolcvanezer érzést, hogy amikor a hét elem elhagyja a lelkemet, felkiálthassak: „Végre-valahára mégiscsak éltem!”

Kin-fu - tőle szokatlanul - kissé izgatottan beszélt. Észrevehettük, hogy hat nappal a biztosítási kötvény lejárta előttre tűzte ki élete utolsó napját. Ez óvatos emberre vall, hiszen ha nem fizeti ki az újabb részletet, a kedvezményezettek elvesztik jogukat a biztosított összegre.

A filozófus feszülten figyelt a szavaira, miközben lopva a szobája falát díszítő Taj-ping császár képére pillantott. Még nem tudta, hogy neki szánták örökségül.

- Nem riadsz vissza az elkötelezettségtől, hogy megölj engem? - kérdezte Kin-fu.

Vang intett, hogy egyáltalán nem! Látott ő ennél külön dolgokat is fölkelőként a tajpingok zászlaja alatt! De azért megpróbált még néhány érvet felhozni, mielőtt végleg elkötelezné magát:

- Tehát hajlandó vagy lemondani mindama előnyökről, amelyeket az Igaz Mester ígért a hosszú életűeknek?

- Lemondok róluk.

- Nem bánod meg?

- Nem! - válaszolta Kin-fu. - Öregén élni! Olyanná válni, mint az odvas fa, amelyet már faragni sem lehet... Gazdagon sem vágytam sokáig élni, hát még szegényen!

- És az ifjú pekingi özvegy? - kérdezte Vang. - Elfelelted-e a mondást: virág a virággal, fűz a fűzzel; két szív egymásra találását száz év tavasza követi...

- Meg háromszáz év ősze, nyara és tele is! - vonta meg a vállát Kin-fu. - Nem! Szegény kicsi Li-u csak velem együtt nyomorogna. A halálom viszont gazdaggá teszi.

- Erről is gondoskodtál?

- Igen. Sőt rólad is, Vang. Ötvenezer dollár illet meg téged a halálom napján.

- Ó! - jegyezte meg halkán a tudós. - Te mindenre találsz megoldást.

- Még arra is, amiről nem esett szó idáig.

- Éspedig?

- A halálom után... veszélybe kerülhetsz gyilkosság vádjával.

- Á, csak a balekokat meg a nyúlszívűeket kapják el! Egyébként nem is lenne igazán érdem ez az utolsó szívesség, ha nem járna némi kockázattal.

- Szó sem lehet róla! Mindenképpen biztonságban szeretnék tudni. Senki ne merészeljen bántani téged!

Azzal az asztalhoz lépett, papírt ragadott, és határozott vonásokkal az alábbiakat írta rá:

„Saját elhatározásomból választottam a halált, mert megelégttem az élet unalmát. Kin-fu.”

Ezután átnyújtotta a papírt Vangnak. A filozófus előbb átfutotta az írást, majd hangosan felolvasta. Miután befejezte, gondosan összehajtogatta, és a jegyzetfüzetébe tette, amelyet mindig magánál hordott. Ismét felvillant a szemében az a bizonyos láng.

- Komolyan gondoltad mindezt?

- Nagyon is komolyan.

- Akkor én is komolyan veszem.

- Számíthatok hát a szavadra?

- Számíthatsz.

- Tehát legközelebb június 25-éig élek?...

- Hogy addig élsz-e, nem tudom, legalább abban az értelemben, ahogyan te gondolod, de hogy akkor már halott leszel, az biztos - felelte komoran a tudós.

- Köszönöm, Vang. Ég veled!

- Ég veled, Kin-fu.

Ezzel az életunt tanítvány csöndesen elhagyta a filozófus szobáját.

**Kilencedik fejezet,
amely bármilyen különösen végződik,
valószínűleg mégsem lepi meg az olvasót.**

- Nos, Craig-Fry? - érdeklődött a tiszteletreméltó William J. Bidulph másnap a két ügynöknél, akiknek külön megbízást adott a Százéves új ügyfelének megfigyelésére.

- Nos - válaszolta Craig -, tegnap követtük őt a Sanghaj környéki hosszú sétáján...

- És semmi jelét nem mutatta, hogy véget kívánna vetni az életének - fűzte hozzá Fry.

- Közben beesteledett, mi pedig egészen a kapujáig kísértük...

- Sajnos, beljebb már nem juthattunk.

- No és ma reggel? - kérdezte az ügyvezető igazgató.

- Megtudtuk, hogy olyan jó karban van... - kezdte Craig.

- Mint a Palikao hídja - fejezte be Fry.

A töről metszett két amerikai, az unokatestvér-páros Craig és Fry, a Százéves biztosítási ügynökei teljesen egyek voltak két személyben. Lehetetlenség náluk tökéletesebben azonosulni egymással: ha az egyik elkezdett egy mondatot, a másik fejezte be, vagy fordítva. Egyazon rugóra járt az agyuk, a gondolataik, a szívük, a gyomruk, de még a cselekedeteik is tökéletesen egyformák voltak. A két test négy kezet, négy kart, négy lábat működtetett összehangoltan. Egyszóval, sziámi ikrek voltak: mintha valami vakmerő sebész kése választotta volna szét őket a koponyavarratuknál.

- Eszerint - tette fel a kérdést William J. Bidulph - még nem tudtak bejutni a házba?

- Még... - nyögte ki Craig.

- Nem - egészítette ki Fry.

- Kemény dió - állapította meg az ügyvezető igazgató. - Mégis meg kell próbálni. Nem csupán a nagy összegű biztosítási díjtételről van szó, hanem arról is, hogy a Százéves ne veszítsen kétszázezer dollárt. Tehát két hónapos megfigyelés következik, de lehet hogy több is, ha az új ügyfél meghosszabbítja nálunk a biztosítását!

- A háziszolgája... - szólt Craig.

- Esetleg kapható lenne rá... - mondta Fry.

- Hogy tudassa velünk... - folytatta Craig.

- Mi történik a sanghaji házban - fejezte be a mondatot Fry.

- Hm, akkor hát - szólt William J. Bidulph - csalják lépre, fizessék le azt a szolgát! Bizonyára kedves neki az ezüsttallér csengése. Lesz belőle elegendő, gondoskodom róla. Tanulmányozzák csak behatóan a kínai illemkódex mind a háromezer szabályát. Szükségük lesz rá. Ne sajnálják a fáradságot, megéri maguknak is.

- Bízhat... - mondta Craig.

- Bennünk... - szólt Fry.

E fontos okból keresték hát az unokatestvérek Szun társaságát. Márpedig az inast nem olyan fából faragták, hogy képes legyen ellenállni az ezüsttallér csáberejének, avagy néhány pohárka szívélyesen kínált amerikai italnak.

A Craig-Fry páros tehát mindent megtudhatott Szuntól, ami csak érdekelte őket. Ez pedig a következőkben foglalható össze:

- Kin-fu változtatott-e valamennyire az életvitelén?

- Nem, hacsak nem számítjuk ide, hogy hű inasa ritkábban kap fenyítést; hogy az ollónak mostanában nincs dolga, ennek Szun hajfonata látja hasznát, s végül a gazdája ritkábban táncoltatja a nádpálcát inasa hátán.

- Van-e valamilyen pusztító fegyver Kin-fu birtokában?

- Dehogyan, hiszen ő egyáltalán nem tartozik eme életveszélyes szerszámok tiszteletreméltó kedvelői közé.

- Milyen ételeket részesít előnyben?

- Egyszerűen elkészített étkeket, amelyek egyáltalán nem emlékeztetnek a Mennyei Birodalom dús képzelőerőről tanúskodó konyhájára.

- Mikor szokott fölkelni?

- Az ötödik virradatkor, amikor kakasszóra pirkad a hajnali égbolt.

- Korán fekszik-e?

- Szokása szerint, a második virradat órájában - amennyire Szunnak tudomása lehetett róla.

- Látszik-e rajta szomorúság, gondterheltség, fáradtság, életuntság?

- Sohasem volt valami vidám ember. Ó, nem! Néhány napja azonban mintha megjött volna a kedve a világ dolgai iránt. Szun úgy látta, hogy a gazdája kevésbé életunt, mintha várna... mire is? Azt már nem tudta megmondani.

- Végül, van-e a gazdájának valamilyen mérge, amelyet esetleg fel is használhat?

- Már nincs neki, mert épp reggel dobatott ki vele, Szunnal a Huangpo folyóba tucatnyi kis golyót, amelyek ártó hatásúak lehettek.

Az igazat megvallva, mindebből csak az derült ki, hogy a Százéves ügyvezető igazgatójának semmi oka sem lehetett az aggodalomra. Az égvilágon semmi, hiszen a gazdag Kin-fu - Vang kivételével senki sem ismerte a valódi helyzetét - még sohasem látszott ilyen életvidámnak.

Bárhogyan volt is, Craig és Fry folytatták az adatgyűjtést ügyfelük mozgásáról, követték a sétáin, hátha a házán kívül szándékozik megválni az életétől.

Így tett hát az elválaszthatatlan páros: továbbra is kérdezgette Szunt, aki mind nagyobb odaadással beszélgetett az anyagi tekintetben is meglehetősen hálás, kedves idegenekkel.

Talán túlzás azt állítani, hogy történetünk hőse jobban ragaszkodott az életéhez, amióta elhatározta, hogy véget vet neki. Mégis úgy történt, ahogy számított rá: megismerte az izgalmakat, legalábbis az első napokban. Damoklész kardja lebegett a feje fölött, és ez a kard bármikor lesújthatott rá. Ma, holnap, reggel vagy este? E kétség újdonságként megdobogtatta a szívét.

Egyébiránt a Vanggal folytatott legutóbbi beszélgetésük óta ritkán találkoztak egymással. Vagy a filozófus járt el a korábinál gyakrabban hazulról, vagy Kin-fu zárkózott a szobájába.

Nem kereste Vangot - minek is tette volna -, és azzal sem törődött, hogy a filozófus mivel tölti az idejét. Talán éppen neki állít csapdát! Aki valaha tajping volt, sokféle eszközt őrizhet a tarsolyában, hogyan küldjön át valakit a túlvilágra. Ez persze újabb izgalmakat, következőképp érdeklődést is keltett Kin-fuban.

A mester és tanítványa mindamellet csaknem naponta találkozott az ebédloasztalnál. Talán fölösleges is említeni, hogy szó sem esett köztük jövőbeni gyilkos-áldozat szerepükről. Csevegtek erről-arról, de kevesebbet, mint azelőtt. Vang a szokottnál komolyabbnak látszott, és a szemüveg lencséje sem leplezhette, hogy gyakran elkapta tanítványáról a tekintetét: meg sem próbálta titkolni nyugtalanságát. A máskor jókedvű, beszédes tudós hallgatag lett és szomorú. Korábban nagyétkű volt, mint minden jó bendőjű filozófus, de most még az ingyenc falatok sem csábították, és a jóféle saohszingi borok is csak mélabússá tették.

Kin-fu pedig mindent megtett, hogy a barátja jól érezze magát. Ő ízlelte meg először az étkeket, és addig nem engedte elvinni a tálakat, amíg legalább bele nem kóstoltak. Emiatt azután többet is evett a szokásosnál, jó étvágyával és kifogástalan emésztésével nem kis meglepetést keltve egyébként közömbös háza népe körében. Mindenesetre a méreg bizonyára nem szerepelt az egykori gyilkos lázadó fegyvertárában, noha a jövőbeni áldozat ezt sem kívánta figyelmen kívül hagyni.

Kin-fu egyébként is igyekezett megkönnyíteni Vang dolgát. Nyitva hagyta hálósobája ajtaját. A filozófus éjjel-nappal beléphetett, hogy végezzen vele, akár ébren, akár álmában találja. Csupán azt kívánta: gyorsan szúrjon, és a penge tüstént a szívét érje.

Aztán alábbhagyott ez az izgalom is. Már az első éjszakák után annyira megszokta a várakozást a halálos csapásra, hogy nyugodtan aludta az igazak álmát, és másnap frissen, kipihenten ébredt. Ez így nem folytatódhatott. Az járt a fejében, hogy a filozófus talán nem akarja őt a saját házában meggyilkolni; abban a házban, ahol hajdanán menedéket talált. Elhatározta, hogy még jobban hozzásegíti Vangot a tett végrehajtásához. Hosszasan barangolt hát a város környéki kietlen vidéken, elhagyott helyeken. Kivilágos kivirradtig Sanghaj rossz hírű negyedeit járta, igazi késdobáló lebuajok környékét, ahol naponta estek meg művészi tökélyvel kivitelezett gyilkosságok. Egyedül bolyongott a sötét, szűk sikátorokban, összeakadt a legkülönfélébb földrészekről odavetődött részegekkel, bevárta a lepényárust, aki hajnal felé „Mantu, mantu” kiáltásokkal és csengettyűjével hívta fel magára a korai járókelők figyelmét. Kin-fu csak pirkadatkor tért meg otthonába épen és elevenebben, mint valaha. Még az elválaszthatatlan Craiget és Fryt sem vette észre, akik pedig kitartóan követték mindenhová, hátha szüksége lesz segítségére.

Ha ez így folytatódik, Kin-fu hozzászokik ehhez az új életformához, és rövidesen ismét lebírja az unalom.

Sok-sok óra pergett már le, és még mindig nem érezte magát igazán halálraítéltnek! Eközben, május 12-én a véletlen hozzásegítette némi izgalomhoz. Amikor halkán belépett a filozófus szobájába, észrevette, amint egy éles tör hegyét próbálgatja, majd gyanús tartalmú kék üvegcsébe mártja.

Vang nem vette észre a szobába lépő tanítványát, és többször a levegőbe döfött a pengével, mintha a fogását próbálta volna. Az igazat megvallva, nem volt valami bizalomgerjesztő az arckifejezése: mintha a szeme is vérbe borult volna.

„Tehát ma megtörténik!” - gondolta Kin-fu.

Ahogy jött, olyan halkán vissza is vonult, anélkül hogy Vang látta vagy hallotta volna.

Kin-fu egész álló nap ki se mozdult a szobájából... A filozófus nem mutatkozott. Este aztán Kin-fu aludni tért, hogy másnap olyan elevenen ébredjen, mint bármely épkezláb ember.

Sok hűhó semmiért! Ez módfelett felbosszantotta.

A tetejében már eltelt tíz nap! Igaz, hátravolt még két hónap a tett végrehajtásához.

„Minek húzza az időt! - szidta magában Vangot. - Túl sok időt hagytam neki!”

Arra gondolt, hogy az egykori tajping kissé elpuhult a kényelmes sanghaji évek alatt.

Ettől kezdve azonban a filozófus gondterheltebbnek, idegesebbnek látszott. Föl-alá járkált a tágas jamenben, mint aki nem bír egy helyben megmaradni. Kin-fu észrevette, hogy Vang többször is betér az ősök termébe, ahol már készen állt a Liaocsengből érkezett mives koporsó. Azt is megtudta Szuntól, hogy Vang parancsot adott a szóban forgó bútordarab kicsinosítására, leporolására, fényesítésére, egyszóval készenlétbe helyezésére, s ez igencsak fölkelte az érdeklődését.

- Jó helye lesz itt a gazdának! - jegyezte meg a hű szolga. - Ha ugyan kedve támad rá, hogy kipróbálja. - Ez utóbbit Szun merő baráti megjegyzésnek szánta.

Eltelt a május 13-a, 14-e és 15-e. Semmi sem történt. Vang tehát meg akarta várni a határidőt, mint az a kereskedő, aki csak az esedékesség lejártakor fizet, és nem hajlandó előlegezni. De hol marad akkor a meglepetés, no meg az izgalom?

Közben május 15-e reggelén, a vhaocse idején, azaz hajnali hat óra tájt Kin-funak valami fontos tény jutott a tudomására.

Keserves éjszakája volt. Ébredéskor még mindig a rémes álom hatását érezte. Jen herceg, a kínai pokol legfőbb ítélőbírája arra ítélte, hogy száz évig ne kerüljön a színe elé: azalatt legalább ezerkétszázszor kel fel a hold a Mennyei Birodalom látóhatárán. Végigélni még egy egész évszázadot!

Kin-fu tehát igencsak rossz kedvében volt. Úgy érezte, minden és mindenki ellene esküdött.

Így fogadta Szun is, aki, mint rendesen, azért jött, hogy segítsen neki a reggeli öltözködésben.

- Eredj a pokolba! - förmedt rá. - Tízezer botütést érdemelsz a talpadra, te csirkefogó!

- De gazdám...

- Azt mondtam: takarodj!

- Addig nem mozdulok - szedte össze minden bátorságát Szun -, amíg nem tudatom urammal...

- Mit?

- Hogy Vang úr...

- Vang! Mit tett Vang? - kérdezte felélénkülve Kin-fu varkocson ragadva Szunt. - Mit tett?

- Gazdám - hebegte az inas, körbetekeredve, mint a hernyó -, Vang úr azt parancsolta, hogy vigyük uram koporsóját a Hosszú Élet kerti házba, és...

- Ezt parancsolta! - kiáltott fel ragyogó arccal Kin-fu. - Menj csak, Szun, kedves barátom! Nesze, tíz ezüsttallér. Ez a tied. Menj, és gondoskodj róla, hogy pontosan teljesítsék Vang parancsait!

Szun leszédelgett a lépcsőn, és ezt hajtogatta:

- A gazdám egész biztosan megbolondult, de legalább a bőkezűség a rögeszméje!

Ezúttal Kin-funak nem lehetett többé kétsége sem felőle, hogy a tajping a Hosszú Életről elnevezett kerti lakban fogja őt átsegíteni a túlvilágra, ott, ahol korábban saját maga is megpróbálkozott vele, hogy véget vessen az életének. Mintha találkozóra hívta volna. Biztosan nem fogja elszalasztani ezt az alkalmat. Közeledik a vég.

Úgy érezte, sohasem lesz vége a napnak. Mintha a vízórák is lassabban járnának! A mutatók csak vánszorogtak a jade-számlapokon.

Végre a nap eltűnt a láthatáron, és a jament lassanként beborította az est sötétje.

Kin-fu a kerti lak felé indult, hogy ott kényelembe helyezkedjék. Azt remélte, hogy többé nem jön ki onnan élve. Végigheveredett a puha pamlagon, amely mintha eleve a hosszú pihenés célját szolgálta volna. Várt.

Egyszerre megrohanták haszontalan életének emlékei: az unalom, a csömör, amit nem tudott ellensúlyozni a gazdagsága, és most a szegénysége miatt még fokozódott is.

Eddigi gazdag életének örömtelen útját egyetlen fénysugár világította be: Li-u, az ifjú özvegy iránti vonzalma. Mielőtt a szíve megáll, övé lesz az utolsó dobbanása. De hát nem teheti a szegény özvegyet saját magával együtt szerencsétlenné! Soha!

A napfölkeltét megelőző órákban, a negyedik virradat idején, amikor mintha az egész világmindenség megállna, Kin-fu igen eleven érzelmeket élt át. Lélegzet-visszafojtva figyelt minden neszre. A szemét belefúrta a sötétbe. A legkisebb zörejre is felkapta a fejét. Többször hallani vélte, mintha ajtó nyikordult volna, ahogy óvatos kéz nyitja. Bizonyára arra vár Vang, hogy ő elaludjon, és álmában sújthasson le rá!

És ekkor szokatlan érzés kerítette hatalmába. Egyszerre rettegte és kívánta a tajping félelmetes megjelenését.

A hajnal földeregett a látóhatár felett az ötödik virradattal. Nemsokára új nap kezdődik.

Hirtelen kinyílt a szalon ajtaja.

Kin-fu fölegyenesedett. E pillanatban többet élt át, mint egész eddigi életében...

Szun állt előtte, levéllel a kezében.

- Nagyon sürgős! - csak ezt mondta.

Kin-funak furcsa balsejtelve támadt. Kézbe vette a San Franciscó-i bélyegekkel teliragasztott borítékot, föltépte, átfutotta a tartalmát, és kirohant a Hosszú Élet kerti lakból.

- Vang! Vang! - kiáltotta.

Szempillantás alatt a filozófus szobájához ért. Berontott az ajtón.

Vangnak azonban csak a hült helyét találta. Egyáltalán nem is aludt a szobájában ezen az éjszakán. Kin-fu kiáltására a háziak tüvé tették a jament és környékét. Kiderült, hogy Vang nyomtalanul eltűnt.

**Tizedik fejezet,
amelyben Craiget és Fryt hivatalosan is
bemutatják a SZÁZÉVES új ügyfelének.**

- Ez bizony, Bidulph úr, sima tőzsdei fogás volt, amerikai módra! - jelentette ki Kin-fu a biztosítótársaság ügyvezető igazgatójának.

A tiszteletreméltó William J. Bidulph mosolya roppant szakértői tapasztalatról árulkodott.

- Mesteri fogás - jegyezte meg. - Sikerült is mindenkit lóvá tenni.

- Még az amerikai ügynökömet is! - kiáltott fel Kin-fu. - Egyetlen szó sem igaz fizetékép-
telenségről, csódról. Álhírnék bizonyult, uram! Egy hét leforgása alatt minden visszazökkent a
réggi kerékvágásba; kinyitottak a pénztárak, mintha mi sem történt volna. Megcsinálták az
évszázad üzletét! A részvények értéke nyolcvan százalékot zuhant, és a legalacsonyabb
értékén ugyanaz a bank vásárolta vissza! Mikor aztán afelől faggatták, hogy ez a fogás
mennyit hozott a konyhára, az igazgató elégedetten válaszolt: „Százhetvenöt százalékot!...”

- Lám csak, kedves Bidulph úr - magyarázta tovább Kin-fu -, ezt az ügynököm írta meg ma
reggel érkezett levelében, amikor már azt hittem, hogy teljesen tönkrementem... és...

- Kezet akart emelni magára? - kiáltott fel William J. Bidulph.

- Nem, hanem kis híján megöltek - válaszolta Kin-fu.

- Megölni, magát?

- Az írásos beleegyezésemmel, előzetes megállapodással, s ez maguknak...

- Kétszázezer dollárunkba került volna, mivel az összes szóba jöhető haláleset ellen biztosítást
kötött - fejezte be a mondatot az ügyvezető igazgató. - Ó, mennyire sajnáltuk volna!

- A tőke miatt?...

- És a kamatok miatt is!

William J. Bidulph amúgy amerikai módra szívélyesen kezét rázott ügyfelével.

- Valamit azonban nem értek... - fűzte még hozzá.

- Mindjárt megérti - válaszolta Kin-fu.

Ezután fölfedte a megállapodás jellegét azzal az emberrel, aki élvezte a teljes bizalmát. Kin-fu
még idézett is az illető zsebében lapuló levélből, amely fölmenti őt tettének követke-
zményeitől, és teljes büntetlenséget biztosít a számára. Ami a legveszélyesebb az ügyben, hogy
ez az ember meg is tartja adott szavát, efelől semmi kétség.

- Az illető a barátja? - kérdezte az ügyvezető igazgató.

- Igen, a barátom - felelte Kin-fu.

- Akkor hát barátságból?...

- Igen, barátságból, azonkívül... ki tudja?... talán számításból is... Ötvenezer dollárt érne neki a
halálom.

- Ötvenezer dollárt! - kiáltott fel William J. Bidulph.

- Talán csak nem Vang úr lenne az?

- De ő.

- A filozófus! Sohasem lenne képes rá...

Kin-fu már majdnem kimondta:

„Ez a filozófus valamikor tajping volt. Élete derekáig több embert ölt meg, mint ahányan a Százévesnél biztosítást kötöttek; ha mind itt biztosította volna magát, csődbe ment volna a biztosítótársaság! Tizennyolc év telt el azóta, és eddig sikerült féken tartania adózó indulatait. Most azonban itt az alkalom, hiszen úgy tudja, hogy tönkrementem és meg akarok halni. Ugyanakkor a halálommal csinos összeghez juthat, így hát nem fog tétovázni...”

Kin-fu azonban minderről egy szót sem szólt. Elárulta volna Vangot, és William J. Bidulph habozás nélkül följelenti a filozófust, mint egykori tajpingot a tartományi kormányzónál. Ezzel ugyan Kin-fu megmenekülne, Vang viszont biztosan belebukik.

- Nos hát, egyszerűen megoldhatjuk a dolgot - állt elő javaslatával a biztosítótársaság igazgatója.

- Mégis, hogyan?

- Értesíteni kell Vang urat, hogy nem érvényes többé az egyezség, és vissza kell tőle szerezni azt az életveszélyes írást...

- Könnyebb ezt mondani, mint megtenni! - kiáltott föl Kin-fu. - Vang tegnap eltűnt, és senki sem tudja, hová lett.

- Hm! - szaladt ki William J. Bidulph száján, ami pillanatnyi tanácstalanságát jelezte.

Figyelmesen vizsgálta ügyfelét.

- És most, kedves uram, már nem szándékozik meghalni? - kérdezte.

- Önszántamból nem - válaszolta Kin-fu. - Hiszen a Központi Kaliforniai Bank fogása csaknem megkésztette a vagyonomat, és rövidesen megházasodom! Addig azonban meg kell találnom Vangot, vagy szerencsésen túl kell élnem a biztosítási kötvény lejártát.

- És az mikor esedékes?

- Ez év június 25-én. Ez idő alatt különösen nagy a Százéves kockázata. Ezért hát a biztosítótársaságon a sor a szükséges intézkedések foganatosításában.

- És a filozófus föl kutatásában - fűzte hozzá a tiszteletreméltó William J. Bidulph.

Az igazgató kis ideig föl-alá járkált hátrakulcsolt kézzel, majd hirtelen ügyfele felé fordult:

- Nézze, uram! Mi megtaláljuk a maga mindenre kész barátját, ha a föld alá bújt is! Addig azonban megvédjük önt mindenfajta gyilkossági kísérlettől, mint ahogy eddig is megvédtük az öngyilkossági kísérletektől!

- Mit akar ezzel mondani? - kérdezte Kin-fu.

- Csak azt, hogy április 30-ától fogva, amióta aláírta a biztosítási kötvényét, két ügynököm követte az ön lépteit, figyelte a sétáin, és kikémlelte minden cselekedetét.

- Az égvilágon semmit sem vettem észre mindebből...

- Ó! Az embereim igen tapintatosan végzik a feladatukat. Ha megengedi, most bemutatom őket, hiszen már nem kell titkolózniuk, legföljebb Vang úr előtt.

- Kész örömmel - válaszolta Kin-fu.

- Craig és Fry nem lehet messze, mivel ön itt van!

William J. Bidulph elkiáltotta magát:

- Craig-Fry!

A két ügynök valóban a különszoba ajtajában várakozott. Nyomon követték a Százéves ügyfelének útját egészen addig, hogy belépett az irodába. Az ajtó előtt vártak rá.

- Craig-Fry - szólt hozzájuk a főnökük -, nagyrabecsült ügyfelünket biztosítási kötvénye lejártáig most már nem saját magával szemben, hanem barátja, a filozófus Vang ellenében kell megvédeniük, aki arra vállalkozott, hogy megölje őt.

Az elválaszthatatlan páros ily módon értesült a legújabb fejleményekről. Megértették és tudomásul vették a feladatukat. Rájuk bízta a gazdag Kin-fut. Ő pedig keresve se találhatott volna náluk hűségesebb testőröket.

De hogyan kezdjenek hozzá?

A főnökük szerint két megoldás kínálkozik. Az egyik az lenne, hogy Kin-fu gondosan bezárkózik a sanghaji jamenjébe, a két ügynök pedig azonnal jelzi Vang esetleges érkezését. A másik megoldás szerint minden erővel azon kell lenniük, hogy fölkutassák a szóban forgó Vang tartózkodási helyét, elvegyék és érvénytelenítsék a nála levő „megbízólevelet”.

- Az első használhatatlan - jelentette ki Kin-fu. - Vang észrevétlenül bejuthat hozzám a házba, amely az övé is. Így hát mindenáron föl kell őt kutatni.

- Igazat kell adnom önnek, uram - válaszolt William J. Bidulph. - Az a legbiztosabb, ha megtaláljuk a szóban forgó Vangot, és meg is fogjuk találni!

- Élve... - így Craig.

- Vagy halva... - fűzte hozzá Fry.

- Nem! Élve! - kiáltott fel Kin-fu. - Szó sem lehet róla, hogy Vang akár egy másodpercig is veszélybe kerüljön az én hibámból!

- Craig és Fry - szólt a főnökük -, még negyvenöt napig felelnek az ügyfelünkért. Június 30-áig ez az úr kétszázezer dollárt ér nekünk.

Ezután a Százéves ügyfele és ügyvezető igazgatója elbúcsúztak egymástól. Tíz perc múlva Kin-fu hazaérkezett a jamenbe két testőre kíséretében, akik ezután már el sem mozdultak mellőle.

Amikor Szun meglátta, hogy Craig és Fry hivatalosan beköltözött a házba, bizony fájó szívvel vette tudomásul. Nincsenek többé kérdések meg válaszok, az ezüsttallérokra nem is beszélve. A tetejében új életre kelt gazdája a régi szigorral büntette ügyetlen és lusta inasát. A szerencsétlen Szun! Mit szólt volna, ha valaki fölfedi előtte, mit tartogat számára a jövő!

Kin-fu legelső dolga volt, hogy „fonográfozzon” Pekingbe, a Csakua sugárútra: sürgősen közölnie kellett, hogy a szerencse forgandósága még gazdagabbá tette. Az ifjú hölgy csak hallgatta a gyöngéd szavakat a férfitől, akiről azt hitte, hogy örökre elveszítette. Rövidesen viszontlátja kis hűgát. Még nem múlik el a hetedik hold, amikor hozzá siet majd, hogy soha többé ne hagyják el egymást. Ahogyan korábban nem akarta szerencsétlenné tenni, úgy most meg akarja óvni attól, hogy újra özvegy legyen.

Li-u nemigen tudhatta mire vélni az utolsó mondat jelentését. Egyet azonban pontosan megértett: a vőlegénye visszatér hozzá: két hónapon belül mellette lesz. Ama napon nem lesz nála boldogabb asszony az egész Mennyei Birodalomban!

Kin-fu gondolkodásmódja valóban gyökeresen megváltozott. Négyszeres milliomos lett, a Kaliforniai Központi Bank gyümölcsöző mesterfogásának következtében. Most már ragaszkodott a létéhez, még hozzá a jólétéhez. A húsz napig átélt izgalom hatására teljesen kicserélődött. Barátai: Pao-sen mandarin, Jin-pang kereskedő, Tim, az életművész és Hual, az irodalmár sem ismertek volna rá: az egykori életunt vendéglátójukra, akinek a legénybúcsúját ülték a Gyöngy folyó hajóétermében. Vang nem hinne a saját szemének, ha itt volna. De nincs itt: nyomtalanul eltűnt. Nem tért vissza a sanghaji palotába. Ebből eredt Kin-fu nagy gondja és testőrei állandó szorongása.

Egy hét telt el. Május 24-ét írták, és még mindig semmi hír a filozófusról; fikarcnyi esély sem kínálkozott a felkutatására. Kin-fu, Craig és Fry hiába fésülte át a külföldiek bérleti területeit, a bazárokat, a rossz hírű negyedeket, Sanghaj környékét. A rendőrség legügyesebb tipaói sem tudtak segíteni. A filozófust elnyelte a föld.

Eközben Craig és Fry mind nyugtalanabb lett. Megsokszorozták az óvintézkedéseket: éjt nappallá téve el sem mozdultak ügyfelük mellől, az asztalánál étkeztek, a szobájában aludtak. Még arra is rá akarták venni, hogy páncélmellényt viseljen a tördöfés kivédésére, és csak lágy tojást fogyasszon, mert egyedül azt nem lehet megmérgezni.

Kin-fu persze a pokolba kívánta őket az ötleteikkel együtt. Miért nem zárják mindjárt a Százéves páncélszekrényébe erre a két hónapra, hiszen kétszázezer dollárt ér!

William J. Bidulph, a gyakorlatias szakember ekkor felajánlotta ügyfelének, hogy visszafizeti a biztosítási összeget, és tépjék szét a kötvényt.

- Végtelenül sajnálom - jelentette ki határozottan Kin-fu -, de az üzletet megkötöttük, a következményeket önöknek kell vállalniuk.

- Hát legyen! - adta meg magát az ügyvezető igazgató, aki belátta, hogy vállalnia kell a maga részét, ha már így adódott. - Igaza van! Nálunk jobban senki sem védené meg.

- Kivált ilyen áron! - válaszolta Kin-fu.

**Tizenegyedik fejezet,
amelyből kiderül, hogy Kin-fu lesz
a Középső Királyság leghíresebb embere.**

Vangnak továbbra is bottal üthették a nyomát. Kin-fu kezdte elveszteni a türelmét tehetlenségében, hogy nem eredhet a filozófus nyomába. Hogyan is tehetne volna, amikor Vang nyomtalanul eltűnt!

A Százéves ügyvezetője kezdetben egyáltalán nem nyugtalankodott emiatt. Abból indult ki, hogy az egész nem kell komolyan venni, Vang nem fogja teljesíteni ígéretét, hiszen még a különbségekben bővelkedő Amerikában sem történnek ilyen képtelenségek, de aztán arra a következtetésre jutott, hogy minden megeshet ebben a különös országban, amelynek a neve: Mennyei Birodalom. Csakhamar ő is osztotta Kin-fu véleményét, miszerint ha nem sikerül előkeríteni Vangot, bizony beváltja adott szavát. Eltűnése is alátámasztani látszott azt a föltételezett tervét, hogy akkor szúrja szíven villámgyorsan, biztos kézzel a tanítványát, amikor az a legkevésbé várja. Aztán már csak a holttestre kell helyeznie a „megbízólevelet”, és máris jelentkezhethet a Százévesnél, hogy fölvegye a neki járó biztosítási összeget.

Figyelmeztetni kellene tehát Vangot. Közvetlenül azonban nem lehetett értesíteni.

Így hát a tiszteletreméltó William J. Bidulph kényszerűségből a közvetett módszert: a sajtót vette igénybe. Néhány napon belül eljuttatta hirdetéseit a kínai lapokhoz, és táviratokat küldött a két világ újságjaihoz.

A Csingpan, a pekingi hivatalos lap, a Sanghajban és Hongkongban kínai nyelven szerkesztett újságok, valamint az Európában és a két Amerika országaiban legelterjedtebb napilapok elárasztották a világot az alábbi felhívással:

„A sanghaji Vang úr arra kéri, tekintse semmisnek a Kin-fu úr és közte ez év május 2-án létrejött megállapodást. Fent nevezett Kin-fu úr egyetlen kívánsága, hogy száz évig éljen.”

E különös felhívást csakhamar követte a másik, sokkalta gyakorlatiasabb és hatásosabb:

„Kétezer dollár vagy ezerháromszáz ezüsttallér jutalom illeti meg azt a személyt, aki William J. Bidulph úr, a sanghaji Százéves biztosítótársaság ügyvezető igazgatója tudomására hozza az említett városból való Vang úr mostani tartózkodási helyét.”

Senki sem gondolta komolyan, hogy az ígérete beváltásához kiszabott negyvenöt nap alatt a filozófus utazgatni fog a világban. Sokkal valószínűbbnek látszott, hogy Sanghaj környékén rejtőzik, várva a legmegfelelőbb alkalomra. A tiszteletreméltó William J. Bidulph azonban nem hagyott ki egyetlen eshetőséget sem.

Teltek a napok. Semmi sem változott. Pedig még az is előfordult, hogy amerikai módra, szórólapokra nyomtatták a két nevet: VANG! VANG! VANG! olvashatták az egyik oldalon; KIN-FU! KIN-FU! KIN-FU! a másikon. Sikerült is fölkelteni vele az emberek figyelmét, és általános derűtséget keltett.

A Mennyei Birodalom legeldugottabb sarkában is ezen kacagtak az emberek.

- Hol van Vang?
- Ki látta Vangot?
- Hol lakik Vang?
- Mit csinál Vang?

- Vang! Vang! Vang! - kiáltozták egymásnak a kínai gyerekek az utcán.

Rövidesen közszájon forgott a nevük. Kin-fu, a Mennyei Birodalom derék fia, akinek „egyetlen kívánsága, hogy száz évig éljen”, fölvette a versenyt a pekingi állatkert híres Százéves elefántjával: rövidesen divatba jött.

- Hát Kin-fu úr gyarapodik-e években?

- Jó egészségnek örvend?

- Nincs gond az emésztésével?

- Vajon felöltheti-e majd az öregek sárga palástját?

Az élcélődésből nem maradtak ki a polgári és a katonai mandarinok, a tőzsdei alkuszok meg a bolti eladók sem, az emberek bökverseket kiáltoztak az utcákon és a tereken, és ezt visszhangozták az úszó város bárkáinak lakói is.

A vidám, tréfálkozásra mindig kész kínaiak kapva kaptak az alkalmon, és ki nem fogtak a vigadozásból. A legkülönbözőbb csúfolódásokat engedték meg maguknak, és rövidesen gúnyrajzok borították el a köz- és magánépületek falait.

Kin-fu kényszerűségből tűrte e különös népszerűség kellemetlenségeit. A végén még dalba is faragták, a Mancsiang-hung (A szél süvölt a fűzfák közt) dallamára. Az ismert siratódal mintájára készült dalban: A százéves aggastyán életének öt évadjában csúnyán kifigurázták. A sokat sejtető cím miatt az emberek egymás kezéből kapkodták a dalszöveget, és szép kis summát hozott össze a szerzőjének, aki példányonként három rézgarasért árulta.

Kin-fu fölöttébb felbosszantotta a neve körül támadt csinnadratta, William J. Bidulph azonban kifejezetten örült neki. Ettől persze Vang még nem került elő.

Lassan odáig fajult a dolog, hogy Kin-fu számára már-már elviselhetetlenné vált a helyzete. Amint kilépett a házából, minden rendű és rangú kínai férfi, nő, gyerek a nyomába szegődött. Követték az utcákon, a rakparton, még a külföldi bérleti területeken, sőt a város környéki mezőkön is libasorban sereglettek utána. Amikor hazatért, a legparlagiasabb tréfákat meg-eresztő csoportok gyűltek össze a jamenje kapujában.

Reggelenként meg kellett jelennie szobája erkélyén, hogy bizonyítsa: háza népe még nem fektette idejekorán a Hosszú Élet kerti házban levő koporsójába. Az újságok külön rovatot nyitottak, amelyben napról napra gúnyos hangvételű híreket tettek közzé az egészségéről, mintha legalábbis az uralkodó Csing-dinasztia tagja volna. Egyszóval, tökéletesen nevet-ségessé tették.

A végsőkig fölingerelt Kin-fu végül is május 21-én fölkereste a tiszteletreméltó William J. Bidulphot, és közölte vele azonnali elutazási szándékát. Elege van Sanghajból és a sanghajiakból!

- De hiszen ez jóval több kockázattal járhat! - jegyezte meg teljes joggal az ügyvezető igazgató.

- Kit érdekel? - vágta oda Kin-fu. - Tegye meg a szükséges óvintézkedéseket!

- De hát hová készül?

- Megyek, amerre a lábam visz.

- Hol fog megállni?

- Sehol!

- És mikor tér vissza?

- Soha.

- Ha megtudok valamit Vangról?

- A pokolba vele! Miféle ostoba ötletem volt, hogy azt a menlevelet kiállítottam neki!

Valójában mind hevesebben vágyott rá, hogy megtalálja a tudóst. Mélységesen fölzaklatta a gondolat, hogy másvalaki rendelkezik az életével. Csaknem az örület határára jutott. Szó sem lehet róla, hogy még egy hónapig ilyen lelkiállapotban várakozzék! Az ő birkatürelmének is van határa!

- Hát jó, utazzék el - törődött bele William J. Bidulph. - De Craig és Fry mindenhová követi.

- Ahogy kívánja - felelte Kin-fu -, de figyelmeztetem: hosszú menetelésre készüljenek föl!

- Ne féltse őket, kedves uram! Hozzáedződtek! Bírja a lábuk a menetelést!

Kin-fu hazasietett, és haladéktalanul hozzáfogott az utazási előkészületekhez.

Szun nagy bánatára el kellett kísérnie a gazdáját, pedig semmit sem utált jobban, mint a helyválttatást. Mégsem kockáztatott meg egyetlen megjegyzést sem, mert bizonyára hajdísze hossza bánta volna.

Craig és Fry, igazi amerikaiak módjára mindig indulásra készen álltak, s a világ végére is elmentek volna. Egyetlen kérdést azért mégis föltek:

- Uram, hová... - kezdte Craig.

- ...megyünk? - végezte be Fry.

- Előbb Nankingba, aztán a pokolba!

Szakasztott egyazon mosoly jelent meg Craig-Fry ajkán. El voltak bűvölve. A pokolba! Igazán kedvükre való úticél. Villámgyorsan búcsút vettek a tiszteletreméltó William J. Bidulph-tól, kínai öltözékbe bújtak, hogy a Mennyei Birodalom belsejében tervezett utazásukon ne vonják magukra a figyelmet.

Egy óra sem telt bele, és az ügynökök hátizsákkal, övükben pisztollyal fölszerelve megjelentek a jamenben.

Az éjszaka leple alatt aztán Kin-fu és útítársai feltűnés nélkül elhagyták az amerikai terület kikötőjét az egyik, Sanghajból Nankingba tartó gőzös fedélzetén.

Útjuk ezzel a sétahajókázással kezdődött, hiszen alig tizenkét óra alatt, az apály segítségével gőzösük eljuthat a Kék folyón Közép-Kína egykori fővárosába.

Craig és Fry e rövid úton kevésbé aggódott az értékes ügyfél, Kin-fu épsége miatt, jóllehet itt is figyelmesen szemügyre vettek minden utast. Jól ismerték a filozófust - ki ne ismerte volna a három külföldi terület lakói közül ezt a jóra való, rokonszenves embert -, és megbizonyosodtak róla, hogy Vang nem követte őket a hajóra. Ezután is minden percüket a Százéves ügyfele biztonságának szentelték: kezükkel tapintották ki a padlót, amelyre lépett, lábukkal próbálták ki a hajóhidat, ahová néha fölment, távol tartották a kazánháztól, mivel veszélyesnek ítélték a számára, az esti szélről is óvták, nehogy a nedves éjszaka hűvösében megfázzon, és ellenőrizték: jól záródik-e a kajütablak. Megfeddték Szunt, a hanyag inast, aki sohasem volt kéznél, amikor a gazdája kérte; így ha kellett, a két amerikai szolgálta fel Kin-funak az esti teát a süteménnyel. Ezután felöltözve Kin-fu ajtaja elé feküdtek, derekukon a mentőövvel,

hogy azonnal a segítségére siessenek, ha a hajó süllyedni kezdene ütközés vagy robbanás következtében!

Nem történt azonban semmi említésre méltó esemény, ami próbára tehetné volna Fry-Craig rettenthetetlen, határtalan önfeláldozását. A gőzhajó utasai csakhamar elérték a Vuszung folyó torkolatát, ahol az a Kék folyóba, azaz a Jangce-kiangba ömlik, elhaladtak a Csongming-sziget mellett, maguk mögött hagyták Uszong és Langcsan fényeit, áthajóztak az árapály segítségével Csiangszu tartományon is, és május 22-e reggelén épen, egészségesen partra szálltak az ősi császárváros kikötőjében.

A két testőrnek köszönhetően Szun hajfonata egyetlen centiméterrel sem rövidült meg a hajóút alatt. A hanyag inas rosszabbul is járhatott volna, ha Craig-Fry szíve nem esik meg rajta.

Kin-fu nem véletlenül döntött úgy, hogy Sanghajt elhagyva Nankingot választja útja első állomásának. Némi reményt látott rá, hogy itt találja a filozófust.

Vangot emlékei esetleg ebbe a szomorú emlékü városba csábíthatták, hiszen itt volt a csangmaók lázadásának központja. Ezt a várost foglalta el és védte az egyszerű tanító, majd félelmetes hírű Huang-Hsziu-csüan, a későbbi Taj-ping császár, aki hosszú ideig sakokban tudta tartani a mandzsu hatóságokat. A császár itt hirdette ki a Nagy Béke Mennyei Birodalmát. E városban ölte meg magát méreggel 1864-ben, hogy ne kerüljön élve ellenségei kezére. Az ősi királyi palotából menekülő kisfiát elfogták a császári csapatok és lefejezték. Hívei sírba tették az égő város romjai közt, de a támadók kiásták a tetemét, és az elvadult állatoknak dobták oda koncnak. Végül Nankingban és környékén mészarolták le Vang százezer egykori harcostársát, három nap leforgása alatt.

Lehet, hogy a filozófus az életében beállt változás hatására visszatért emlékei színhelyére. E rejtekhelyéről néhány órán belül elérheti Sanghajt, ha elérkezettnek látja az időt, hogy lesújtson...

Ezért választotta hát Kin-fu első úticéljául Nankingot, és ezért állt meg ebben a városban. Ha itt találja Vangot, mindent elmond neki, és véget vethet képtelen helyzetének. Ha Vang itt sem bukkan föl, folytatnia kell a bolyongását a Mennyei Birodalomban egészen addig, amíg le nem jár a határidő, és akkor már nem lesz félnivalója egykori mesterétől és barátjától.

Kin-fu, oldalán Craiggel és Fryjel, mögötte Szunnal az egyik félig-meddig kihalt negyedben levő szálloda felé tartott. A hajdani főváros háromnegyed része kietlen sivatagként terült el körülöttük.

- Az utazás idejére a nevem Ki-nan - közölte Kin-fu útitársaival -, és ragaszkodom hozzá, hogy a valódi nevemet semmilyen körülmények között se ejtsék ki.

- Ki... - kezdte Craig.

- ...nan - fejezte be Fry.

- Ki-nan - ismételte meg Szun.

Megérthetjük Kin-fut, aki azért menekült el Sanghajból, mert már sokallta a népszerűséggel járó kellemetlenségeket: nem akart csöbörből vödörbe kerülni. Azonkívül esze ágában sem volt elárulni Fry-Craignek, hogy itt gyanítja Vang rejtekhelyét. Mert attól tartott, hogy akkor ezek az aggályoskodó ügynökök olyan biztonsági intézkedéseket foganatosítanak, ami érthető az ügyfelük pénzügyi kockázatát tekintve, de pokollá tennék az életét, és ugyancsak fölbosszantanák vele. Nekik viszont, ha már milliókkal a zsebükben kényszerülnek bizonytalan

körülmények között utazgatni keresztül-kasul az országban, ajánlatosnak látszott, hogy körültekintően járjanak el. Végtére is, a Százéves bízta rájuk az egymilliót!

Naphosszat Nanking lakónegyedeit, tereit, utcáit járták. Az egykor virágzó császárváros csak árnyéka volt önmagának: hamar bejárták a Nyugati kaputól a Keleti kapuig, majd északról délnek. Kin-fu gyors léptekkel haladt, keveset beszélt, ám mindent megfigyelt.

Nem mutatkozott egyetlen gyanús alak sem, pedig vizsla szemmel méregették a csatornákon nagyobb számban közlekedő „vízi városiakat”, meg az omladékkal, gazzal borított, egykor kikövezett úton elvéve felbukkanó járókelőket. Semmi rendkívülit nem észleltek a császári palotából megmaradt, félig leomlott márványoszlopok, bedőlt, kormos falak közt, az elkeseredett harcok színterén bolyongva, ahol Vang bizonyára a végsőkig kitartott. Senki sem lopakodott előlük, akár a katolikus misszionáriusok kolostoránál jártak (a nankingiak 1870-ben le akarták mészárolni őket) vagy a híres porcelántorony különleges égetésű tégláiból épült fegyvergyáránál, ahol egykor tajpingok holttetei borították a földet.

Kin-fun nem látszott fáradtság, csak ment, ment előre, nyomában két lankadatlan testőrével meg a jócskán lemaradozó Szunna, aki nem szokta a gyaloglást. A Keleti kapun át elhagyták a várost, és nekivágtak a kietlen vidéknek.

A városfaltól nem messze vég nélküli út tárult eléjük, amelyet kétoldalt hatalmas, gránitból faragott állatalakok szegélyeztek.

Kin-fu még jobban szaporázta lépteit, amint rátértek erre az útra.

Kis templom látszott a távolban, mögötte dombnyi magas halomsír. E hant alatt pihen Huang-hu, a szerzetesből lett császár, a bátor hazafi, aki öt évszázaddal ezelőtt harcolt az idegen uralom ellen. Ki tudja, hátha eljött ide Vang, hogy megmerítkezzék a dicső múlt emlékeiben ennél a sírnál, ahol a Ming-dinasztia alapítója nyugszik?

A sír elhagyott volt, a templom kihalt. Egyedül a hosszú utat benépesítő, kőbe faragott mesebeli állatok őrizték a szent helyet.

Kin-fu egyszer csak emberi kéz véste betűket vett észre a templom kapuján. Izgatottan közelebb lépett, és e három betűt olvashatta:

V. K.-f.

Vang! Kin-fu! Semmi kétség: a filozófus nemrég járt itt! Kin-fu semmit sem szólt. Körülnézett, kutatta a környéket... Sehol senki.

Estére Kin-fu, Craig, Fry és Szun, akinek jártányi ereje sem maradt, visszatért a szállodába. Másnap reggel elhagyták Nankingot.

**Tizenkettedik fejezet,
amelyben Kin-fu két testőrével és inasával
nekivág a nagy kalandnak.**

Ki az az utas, aki hol itt, hol ott tűnik fel futtában a Mennyei Birodalom vízi és szárazföldi útjain, csatornák és folyamok mentén? Megállás nélkül megy, csak megy előre, és nem tudja, másnap hol hajtja le a fejét. Körül se néz a városokban, amelyeken keresztülhalad, néhány órát alszik csupán a szállodákban, fogadóknak, s a vendéglőkben is épp hogy csak néhány falatot eszik. Két kézzel szórja a pénzt, hogy még gyorsabban utazhasson. Vajh ki ő?

E férfiú bizonyára nem üzleti ügyben utazik. Nem kereskedő, sem pedig miniszteri megbízást teljesítő, sürgős küldetésben járó mandarin. Nem a természet szépségeit kereső művész, de nem is tudós irodalmár, akit régi okmányok felkutatása vonz az ősi Kína buddhista szerzetesi kolostoraiba. Még kevésbé a Vizsgák Pagodájában egyetemi fokozatra törekvő diák, sem pedig Buddha papja, aki a szent fügefák gyökerei közt emelt kis mezei oltárokat látogatja, és nem is zarándok, aki valamely fogadalmát teljesítve keresi fel az öt szent hegy egyikét a Mennyei Birodalomban.

Olvasóink bizonyára kitalálták már, hogy ez az utas a hamis Ki-nan, az örökké szolgálatkész Fry-Craig meg az állandó végkimerülésben szenvedő Szun kíséretében. Ő Kin-fu, akit különös lelkiállapota űz mindegyre, hogy a köddé vált Vangot felkutassa. A Százéves ügyfele nem kíván egyebet e lázas jövés-menéstől, mint azt, hogy mielőbb elfeledhesse mostani helyzetét, és talán némi biztosítékot is remél az őt fenyegető láthatatlan veszélyekkel szemben. A legjobb lövész is eltéveszti néha a mozgó célpontot, de ő szívesen lemondana e mozgásról.

Az utasok Nankingban ismét ama gyors amerikai gőzösök egyikére szálltak fel, amelyek úszó szállodaként a Kék folyón teljesítenek szolgálatot. Hatvan óra múltán Hancseuban szálltak partra, pillantást sem vetve a Kis Árva nevű furcsa sziklaalakzatra, amely a Jangce-kiang folyó közepén emelkedik, csúcsán égbetörő buddhista templommal.

A vándor Kin-fu mindössze fél napot töltött el a Kék folyó és legfontosabb mellékfolyója, a Han-kiang találkozása mentén elterülő Hancseuban. A tajpingok ebben a kereskedővárosban is, amely Hajjangfu külvárosa, hátrahagyták pusztításuk nyomait. Vangot azonban nem találta sem itt, sem pedig Hupej tartomány székhelyén, a folyó jobb partjára épült Vucsangfuban. Kin-fut nem hagyták nyugodni a koronás szerzetes sírjánál látott kezdőbetűk.

Ha Craig és Fry abban reménykedtek, hogy ezen a nagy kínai körúton majd megtudnak valamit a kínai szokásokról vagy megismernek néhány várost, akkor nagyon hamar csalódnuk kellett. Még arra sem futotta az idejükből, hogy följegyezzék a legfontosabbakat, csak halvány emlékeik maradtak városokról, épületekről, és a végén már azt sem tudták, hányadika van. Szerencsájükre nem voltak se kíváncsiak, se fecsegők. Szinte sohasem beszélgettek. Ugyan minek? Hiszen Craig ugyanazt gondolta, mint Fry. Mintha önmagukkal beszéltek volna. Így hát ügyfelükhöz hasonlóan, ők se fordítottak különösebb gondot a legtöbb kínai város kétarcúságának megfigyelésére: amilyen kihalt a központjuk, olyan eleven élet zajlik a külvárosokban. Hancseuban jóformán pillantást sem vetettek az európai negyedre: a széles, egymásra merőleges utcákra, az előkelő lakóházakra meg a Kék folyót szegélyező, hatalmas fáktól árnyékos sétányra. Tekintetük mindenhol csak egyvalakit keresett, egyetlen embert, aki azonban láthatatlan maradt.

A Han-kiang éppen áradt, így a gőzös még vagy százharminc mérföld távolságot megtehetett: egészen Laohokouig eljuthattak vele.

Kin-funak megtetszett a helyváltoztatásnak ez a módja. Elhatározta, hogy mindaddig a hajóval utazik, ameddig a Han-kiang hajózható. Onnantól pedig majd eldöntik, hogyan tovább. Craig-Fry is szívesen vette volna, ha útvonalukat ezentúl kizárólag hajón folytatják. Itt ugyanis könnyebb a megfigyelés, és sokkal kisebb a veszély. Később, Közép-Kína kevésbé biztonságos útjain egészen más lesz a helyzet. Ami pedig Szun-t illeti, neki kiváltképp megfelelt a hajókázás. Nem kellett gyalogolni, egyáltalán nem kellett semmit sem csinálnia: gazdáját szíves örömet Craig-Fry gondjaira bízta. Neki nem maradt más, mint valamelyik árnyas zugban szundikálni a bőséges reggeli, ebéd és vacsora közötti szünetekben. Meg kell hagyni, a hajón kitűnő volt a konyha!

Néhány nap múlva némi módosulás következett be a hajó élelmiszerében, ennek oka a tudatlan inasok kívül mindenki előtt világos volt: a földrajzi helyzet változásával az éghajlati viszonyok megváltozását is érzékelhették az utasok.

Az étkezésben például a gabonafélék felváltották a rizst: megjelent a kovásztalan kenyér, amely a sütőből frissen kikerülve igen jóízű.

Szun, igazi dél-kínai létére hiányolta a megszokott rizst. Igencsak ügyesen forgatta a kis pálcikákat; a tálkában levő rizsszemekből villámgyorsan hatalmas mennyiséget tudott eltüntetni kitátott szájában. A Mennyei Birodalom alattvalójának nincs is más kívánsága, ha elegendő a rizse meg a teája!

A gőzös a Han-kiangon fölfelé haladva elérte tehát a gabonaövezetet. A táj domborzata változatosabbá vált. Hegycsúcsok rajzolódtak ki itt-ott a láthatáron, rajtuk a Ming-dinasztia korában épült erődítményekkel. A lejjebb mesterséges gátak közé szorított folyó itt kiszélesedett és sekélyebbé vált. Huanglofu megyeszékhelyhez közeledtek.

Kin-fu ki sem szállt a fűtőanyag berakodásához szükséges néhány óra alatt, amíg a hajó a vámterület épületei előtt vesztegelt. Semmi keresnivalója sem volt ebben a számára érdektelen városban. Most már csupán egyetlen cél hajtotta: ha úgysem akad a tudós nyomára, legalább minél távolabb kerüljön a veszélyzónából. Ezért tartott Kína belseje felé, ahol ha nem is találja meg Vangot, de legalább a filozófus is nehezebben akad rá.

Huanglofut elhagyva két, egymással szemben épült városhoz értek: a bal parton Fangcseng kereskedőváros, míg a jobb parton Hszianjangfu megyeszékhely terült el. Az előbbi külvárosa élénk, emberektől nyüzsgő képet mutatott, míg a másik város, tele hivatalos épületekkel, inkább kihaltnak tetszett, mint élőknek.

A Han folyó Fangcseng után merész kanyarral egyenesen északnak fordul, és csak Laohokouig hajózható. Most azonban túl sekély volt a folyó vize, ezért a gőzös nem folytathatta az útját.

Új helyzet állt elő. Ettől kezdve megváltoznak az utazás feltételei. Búcsút mondanak a „mozgó” vízi útnak: ezentúl a saját erejükből kell helyet változtatniuk, de legalábbis felcserélni a puhán sikló hajót a Mennyei Birodalomban használatos siralmas szállítóeszközök rázkódásával, zötykölődésével a hepehupás utakon. Szegény Szun! Újra kezdődik számára a fáradságos hercehurcák, no meg a szemrehányások korszaka!

Az már szent igaz, hogy nem kevés megpróbáltatás várt azokra, akik Kin-fuval tartottak e változatos vándorúton tartományról tartományra, városról városra. Az egyik nap kocsin utazott, de milyen kocsin! Két kerék tengelyére vasszögekkel odaerősített ládát vonszolt az öszvérfogat. A ládát olyan ritka szövésű vászon fedte, hogy egyaránt áthatolt rajta a nap meg

az eső is. A másik nap már bambuszrudakkal öszvérekre akasztott hordszéken imbolygott és akkorákat rázkódott, hogy a hajónak minden eresztéke belerecegett volna.

Craig és Fry, mint két szárnysegéd, az ajtó mellett kuporgott egy-egy számár hátán, még nagyobbakat rázkódva és imbolyogva, mint a hordszék. Ami Szunt illeti, bizony ilyenkor meg kellett gyorsítania a lépteit, mivelhogy ő gyalogosan rótt az utat. Jajgatott, morgott, és a kellenél gyakrabban kortyolgatott a csaozang pálinkából. Így hát még a valóságosnál is göröngyösebbnek érezte a talajt a lába alatt. Egyszóval, akkor sem érte volna több hanyattatás a kis csapatot, ha viharos tengeren utazik.

Lóháton, mégpedig eléggé rozzant példányokon vonult be Kin-fu és csapata Hszinjangfuba, a Középső Királyság egykori fővárosába, a Tang-dinasztia hajdani székhelyére.

Addig azonban, amíg elérték Senhszi távoli tartományát, végtelen kopár pusztaságokat kellett bejárniuk, vállalva a rengeteg fáradságot és veszélyt is.

A spanyolországinak megfelelő szélességi övön, ahol ők jártak, már elviselhetetlenül égetett a májusi nap sugara, az utakon fölverődött a finom szemcséjű por, mivel errefelé ismeretlen a kikövezett út kényelme. A sárgás, kavargó porfelhő az egészségtelen füstködhez hasonlóan megállt a levegőben, és tetőtől talpig beborította a kis csapatot. Az Észak-Kínában jellegzetes földtani képződmény, a lösz vidéke volt ez: „a lösz sem nem föld, sem nem kő, avagy jobban mondva olyan kő, amelynek még nem volt ideje megszilárdulni”.

A veszedelmekről annyit, hogy nagyon is jelenvalók ebben az országban, ahol a rendőrök betegesen félnek a tolvajok késszúrásától. Ha a tipaok már a városokban is szabad teret engednek a bűnözőknek, és a város kellős közepében lakók sem mernek az utcákra menni, kivált éjszakánként, akkor el lehet képzelni az országutak biztonságát! Többször is láttak útközben gyanús alakokat a löszrétegekbe mélyen bevájt szűk ösvényeken, de tekintettel a Craig és Fry övéből kikandikáló pisztolyokra, eddig sikerült megfutamítani az útonállókat. A Százéves ügynökei számos alkalommal éltek át nehéz perceket nem annyira saját maguk, sokkal inkább a két lábon járó millió miatt, akit meg kellett védelmezniük. Az már teljesen mindegy lett volna, hogy Vang vagy valami gonosztevő késszúrása teríti le Kin-fut, a biztosítótársaságot sújtotta volna a csapás.

Tekintettel a körülményekre, Kin-fu sem volt éppen fegyvertelen, és készen állt rá, hogy megvédje saját magát. Sokkal jobban ragaszkodott az életéhez, mint eddig bármikor. Ahogy Craig és Fry megjegyezte róla: - Meghalni is kész lenne az életéért.

Nem sok reményt fűztek hozzá, hogy Vang nyomára bukkannak Hszinjangfuban. Mint hajdani tajpingnak, nyilván meg sem fordult a fejében, hogy ide rejtőzzék. A lázadók ugyanis nem tudták elfoglalni annak idején ezt az erős fallal körülvett várost, mivel népes mandzsu helyőrség állomásozott itt. Hacsak nem vonzották ide a filozófust a városban található régészeti nevezetességek, vagy éppen a feliratokban kívánt elmélyedni, hiszen a helyi múzeum „táblaerdejével” felbecsülhetetlen értékeket rejtett, egyébként nemigen jött volna ide.

Így hát Kin-fu már ideérkezése másnapján elhagyta ezt a várost, amely fontos kereskedelmi utak csomópontja Közép-Ázsia, Tibet, Mongólia és Kína között, és továbbindult észak felé. Csaohsien és Hszintonghsien érintésével haladt a kis csapat a lösztől sárgára festett vizű Vu-ho völgyében, amelyet a folyó vájt magának a löszrétegeken át. Előbb az 1860. évi szörnyű muzulmán felkelés színhelyére, Huacsuan városába vezetett az útjuk. Ezután hajón, majd szekéren igyekeztek nem kis fáradság árán a Vu-ho és a Huang-ho folyók találkozásánál épült Csoukoutien erődje felé.

A Huang-ho, a nevezetes Sárga folyó északon ered, és áthaladva a keleti tartományokon a Sárga-tengerbe ömlik, amely legalább annyira nem sárga, mint ahogyan a Vörös-tenger sem vörös, a Fehér-tenger nem fehér és a Fekete-tenger sem fekete. Híres-nevezetes, minden bizonnyal égi eredetű folyó, hiszen az Ég Fiának színét viseli a neve, de „Kína istencsapása” is a szörnyű áradásai miatt, amelyek következtében mára részben használhatatlanná vált a Császár-csatorna.

Csoukoutienben az utasok biztonságban érezhették magukat éjszaka is. Ez az erődítmény katonai település volt, nem holmi kereskedőváros. Lakói, a kínai hadsereg élvonalának számító mandzsu tatárok nem sáttortáborban, hanem kőépületekben laktak. Kin-funak már-már kedve támadt itt pihenni néhány napot. Megfelelő szállodában szép szoba, kényelmes ágy és jó ételek: Craig és Fry sem talált volna benne semmi kivetnivalót, Szunról nem is beszélve!

Csakhogyan éppen ez a kétbalkezes inas követte el ama óvatlanságot, hogy gazdája álneve helyett a valódit adta meg a vámhatóságoknak. Kiszállt a fejéből, hogy neki nem Kin-fut, hanem Ki-nant van szerencséje szolgálni. Meg is rövidült vagy egy hüvelyknyivel a varkocsa.

Micsoda bosszúság! Kin-fu tehetetlen dühében azonnal sarkon fordult, hogy elhagyja a várost. A név ugyanis azonnal megtette a hatását. A híres Kin-fu Csoukoutienbe érkezett! Össze-csődültek az emberek, hogy láthassák ama különleges személyt, akinek „egyedüli vágya, hogy megérje a száz esztendőt”.

A felbőszült földönfutó két testőre és inasa kíséretében épp hogy csak ki tudott szabadulni a kíváncsiskodók gyűrűjéből, akik tódultak a nyomába. Ezúttal gyalog - gyalog! - vágta neki a Sárga folyót övező gátaknak, és végső erejükkel elértek egy kisvárost, ahol ismeretlenségbe burkolózva néhány órát pihenhettek.

Szun végső csüggedésében egyetlen szót sem mert többé kinyögni. Nevetségesen rövidre zsugorodott pocokfark-hajfonatával a legkínosabb nevetség tárgya lett. Az utcagyerekek csapatba verődve szaladtak utána, és válogatott csúfolódásokkal illették.

Alig várta már, hogy megérkezzenek. De hová? Gazdája ugyanis - amint azt William J. Bidulphnak kijelentette - arra megy, amerre a lába viszi.

Rejtekhelyükön, a Csoukoutientől mintegy tíz kilométerre fekvő nyomorúságos kis falucsukában, ahol megpihentek, nem találtak se lovat, se szamarat, de még öszvért sem; kocsiról, hordszékről nem is beszélve. Választhattak. Ott maradnak, vagy gyalogosan folytatják az utat. Vang filozófus tanítványa nem volt éppen rózsás kedvében; a bölcsélet tudománya, úgy tetszett, nem kínál megoldást ilyen esetekre. Átkozta az egész világot, pedig csak saját magát okolhatta. Fájó szívvel gondolt vissza azokra az időkre, amikor még gondtalanul élhetett... Vang szerint csakis akkor becsülhetjük meg a boldogságot, ha már megismertük a gondokat, bajokat és kínokat. Való igaz! Ő már kivette belőlük a részét. Csak azt nem tudhatta, mi vár még rá!

Meg aztán, barangolásai közben találkozott becsületes emberekkel, akiknek egyetlen rézgarasuk sem volt, mégis boldogok voltak! Észrevehette azt is, hogy a kedvvel végzett munka hányféle örömet ad. Látta a barátjától fölé hajló parasztot meg a dúdolgató munkást, amint a szerszámát forgatja. Nem a tétlensége, a munka hiánya vezetett-e Kin-funál az érzéketlenségére, a vágyakozás hiányára, végül a boldogtalanságára ezen a földön? Ő, teljes sikerrel járt a megleckéztetése! Ő legalábbis azt hitte... Nem, barátocskám, Kin-fu, a leckének még nincs vége!

Eközben Craig és Fry mindenhová bekopogtattak, tüvé tették az egész falut valami jármű után és találtak is - egyetlenegyét! Csupán egy személy szállítására volt alkalmas, és a tetejében hiányzott a „motorja”.

E jármű ugyanis leginkább a taligára emlékeztetett, amelynek tökéletesített változata a Pascal-féle gyaloghintó. Ezt az útitaligát azonban valószínűleg már jóval előbb kitalálták a puskapor, az írás, az iránytű meg a papírsárkány egykori feltalálói. A kínai változat aránytalanul nagy kereke azonban nem a jármű elején, hanem középen, az utasfülkék között található, mint némelyik gőzhajónál. A két részből álló fülkét a kerék tengelyére rögzítették: az egyikben az utas kényelmesen elhelyezkedhet, a másikba a csomagjai kerülnek.

E kínai közlekedési eszköz „motorja” nem más, mint az az ember, aki tolja, nem pedig húzza előre. Az utas háta mögött helyezkedik el, így nem veszi el a kilátást, az angol hintók mintájára. Jó szél esetén, azaz amikor hátszelet kap, ez az ember felhasználja a természet erejét is: árbocot erősít az utasfülkére, és kifeszíti a négyszögletű vitorlát. Amikor erős a szél, szinte repülni kényszerül, gyakran gyorsabban kell haladnia, mint ahogyan a szándékában állna.

Megvették a járművet a tartozékaival együtt. Kin-fu helyet foglalt benne. Jó szél volt, így a vitorlát is kifeszítették.

- Gyerünk, Szun! - szólt Kin-fu.

Szun nekikészülődött, hogy helyet foglaljon a másik fülkében.

- A kocsirúdhoz! - kiáltott rá a gazdája ellentmondást nem tűrő hangon.

- Gazdám... hogy nekem... én... - hebegett Szun, és lába már előre remegett, mint a meghajtott lóé.

- Csak azt kapod, amit megérdemelsz a fecsegésedért és az ostobaságodért! Gyerünk, Szun! - visszhangozta Craig és Fry.

- A kocsirúdhoz! - ismételte meg Kin-fu, tekintetét a szerencsétlen inas hajdíszenek maradványára függesztve. - A kocsirúdhoz, te barom, és jaj neked, ha megbotlasz!...

Kin-fu jobb kezének mutató- és középső ujjával az olló nyisszentését utánózva fejezte be a mondandóját, és ez szemmel látható hatással volt Szunra: nyakába akasztotta a hámot, és két kézzel megragadta az útitaliga rúdját. Fry és Craig közrefogták a fura targoncát, és enyhe hátszéllel szaporán útnak eredt a kis csoport.

Tekintsünk el attól, hogy ecseteljük az elkeseredett Szun tehetetlen dühét, amiért az igavonó ló szerepébe kényszerült. Közben pedig Craig és Fry hajlandónak mutatkozott időnként átvenni tőle e „tisztet”. Szerencsés körülménynek mondható, hogy a déli szél is segítette őket, ezért a szokásos erő kifejtés negyedével megúszták. A taligát jól kiegyensúlyozta a középen elhelyezkedő kerék, így az igavonónak inkább a kormányos szerepe jutott: csak a helyes irányra kellett ügyelnie.

Kin-fu a fenti „díszkísérettel” érkezett el az észak-kínai tartományok határáig. Hol gyalogolt valamennyit, hogy megjárassa a lábát, ha meg pihenni óhajtott, hát fölkapaszkodott a taligára. Elkerülték Huangput és Kajfenget, végighaladtak a híres Császár-csatorna gátjai mentén, amelyen még húsz éve is, mielőtt a Sárga folyót visszavezették volna régi medrébe, néhány száz mérföldnyi kellemes hajútat lehetett tenni Szucsöböl, a tea honából Pekingbe.

Keresztülhaladtak Csinanon, Hohszienon, és beléptek Pejcsen tartományba; itt emelkedik Peking, a Mennyei Birodalom négyszeres fővárosa. Maguk mögött hagyták Tiencsint, a

négyszázezer lakosú, két erődítménnyel és magas fallal körülvett várost, amelynek jelentős kikötője a Császár-csatorna és a Pej-ho folyam találkozásánál épült ki. Ide érkeznek a hajók pamutkelme- és lencsövet-rakományukkal Manchesterből, továbbá a világ más részeiből is a rézzel, vassal, szantálfával, német gyufával megrakott teherhajók; innen indulnak a jujuba-, tavirozsalevél-, valamint a tatárföldi dohányszállítmányok stb. Százhetvenmilliós nagyságrendben kötnek üzleteket e kikötőben. Kin-funak esze ágában sem volt meglátogatni a különös város, Tiencsin híres pagodáját, amely a „pokoli szenvedésekről” kapta a nevét. Nem járt a keleti külvárosban, a látványos „lámpás utcában” vagy az ószeresek utcájában sem, nem ebédelt a muzulmán Liu-Sao-csi „Harmónia és barátság” éttermében, amely kitűnő boráról híres; bármit hirdetett is Mohamed, nem került le a nagy, vörös cégér a homlokzatról. Kin-fu -érthető módon - elkerülte Li-Csong-tang palotáját is, aki 1870 óta a tartomány alkirálya, a Gyarmati Tanács meg a Császári Tanács tagja, és a Fej-hsien Csao-pao cím birtokosa a sárga mellénnyel.

Helyette a rakparton vonultak végig, a sóval teli zsákhegyek közt: elől Kin-fu a taligán, mögötte Szun, a jármű motorja. Áthaladtak a külvárosokon, majd az angol és az amerikai bérleti területen. A lóversenypályát elhagyva a cirok-, szezám- és árpaföldek, a dús konyhakertek és gyümölcsösök mentén haladtak tovább a füves síkságon keresztül, ahol ezrével futkároztak a mezei nyulak; fogoly- és fűrjrajok rebbentek föl, amikor lecsapni készült rájuk a sólyom vagy a vércse. A négytagú csapat ezután rátért a változatos fajtájú lombos fák és folyami nádasok szegélyezte köves útra: még huszonnégy mérföld volt hátra Pekingig. Épen és egészségesen értek Tungcsiangba; Kin-fu, aki még mindig kétszázezer dollárt ért; Craig és Fry ugyanolyan állóképességgel, akárcsak az út kezdetén, Szun elcsigázva, csapzottan, mindkét lábára sántán, a feje búbján alig háromhüvelyknyi fonatával.

Június 19-ét mutatott a naptár. Hét nap múlva jár le a Vanggal megállapodott határidő! De hol lehet Vang?

**Tizenharmadik fejezet,
amelyben megismerhetjük „A százszentendős aggastyán
életének öt évadja” című népszerű siratódalt.**

- Uraim - szólt Kin-fu a testőreihez, amikor egyikerekű járműve megállt Tungcsiang városkapuja előtt -, Peking már csak negyvennégy mérföld távolságra van ide. Az a szándékom, hogy mindaddig itt maradok, ameddig érvényét nem veszti a Vanggal kötött megállapodásom. Ebben a négyszázezer lakosú városban nem egykönnyen ismernek fel, persze ha Szun nem feledkezik meg róla, hogy a Senhszi tartományból jött Ki-nan kereskedőt szolgálja.

Az már biztos, hogy Szun nem feledkezik meg róla! Figyelmetlensége miatt egész álló hétig az igavonó szerepét kellett betöltenie. - Reméli - adta elő nagy nehezen -, hogy Kin-fu úr...

- Ki... - szólalt meg Craig.

- Nan! - fűzte hozzá Fry.

- ...nem bízza meg többé a szokványostól eltérő feladatokkal. Most pedig, - tekintettel teljes kimerültségére, - szeretne engedélyt kérni Kin-fu úrtól...

- Ki... - mondta Craig.

- Nan! - egészítette ki újra Fry.

- ...hogy negyvennyolc órát alhasson egyfolytában hám nélkül, vagy inkább teljesen „lekantározva”.

- Tőlem akár egy hétig is! - mondta Kin-fu. - Legalább amíg alszol, nem jár el a szád.

Kin-fu és kísérete megfelelő szálloda keresésére indult. Márpedig Tungcsiang bővelkedett a jobbnál jobb szálláshelyekben. E népes város valójában Peking kiterjedt elővárosa. A fővárosba vezető köves utat előkelő házak, villák, nyaralók, tanyák szegélyezik amelyek sírokkal, pagodákkal, zöldellő kertekkel váltakoznak. Az úton kocsik, lovasok, gyalogosok igyekeznek sűrűn mindkét irányba.

Kin-fu ismerte a várost, és a Taj-Vang-Miaóhoz, „a felséges herceg templomához” vitette magát. Az egykori szerzeteskolostorból átalakított szállodában igen kényelmes elhelyezést találhatott az utazó.

Kin-fu, Craig és Fry azonnal be is költözött. Az értékes ügyfelükkel szomszédos szobákat a két ügynök foglalta el: a közelében akartak maradni. Szun eltűnt a számára kijelölt hely irányában, hogy mielőbb alvásra hajtja a fejét, és elő se jött onnan.

Egy óra múlva Kin-fu és hű kísérői kiléptek a szobájukból, jó étvággal megebédeltek, és azon tanakodtak, mi legyen a további teendő.

- Először is nézzük meg a Hivatalos Közlönyt, hátha találunk benne nekünk szóló hírt - vélte Craig és Fry.

- Úgy van - kapott az ötleten Kin-fu. - Hátha megtudjuk belőle, hová lett Vang.

Hármasban elhagyták hát a szállodát. A két testőr elővigyázatból két oldalról közrefogta ügyfelét, minden járókelőt alaposan szemügyre vett, és senkit sem engedett a közelébe. A szűk utcákon át a rakpartra értek. Megvették az újságot és mohón olvasni kezdték.

Az égvilágon semmit sem találtak ama hirdetésen kívül, amelyben William J. Bidulph kétezer dollárt vagy ezerháromszáz ezüsttallért ígér annak, aki tudatja vele a sanghaji Vang úr mostani tartózkodási helyét.

- Ezek szerint még nem akadtak a nyomára! - kiáltott fel Kin-fu.

- Nem olvasta a róla megjelent hirdetést sem - állapította meg Craig.

- Akkor marad az eredeti határidő - vont le a következtetést Fry.

- De hát vajon hol lehet? - kérdezte magából kikelve Kin-fu.

- Uram - kérdezte egyszerre Craig és Fry -, úgy érzi-e, hogy most, a megállapodás utolsó napjaiban élete nagyobb veszélyben forog?...

- Kétségkívül - válaszolta Kin-fu. - Ha Vang nem értesült a helyzetemben bekövetkezett változásról, ami fölöttébb valószínű, nem vonhatja ki magát az adott szó teljesítésének kötelezettsége alól. Így hát egy, két vagy három nap múlva nagyobb veszélyben leszek, mint ma, de hat nap múlva még inkább!

- És ha letelik a határidő?...

- Már nem lesz mitől félnem.

- Akkor hát, uram - szólalt meg egyszerre a két ügynök -, három eshetősége van, hogy kikerülje a veszélyeket e hat nap alatt.

- Melyik az első? - kérdezte Kin-fu.

- Visszatér a szállodába - kezdte Craig -, bezárkózik a szobájába, és ott várja meg a határidő leteltét.

- A második?

- Bűnözőként elfogattja magát, és Tungcsiang börtönében biztonságban lesz! - folytatta Fry.

- És a harmadik?

- Közzéteszük a halála hírét, és akkor tér vissza az élők sorába, amikor ezt biztonsággal teheti - válaszolta Craig és Fry.

- Nem ismerik Vangot! - kiáltott fel kétségbeesve Kin-fu. - Vang megtalálja a módját, hogy behatoljon a szállodámba, a börtönömbé, akár a síromba is! Eddig csak azért nem sújtott le rám, mert nem akart. Jobbnak látta, ha meghagyja a várakozás örömét vagy szorongását a számomra. Ki tudja, mi indította erre? Akárhogyan is, én a szabadságot választom a várakozás idejére is.

- Várjunk csak!... Közben... - kezdte Craig.

- Azt hiszem... - mondta volna Fry.

- Uraim! - szólt szárazon Kin-fu. - Azt teszem, amit jónak látok. Végül is, ha meghalok e hó 25-e előtt, mit veszíthet a társaságuk?

- Kétszázezer dollárt - válaszolta egyszerre Craig és Fry, - Kétszázezer dollárt kell fizetnünk az ön örökösének!

- Én viszont elveszteném minden vagyonomat, az életemet nem számítva! Ezért ez az ügy engem jobban érint, mint magukat.

- Így igaz!

- Valóban!

- Tehát továbbra is vigyázzanak rám a belátásuk szerint, én pedig azt teszem, amit jónak látok!

Erre már nem tudtak mit válaszolni.

A Craig és Fry páros továbbra is arra szorítkozott hát, hogy mindig ügyfelük közvetlen közelében maradván megkétszerezzék az óvintézkedéseket. Ámbár nem hagyhatták figyelmen kívül, hogy a helyzet napról napra súlyosbodik.

Tungcsiang a Mennyei Birodalom egyik legősibb városa.

A Pej-ho hajózható elágazásánál terül el; a folyó másik csatornázott, hajózható ága Pekinggel köti össze, és fontos kereskedelmi csomópont szerepét tölti be. Külvárosaiiban eleven élet zajlik, nyüzsgő tömeggel, tarka forgataggal.

Kin-fut és két kísérőjét szinte magával ragadta ez a nyüzsgés, kivált amióta kiértek a rakpartra, ahol kétárbocos lakóhajók és teherszállító dzsunkák horgonyoztak.

Craig és Fry, akiket mind jobban nyomasztott a felelősség, azért jöttek ide ügyfelükkel, mert azt hitték, hogy a tömegben majd nagyobb biztonságban lesznek. Kin-fu halála látszólag öngyilkosságra utalna, a megállapodás szerint. A tetemén talált levél nem hagyta kétséget felőle. Vangnak ezért nem fűződik érdeke ahhoz, hogy forgalmas utcán vagy egy város közterén gyilkolja meg. Következésképp Kin-fu testőrei nem tartottak váratlan merénylettől. Inkább azzal törődtek, hogy kiderítsék: nem követi-e őket a tajping valamilyen ördögös csellel sanghaji elindulásuk óta? Ezért is figyeltek meg alaposan minden szembejövőt.

Egyszer csak elhangzott egy név, amire joggal kapták föl a fejüket.

- Kin-fu, Kin-fu! - harsogta tapsolva, ugrálva néhány kis kínai utcagyerkőc a tömeg közepén.

Talán fölismerték, ezért keltette a neve a szokott hatást?

Hősünk önkéntelenül megtorpant.

Craig és Fry szorosán közrefogták, hogy ha kell, testükkel védelmezzék.

A kiáltások azonban nem neki szóltak. Senki sem sejtette Kin-fu jelenlétét. Mozdulatlanán meredt, kíváncsian megállt és várt, hogy megtudja: mi okból hangzott el a neve.

Vándordalnok állt férfiak, nők, gyermekek gyűrűjében, és látszott, hogy igen nagy népszerűségnek örvend az utcanép körében. Kiáltoztak, nevetgéltek, és már előre megtapsolták.

A dalnok, amikor látta, hogy már elegenden összegyűltek, színes ábrákkal ellátott kartonlap-köteget húzott ki a köpenye alól, és érces hangon kiáltotta:

- A százesztendő aggastyán életének öt évadja!

Ez hát az a népszerű siratódal, amely bejárta a Mennyei Birodalom egész területét!

Craig és Fry már vonszolták volna tovább ügyfelüket, de ő ezúttal megmakacsolta magát. Hiszen senki sem ismerte föl, és még sohasem hallotta a cselekedeteit megéneklő siratódalt. Szerette volna meghallgatni!

A dalnok rázendített:

- Az első évadban a hold megvilágítja a sanghaji ház csúcsos tetejét. Kin-fu még fiatal. Húszéves. Fiatal fűzfához hasonlatos, amelynek most sarjadnak első zöld levelei!

A második évadban a hold megvilágítja a pompás jamen keleti oldalát. Kin-fu negyvenéves. Sikeres üzleteinek se szeri, se száma. A szomszédok zengik a dicséretét.

A dalnok ekkor megváltoztatta arcvonásait: minden szakasszal öregebbnek látszott. Tapsvihar fogadta az alakítását. Így folytatta:

- A harmadik évadban a hold megvilágítja a levegőeget. Kin-fu hatvanéves. A nyár zöld leveleit felváltja az ősz évadjának sárga krizantémja.

A negyedik évadban a hold lehanyatlott nyugat felé. Kin-fu nyolcvanéves. Teste megszűzsgorodott, mint garnélarák a forró vízben. Mindegyre fogy, akár a fogyó hold.

Az ötödik évadban a kakasok köszöntik az ébredő hajnalt. Kin-fu százéves. Meghal, ezzel leghőbb vágya teljesül. A gögös Jen herceg, a pokol fejedelme azonban nem hajlandó őt befogadni. Jen herceg ugyanis ki nem állhatja a szószátyár vénségeket az udvarában. Az aggastyán Kin-fu örök bolyongásra kényszerül, és soha nem lel nyugalomra.

A tömeg zajos tetszésnyilvánítása közepette a dalnok kezéből százával kapkodták a siratódal példányait, három rézgarasért darabját.

Miért ne vásárolhatna ő is belőle? Kin-fu kimarkolt a zsebéből némi aprópénzt, és az első sorban állókon keresztül előrenyújtotta a maroknyi rézgarast.

Hirtelen szétnyílt a tenyere. A pénz kihullott belőle és a földre szóródott...

Szemtől szemben állt vele. Találkozott a tekintetük.

- Ah! - kiáltott fel Kin-fu önkéntelenül, egyszerre kérdőn és csodálkozva.

Craig és Fry azonnal közrefogták, mert azt hitték, hogy valaki fölismerte, megfenyegette, megtámadta, esetleg meg akarja ölni ügyfelüket!

- Vang! - kiáltott rá Kin-fu.

- Vang! - ismételte Craig és Fry.

Ő volt az, teljes életnagyságban! Észrevette egykori tanítványát, de ahelyett hogy feléje rohant volna, félrelökte a hátul állókat, és gyors futásnak eredt, ahogy csak hosszú lába bírta!

Kin-fu nem tévovázott. Meg akart végre szabadulni elviselhetetlen helyzetétől, és üldözőbe vette Vangot. Fry és Craig lépést tartott vele: se eléje kerülni, se lemaradni nem akartak.

Ők is felismerték a föllelhetetlen filozófust, akinek érthetően kiült az arcára a meglepetés, amikor váratlanul meglátta Kin-fut. Igaz, Kin-fu sem számított rá, hogy itt találja.

De hát miért menekült előle Vang? Nemigen talált rá magyarázatot. A filozófus olyan eszeveszett vágtaiba kezdett, mintha a Mennyei Birodalom összes rendőrei a nyomába eredtek volna.

Örületos üldözés kezdődött.

- Nem mentem tönkre! Vang! Vang! Nem jutottam csődbe! - kiáltotta utána Kin-fu.

- Gazdag maradt! Gazdag maradt! - ismételte Fry és Craig.

Vang azonban nem hallhatta e szavakat, amelyek megállásra késztehetők volna: ahhoz már túlságosan messze járt. Végigrohant a rakparton, a csatorna mentén, és már elérte a város nyugati kapuját.

Mindhárman sebesen a nyomába eredtek, de nem sikerült utolérniük. Sőt, a menekülő Vang még messzebbre került tőlük.

Eközben vagy fél tucat kínai is melljük szegődött, meg két-három rendőrijárőr, azaz tipao is, mert azt hitték, hogy valami gazfickót üldöznek, oly gyakorlottan menekült előlük.

Különös látványt nyújtott a mind népesebb, ziháló, kiáltozó, zajos önkéntes üldözők csapata. A dalnok közelében állók tisztán hallották, amint Kin-fu Vang nevét említette. Még szerencse, hogy Vang nem ejtette ki tanítványa nevét, különben már az egész város e híres ember: Kin-fu nyomába eredt volna. Elegendőnek bizonyult Vang nevének fölfedése is. Vang! A titokzatos személy, akinek a föltalálására mesés összeget tűztek ki! Mindenki tudott róla. Így hát Kin-fu a nyolcszázézer dollárja után futott, Craig és Fry a biztosítótársaság kétszázézer dollárja után, a csapat többi tagja pedig a Vang fejére kitűzött kétezer dollár után, ezért mindenkinek oka volt rá, hogy a nyaka közé kapja a lábát.

- Vang! Vang! Gazdagabb vagyok, mint valaha! - hajtogatta Kin-fu, már amennyire bírta a mind gyorsabb iramú loholása közben.

- Nem ment tönkre! Nem ment tönkre! - ismételte Craig és Fry.

- Fogják meg! Fogják meg! - üvöltötte a lavinaként utánazúduló tömeg.

Vang azonban se nem hallott, se nem látott. Könyökét oldalára szorítva szedte a lábát: nem volt hajlandó válaszolni vagy lassítani, de még hátrafordulni sem.

Már elhagyták a város szélét. Vang a csatorna menti, elhagyott kövesútra fordult. Innentől kezdve szabad tere volt, és ha lehet, még fokozta is az iramát. Az őt üldözőknek is gyorsabban kellett szedni a lábukat.

Csaknem húsz perce tartott az örült hajsza, és nem lehetett tudni, hogyan végződik. Közben úgy tetszett, mintha lassúbbodott volna a menekülő futása: csökkenni kezdett a távolság közte és üldözői között.

Amikor Vang ezt észrevette, hirtelen kanyarral eltűnt az út jobb oldalán levő kis pagoda zöldellő kertjében.

- Tízezer ezüztallér annak, aki elfogja! - kiáltott Kin-fu.

- Tízezer ezüztallér! - ismételte Craig és Fry.

- Utána! Utána! - üvöltözték a tömeg élén haladók.

Mindannyian letértek az útról a filozófus nyomát követve, és körbefogták a pagodát.

Egyszer csak meglátták Vangot az öntözőcsatorna menti szűk keresztúton: újabb kanyarral visszatért a kövesútra, hogy lerázza üldözőit.

Most már a kimerültség jelei mutatkoztak rajta: többször is hátranézett. Kin-fu, Craig és Fry azonban még nem fáradtak el. Száguldottak, szinte repültek utána, még az ezüztallérok által ösztönzött tömegeből sem sikerült senkinek beérni őket.

Immár elérhető közelben látták a célt. Idő kérdése volt csupán, nem is olyan sok időé, talán csak néhány perc hiányzott hozzá. Vang, nyomában Kin-fu, Craig és Fry és az üldözők népes hada rövidesen a széles úthoz ér, amely a nevezetes Palikao hídra vezet.

Tizennyolc évvel ezelőtt, 1860. szeptember 21-én nem tudtak volna ilyen akadálytalanul feljutni erre a Pejcsen tartománybeli hídra. Ezt az utat akkor egészen másféle menekülők hada népesítette be. Szan-Kuo-li-cin tábornoknak, a császár nagybátyjának hadserege, amelyet visszaszorítottak a francia csapatok, ezen a hídon építette ki a hadállásait. A Palikao híd csodás remekmű: fehér márványkorlátját mindkét oldalán óriás oroszlánok kettős sora díszíti. Itt morzsolták föl az európai ágyúk lövegei az önfeláldozó hősiességgel küzdő mandzsu-tatár hadsereget.

A híd, amely még viselte a harc nyomait megcsonkított szobraival, azóta ismét szabadon átjárható lett.

A kimerült Vang rátért a hídra. Kin-fu meg a többiek végső erőfeszítésükkel mind közelebb kerültek hozzá. Nemsokára már csak húsz lépés, tizenöt, aztán tíz lépés választotta el őket.

Kin-fu meg sem próbálta hasztalan szavakkal feltartóztatni Vangot, hiszen a filozófus vagy nem tudta, vagy nem akarta meghallani. Utol kell érni, megragadni, ha szükséges, megkötözni... Magyarázkodni ráér később is.

Vang észrevette, hogy beérték. Érthetetlen konoksággal, mintha rettegett volna attól, hogy szemtől szemben álljon hajdani tanítványával, inkább az életét is kockára tette, hogy meneküljön előle. Hirtelen átvette magát a híd korlátján, és a Pej-ho folyóba ugrott.

Kin-fu pillanatra visszahőkölt, majd utánakiáltott:

- Vang! Vang!

Aztán nekirugaszkodott, és fölugrott a korlátra.

- Élve kell megfogni! - kiáltotta, nekilendült, és a folyóba vetette magát.

- Craig? - szólította meg Fry.

- Fry? - szólt vissza Craig.

- Kétszázezer dollár...

- ...a vízben!

Mintegy vezényszóra, mind a ketten átvették magukat a korláton, és a Százéves sokat érő ügyfele után ugrottak, hogy kimentsék.

Az önkéntes üldözők közül néhányan követték a példát. Úgy festettek, mint az egymásba gabalyodott cirkuszi bohócok, amikor ugrógyakorlaton bukfaceznek: fürtökben ugrottak a folyóba.

Mindez azonban hiábavaló igyekezetnek bizonyult. Kin-fu, Fry és Craig meg a fejedáscok hiába merültek a Pej-hóba, váltig kutathatták a víz alatt is, Vang nem került elő. Elsodorta a folyó árja, és a boldogtalan filozófus bizonyára ott lelte halálát.

Vajon Vang csupán az üldözői elől menekülve ugrott a folyóba, vagy valamely titokzatos okból így akart véget vetni az életének? Semmi biztosat nem lehetett tudni felőle.

Két óra múlva Kin-fu és Craig és Fry letörten ugyan, de már megszáritkozva, bőségesen megreggelizett. Szunt is fölverték legmélyebb álmából, és szokásos zsémbelését figyelmen kívül hagyva nekivágtak az útnak Peking irányában.

**Tizennegyedik fejezet,
amelyben az olvasó egyetlen városban
könnyűszerrel végiglátogathat négyet.**

A kilenc megyéből álló Pejcsen a legészakibb Kína tizennyolc tartománya közül. Egyik megyéjének a székhelye Csohszien, „az égnek engedelmeskedő elsőrangú város”. Ez a város Peking.

Képzeljünk el olyan hatezer hektár alapterületű, nyolc mérföld kerületű táblát, amelynek szabálytalan darabjai négyszöget alkotnak. Ez a titokzatos Kambalu, amelyet Marco Polo örökített meg érdekes leírásában a tizenharmadik század végén: ez a Mennyei Birodalom fővárosa.

Pekinget valójában két külön város alkotja, ezeket széles sétány, valamint bástyákkal megerősített városfal választja el egymástól. A kínai város téglalap alakú, míg a tatár város majdnem tökéletes négyzetet formáz; ez utóbbi újabb két várost foglal magában: a Sárga várost, a Huangcsinget, valamint a Csenkingsinget, a Vörös várost, más néven a Tiltott várost.

Valaha e településeken együttvéve kétmilliónál is több lakost számláltak. A pusztító nyomor azonban elvándorlásra készítette a lakosságnak csaknem a felét, ezért körülbelül egymillióra apadt a lélekszámuk. A fővárost javarészt tatárok és kínaiak lakják, de hozzájuk kell számítani a mintegy tízezer muzulmán, és az állandóan változó számú mongol és tibeti lakosságot is.

Ha e két város térképét egymás fölé tennénk, olyan polcos szekrény képét kapnánk, amelynek a tálalórésze a kínai város, míg a pohárszék a tatár város lenne.

A tatár várost negyven láb széles és ötven láb magas, kívülről téglával borított, hat mérföld hosszú erődített fal veszi körül, amelyből kétszáz méterenként tornyok emelkednek ki. A városfalat pompás kövezett sétány övezi, ahová benyúlnak a négy sarokbástya falai. A bástyák tetején őrködik a császári testőrség gárdája.

Kiválóan őrködnek tehát az Ég Fiának, a császárnak a biztonságán.

A tatár város központjában hatszázhatvan hektáron terül el a Sárga város, amelybe nyolc kapu vezet. Messziről látszik a háromszáz láb magas, feketén csillogó kőszénhegy csúcsa, a főváros különlegessége. A „Középső tenger” elnevezésű, pompás csatornán márványhíd ível át. Két buddhista szerzetesi kolostorhoz tartozik a Vizsgák pagodája, a Pejtahszi, amely egy félszigetre épült úgy, mintha a tiszta vizű csatorna, a Pejtang fölött lebegne. A katolikus misszió épülete mellett jelentős még a császári pagoda, csengettyűvel ellátott, kék lazúrcserepes tetejével, az uralkodó dinasztia őseinek szentelt nagy templom: a Lelkek temploma, a Szelek Szellemének temploma, a Villám Szellemének temploma, a Selyem Feltalálójának temploma, az Ég Urának temploma, a Sárkány öt pavilonja, az Örök Nyugalom monostora, hogy csak a legkiemelkedőbbeket említsük.

Na már most, e négyszögön belül húzódik meg a Vörös város vagy ismertebb néven a Tiltott város. Nyolcvanhektárnyi területét csatornaárok határolja, amelyen hét márványhíd vezet át. Talán fölösleges is említeni, hogy a három felsorolt város közül az első: a tatár várost javarészt tatárok lakják, tekintettel arra, hogy mandzsu az uralkodó dinasztia. A kínaiak, innen kiszorulva, a téglalap alaprajzú kínai városban élnek, azaz a szemléletes példa szerint a polcos szekrény tálalórészen.

A sárgára lakkozott cseréptető, vörös téglafallal körülvett Tiltott városba csak a Magasztos Tisztaság délről nyíló kapuján át lehet bejutni, ám ez kizárólag a császárnak és a császár

feleségeinek nyílik meg. Itt emelkedik a tatár dinasztiai ősök temploma színpompás kettős cseréptetejével; a földi és az égi szellemeknek szentelt Cse és Csi templom; az Egyetértés Uralkodójának palotája, ahol a fényes ünnepeket meg a díszvacsorákat rendezik; a Középső Egyetértés palotája, ahol az Ég Fiának családfája látható; a Védő Egyetértés palotája, amelynek központi termét a császári trón foglalja el; a Nej-ku pavilon, ahol a nagy birodalmi tanács ülészik Kung herceg, az előző császár atyai nagybátyja, a külügyminiszter elnökletével, az Irodalmi Virágok pavilonja, ahová a császár évente egyszer visszavonul, hogy a szent könyveket tanulmányozza; a Csuan-Hszi-Tien pavilon, ahol Konfuciusz tiszteletére mutatnak be áldozatot; a császári könyvtár; az Udvari Történetírók Hivatala; a Vu-Jün-Tien, ahol a könyvnyomtatáshoz szükséges rézlemezeket és fadúcokat őrzik; a szabóműhelyek, ahol az udvar tagjainak az öltözékeit készítik; az Égi Tisztaság palotája, ahol a családi ügyeket tárgyalják meg; a Legfelsőbb Égi Elem palotája, amelybe az ifjú császárnét helyezték el; a Meditáció palotája, ahová a császár visszavonul, ha beteg; a három palota, ahol a császár gyermekeit nevelik; a halott rokonok temploma; az 1861-ben elhunyt Hsien-fong császár özvegyének és feleségeinek négy palotája; a Csu-Hsien-Kung, a császári hitvesek palotája; a Legkedvesebb Jóság palotája, ahol az udvar hölgytagjai hivatalos fogadásait tartják; a Teljes Nyugalom palotája, különös elnevezése annak az iskolának, ahol a magas rangú katonatisztek csemetéit okítják; a Tisztaság és Ifjúság palotája; a Jade Tisztasága palotája, ahol a dinasztia főhercegei laknak; a város védőistenének temploma; tibeti építésű templom; a császári raktárak; az udvar gazdasági hivatala; a Laokoncsu, a Vörös város mintegy ötezer eunuchjának lakhelye és további negyvennyolc császári palota a városfalakon belül, nem is beszélve a Sárga város tópartján levő Csen-Kuang-Koról, a Bíbor Fény pavilonjáról, ahol 1873. június 19-én a császár színe elé járulhatott az Egyesült Államok, Oroszország, Hollandia, Anglia és Poroszország követe. Létezik-e a világon hozzá fogható ősi város, ahol ennyi formai és művészeti gazdagságot fölmutató épületegyüttes található? Mely városa a világnak, melyik európai főváros képes ilyen listát összeállítani?

E felsoroláshoz tartozik még a Pekingtől két mérföldre fekvő Nyári palota, a Vang-Si-Kuo is, amelyet 1860-ban földig romboltak. Alig föllelhetők a romok közt a Tökéletes Világosság és a Szelíd Világosság kertjei, a Jade Forrásának dombja meg a Tízezer Hosszú Élet hegye.

A Sárga várost a tatár város veszi körül. Itt székel a francia, az angol és az orosz követség, ide települt a londoni missziós kórház, a keleti és az északi katolikus misszió, de itt láthatók a régi elefántistállók is, amelyekben mostanra csupán egy félszemű, százéves elefánt maradt. A tatár városban emelkedik a zöld cserepekkel díszített, vörös tetős Harangtorony, Konfuciusz temploma, az Ezer Láma kolostora, Fa-kua temploma, az ősi csillagvizsgáló hatalmas négyszögletű tornyával, a jezsuiták jamenje, az Irodalmárok jamenje, ahol az irodalmi versenyeket rendezik. Itt emelkednek a Nyugat és a Kelet diadalívei is. A városon folyik keresztül a Nyári palota felől érkező, Északi-tengernek és Nádas-tengernek nevezett, tündér-rózsákkal és nelumbó-rózsákkal borított két patak, amely a Sárga város csatornáját táplálja. A tatár városban láthatók még azok a paloták, ahol a főhercegek meg a különböző miniszterek: a pénzügy, a vallásügy, a hadügy, a közmunkaügy és a külügyek irányítói székelnek. Más épületek a számvevőszék, a csillagászati bíróság, az orvosi akadémia székhelyei. A városban azonban eléggé nagy az összevisszaság: a nyáron poros, télen latyakos szűk utcákat többségükben alacsony, nyomorúságos házak szegélyezik, amelyek közül egyszer csak előbukkan valami fényes szálloda, gyönyörű fák lombjainak árnyékában. Megint odébb a zsúfolt utcán kóbor kutyák térferegnek, barnaszénnel megrakott mongol tevék vonulnak vegyesen a négy, avagy nyolc hordszékvivő által „mozgatott” gyaloghintókkal, kinek-kinek a rangja szerint. A tarka forgatagba hordszék-ek, öszvér vontatta kocsik, szekerek vegyülnek, no meg a Csu-ce útleírása szerint is legalább hetvenezerre tehető hajléktalan koldusok serege. „Az utcákat bűzös, fekete sár borítja - írja P.

Arene -, helyenként térdig merül a gyalogos az utakat elzáró, mély pocsolyákba; nemritkán előfordul, hogy vak koldusok belefutnak.”

Noha Vajcseng, Peking kínai városa kijebb helyezkedik el, mégis jótékonyan különbözik a tatár várostól egy s másban, a hasonlóságok mellett.

A déli városrész két híres épülete az Ég temploma és a Földművelés temploma. Meg kell még említeni Kuan-jin istennő templomát, a Föld, a Megtisztulás, a Fekete Sárkány meg az Ég Szellemei templomát, az Aranyhal-tavat, a Fahszen monostort, a piacokat, a színházakat stb.

E téglalap alapú várost észak-déli irányban széles főútvonal: a Nagy Sugárút szeli ketté: a déli kaputól, a Hungtingtől az északi kapuig, a Tientingig. Rá merőlegesen halad az előbbinél hosszabb főútvonal, amely a keleti Csakua kaputól a nyugati Kuancsu kapuig halad; Csakua sugárút a neve, és a két főútvonal találkozásától száz méterre lakik Kin-fu jövendőbeli asszonya.

Emlékszünk még rá, hogy néhány nappal a Kin-fu csődjét bejelentő levél után az ifjú özvegy újabb levelet kapott, amelyben arról értesülhetett, hogy az első levél tartalma nem érvényes, és hogy mielőtt letelik a hetedik hold, az ő „kedves kis fivére” fölkeresi őt.

Ama naptól, május 17-étől fogva Li-u számolta a napokat és az órákat, de hiába. Kin-fu nem adott hírt magáról az életéért folytatott versenyfutása idején, nem szándékozott fölfedni kalandos utazásának állomásait. Li-u írt Sanghajba, de levelei válasz nélkül maradtak.

Képzeltük, mennyire aggódott, hiszen június 19-e napjáig egyetlen levél sem érkezett Kin-futól a számára.

E hosszú idő alatt a fiatal nő el sem hagyta Csakua sugárúti lakását. Nyugtalan várakozással teltek napjai. A zsémbes Nan nem enyhítette keserves magányát. „Kedves szüléje” a szokásosnál is elviselhetlenebb volt, és havonta százszor is megérdemelte volna, hogy Li-u kitegye a szűrét.

Vajon hány véget nem érő, szorongással eltöltött óra vár még rá, amíg Kin-fu Pekingbe ér! Li-u számolgatta az órákat, és a számolásnak csak nem akart vége szakadni!

Lao-ce tao tanítása Kína legősibb vallása. A vele körülbelül egy időben élt Konfuciusz Kr. e. 500 körül meghirdetett tanainak követői a császár, a tudósok és a magas rangú mandarinok. A buddhizmus, avagy a Fa-hszen mégis a legelterjedtebb vallás Kínában, amely háromszázmillió hívőt számlál a földkerekségen.

A buddhizmus két jól elkülöníthető vallási csoportra oszlik. Az első csoport papjai a boncok, akik szürke lepelben és vörös fejfedővel jelennek meg, míg a másik csoport papjai, a lámák sárga leplet és sárga fejfedőt viselnek.

Li-u az első csoporthoz tartozó buddhisták híve volt. A boncok gyakran láthatták őt, amint fölkereste Kuan-jin istennő szentélyét, a Kuan-ti Miao templomot. Itt fogadalmat tett a barátjáért, füstölőt égetett, és homlokával illette a templom kőpadlóját.

E napon úgy érezte, föl kell keresnie az istennő templomát. Könyörögni akart Kuan-jin istennőhöz, és újabb, még erősebb fogadalmat kívánt tenni. Olyan előérzete támadt, hogy súlyos veszedelem fenyegeti azt, akit ő oly türelmetlenül vár.

Li-u hívta hát „kedves szüléjét” és megparancsolta, hogy kerítsen neki hordszéket a Nagy Sugárút kereszteződésénél.

Nan undok szokása szerint vállat vont, majd nekiindult, hogy teljesítse a kapott parancsot. Ezalatt az ifjú özvegy szomorúan nézegette szalonja magányában a néma készüléket, amely nem közvetítette számára a távoli kedves hangját.

- Ah - sóhajtott -, valahogyan a tudtára kellene adnom, hogy szünet nélkül rá gondolok. Ha megjön, szeretném majd elismételni neki!

Azzal Li-u megnyomta a készülék indítógombját, forogni kezdett a fonográf tekerese, és ő a legkedvesebb szavakkal mondta el, amit a szíve sugallt.

Nan rontott be, megszakítva a gyöngéd, egyszemélyes beszélgetést.

Közölte, hogy a hordszék várja úrnőjét.

- De jobban tenné, ha itthon maradna - mormogta még a foga közt, de jól hallhatóan.

Li-u ügyet sem vetett rá, azonnal elindult; hagyta, hogy „kedves szüléje” kedvére kimorogja magát. Helyet foglalt a hordszékben, és a Kuan-ti Miao templomba vitette magát.

Egyenes út vezetett odáig: csak be kellett fordulni a kereszteződésben a Csakua sugárútról a rá merőleges Nagy Sugár-útra, hogy elérkezzék az északi Tien kapuig.

A hordszék azonban sehogyan sem tudott előrehaladni.

Ilyenkor még javában zajlott az üzleti élet és állandósult a torlódás, mivel ez a főváros egyik legnépesebb negyede. Az árusoknak a járdákon felállított barakkjai vásártérré változtatták a sugárutat harsány szín- és hangforgatagukkal. Ehhez jöttek még a hordószonokok, a felolvasók, a jóvendőmondók, fotográfusok, meg a mandarinokról eléggé tiszteletlen gúnyrajzokat készítő, akik hangos megjegyzésekkel kísérték rajzaikat, hahotára fakasztva a közönséget. Emitt díszes temetői menet akasztotta meg a forgalmat, amott a temetői menetnél talán kevésbé vidám esküvői társaság képezett akadályt. Az egyik bíró jamenje előtt emberek gyülekeztek. Valaki megszólaltatta a „panaszdobot”, az igazságszolgáltatás segítségét kérve. A Liu-ping kőoszlop tövében gonosztevő térdepelt arra várva, hogy megbotozzák: piros bojtos mandzsu sapkás katonai rendőrök őrizték rövid lándzsával és az egyetlen hüvelyben hordott két karddal felszerelve. Odébb két, varkocsuknál összekötött, kézzel-lábbal kapálódzó kínait vezettek az örök. Távolabb valami szegény ördög sántikált, bal kezét és jobb lábát deszkalap két lyukán bújtatták át, és igencsak különös látványt nyújtott az istenadta. Aztán faládaiba zárt tolvaj tűnt elő: csak a feje látszott ki, és a járókelők jóindulatára utalva tengette napjait. Megint mások kalodát viseltek, és igavonó barmok módjára meghajlottak a súlya alatt. Ezek a szerencsétlenek szemmel láthatóan a járókelők adakozó kedvében bízva keresték föl a forgalmas útkereszteződést, a többi félkarú, sánta, béna, félszemű vezette vak koldus és a valódi vagy színlelt betegek egész hadának a rovására, akik csak úgy hemzsegték a Virágok Birodalmának városaiban.

A hordszék lassan haladt előre. A tömeg mind sűrűbben hullámozott, ahogy közeledtek a külső városfalhoz. Végre bejutottak a városkaput őrző bástya belsejébe, Kuan-jin istennő temploma közelébe.

Li-u kiszállt a hordszékéből és belépett a templomba.

Előbb letérdelt, majd leborult az istennő szobra előtt. Ezután az „imamalomnak” nevezett templomi készülékhez lépett.

Ez a szerkezet leginkább a fonalgombolyítóhoz hasonlít, amelynek nyolc karja szent mondasokkal teleírt szalagokat pörget.

Buddhista szerzetes állt komoly arccal az imamalom mellett hívőkre, még inkább jámbor adományaikra várva.

Li-u néhány ezüstit adott Buddha szolgájának, hozzájárulásul a vallásgyakorlat költségeihez. Ezután már elindíthatta jobb kezével a gombolyítót, amely lassan forogni kezdett, eközben bal kezét a szívére szorította. A malom azonban még nem forgott eléggé gyorsan ahhoz, hogy imájának fogantatja legyen.

- Gyorsabban - szólalt meg a bonc bátorítóan.

Erre a fiatal nő sokkal gyorsabban kezdte forgatni az imamalmot.

Körülbelül negyedóra hosszat tartott ez az imaszertartás, ezután a buddhista pap megállapította, hogy meghallgatásra lelt az istennőhöz folyamodó könyörgése.

Li-u ismét leborult Kuan-jin istennő szobra előtt, majd kilépett a templomból, és a hordszékre ülve hazavitette magát.

A Nagy Sugárúthoz érve azonban váratlanul félreállították a hordszékeket. Katonák szorították a tömeget az út szélére. Az üzleteket bezáratták, a mellékutakat pedig a rendőrség kék kárpitjával zárták el.

Népes kíséret közeledett nagy csinnadrattával a sugárúton.

Huang-hszin császár - akinek a neve annyit tesz: a „Dicsőség folytatása” - vonult be fényűző tatár villájába, amelynek főkapuját már kitérték előtte.

Az élen haladó két lovas testőrt járőrszakasz követte; majd lovas vadászraj vonult kettős sorokban, vállhoz szorított bottal. Utánuk magas rangú tisztek haladtak sárga selyem napernyőkkel, rajtuk a sárkánydíszsel, amely a császár jelképe, míg a fönix a császárné jele.

Megjelent a palankin - sárga selyemfüggönye elhúzva -, tizenhat szolga vitte a vállán fehér rózsamintával díszített vörös palástban, fehér selyemmellényben. Hercegek és más főrangú nemesek kísérték kétoldalt a császári hintót, magas rangjuk jeléül sárga selyemsallangokkal gazdagon díszített lovaikat megülve.

A gyaloghintóban félkönyökre támaszkodva hevert az Ég Fia, Tung-cse császár unokatestvére, Kung herceg unokaöccse.

A palankint lovászok és váltás hintóvivők csoportja követte. A Tien kapu azután elnyelte az egész díszes menetet a járókelők, kereskedők, koldusok őszinte öröme, mert mindenki folytathatta a dolgát ott, ahol abbahagyta.

Li-u is folytathatta útját hordszékén, amely két óra távollét után hazaszállította.

A fiatal nő nem sejtette, hogy Kuan-jin istennő milyen meglepetést tartogat a számára!

Ugyanabban a pillanatban, amikor hordszéke a ház elé ért, két öszvér vontatta, poros kocsi állt meg a bejáratnál, Kin-fu, Craig-Fry meg Szun kászálódtak le róla!...

- Ön az! Ön! - kiáltott fel Li-u, aki nem akart hinni a szemének.

- Drága kis húgom! Csak nem kételkedett benne, hogy visszajövök?...

Li-u nem válaszolt. Kézen fogta barátját, és a kis szalonjában levő fonográfhoz, átélt kínjai meghitt tanújához vezette.

- Szüntelenül csak önt vártam, gyönyörű szívű kedvesem - szólt Li-u.

Azzal készenlétbe helyezte a tekercest, megnyomta az indítógombot, amely elindította a készüléket.

Kin-fu hallhatta a gyöngéd hangú szavakat, amelyeket néhány órája a kedves Li-u mondott:

„Térj vissza, drága kis fivérem! Térj vissza hozzám! E két szív ne váljon el már soha többé, akár a Pásztor és a Lant két csillaga! Másra se tudok gondolni, mint a visszatérésedre!...”

A készülék pillanatra elhallgatott... de csupán egyetlen pillanatra. Azután újra megszólalt, de most már egészen más hangon, szinte rikácsolt:

„Nem elég az úrnő ebben a házban, most már úr is lesz! Hogy fojtaná meg Jen herceg mind a kettőt!”

Ez a második hang igencsak felismerhető volt: Nan hangját hallották. A kiállhatatlan „kedves szüle” mondta a magáét Li-u távozása után, a készülék pedig, amely még működött, e bárdolatlan szavakat is megörökítette, a szobalány tudta nélkül.

Ebből az a tanulság, hogy inasok és szobalányok kerüljék a fonográfot!

Nannak még aznap felmondtak, meg sem várták vele a hetedik hold utolsó napjait.

**Tizenötödik fejezet,
amely meglepetést tartogat Kin-funak,
és talán az olvasónak is.**

Immár semmi sem állt az útjába a gazdag sanghaji Kin-fu és a kedves pekingi Li-u házasságának. Csupán hat nap volt hátra a Vanggal kötött megállapodás teljesítésének határidejéből, ám a szerencsétlen filozófus az életével fizetett érthetetlen meneküléséért. Most már semmitől sem kellett félniük. Megtarthatták az esküvőt. Június hó 25-ére tűzték ki, ama napra, amelyet Kin-fu élte utolsó napjának szánt!

A fiatal nő végre megtudta, mi történt. Pontról pontra végigkövethette, mit élt át Kin-fu, aki előbb nem akarta nyomorba taszítani, majd másodjára özvegyé tenni, míg végre visszatért hozzá, hogy boldoggá tegye.

Amikor azonban Li-u értesült a filozófus haláláról, nem bírta visszatartani a könnyeit. Az ifjú özvegy ismerte Vangot, kedvelte is, hiszen elsőként őrá bízta titkát Kin-fu iránt táplált érzelmeiről.

- Szegény Vang! - sóhajtott föl Li-u. - Hiányozni fog az esküvőnkön!

- Igen, szegény Vang, én is sajnálom őt - szólt Kin-fu, aki kora ifjúsága óta húszéves barátsággal kötődött a filozófushoz. - És mégis megölt volna - fűzte hozzá -, hiszen megesküdött rá!

- Nem, nem - rázta meg szép kis fejét Li-u. - Talán azért választotta a halált a Pej-ho hullámaiban, hogy ne kelljen teljesítenie borzalmas ígéretét.

Sajnos, a feltevés nagyon is valószínűnek látszott. Eszerint Vang inkább a folyóba ölte magát, csak hogy ne kelljen teljesítenie a megbízatását. Kin-fu is ugyanazt gondolta, amit a fiatal nő: kettejük szívében sohasem halványul el a filozófus emléke.

Talán fölösleges is kitérni rá, hogy a Palikao hídnál történt szerencsétlenséget követően a kínai újságok megszüntették a tiszteletreméltó Bidulph úr kacajt fakasztó hirdeteit. Kin-fu kínos népszerűsége pedig ugyanúgy, ahogy keletkezett, egyik napról a másikra elenyészett.

De mit kezdjen Craig-Fryjel? A Százéves ugyan azzal bízta meg őket, hogy június 30-áig, azaz még tíz napig védelmezzék a cég érdekeit, de Kin-fu valójában már nem tartott ígényt a szolgálataikra. Avagy még mindig féltetniük kellene ügyfelüket Vang halálos csapásától? Dehogy, hiszen a filozófus már nincs többé. Feltételezhetik-e, hogy Kin-fu kezét emel önmagára? Épp ellenkezőleg, hiszen egyetlen vágya, hogy éljen, méghozzá jól éljen és minél tovább. Így hát semmi értelme sincs annak, hogy Craig-Fry éjjel-nappal felügyeljen rá.

Végeredményben derekasan viselkedett ez a két eredeti fickó. Még ha csupán a Százéves ügyfelének szólt is ez a kitartó hűség, attól még ugyanolyan megbízhatók voltak, mindig lehetett rájuk számítani. Kin-fu meghívta hát a két ügynököt az esküvőjére, s ők el is fogadták.

- Különbösen is, a házasság olykor öngyilkosság - jegyezte meg Fry tréfásan Craignek.

- Az ember úgy adja oda az életét, hogy megtartja - tódította Craig mosolyogva.

Nant már másnap rátermettebb személy váltotta föl a Csakua sugárúti házban. Li-u egyik nagynénje, Lü Ta-lu asszony tölti majd be az anya szerepét az esküvőig. Lü Ta-lu asszony férje negyedik fokozatú, második rangosztálybeli, kék gombos mandarin és hajdani császári lektor, a Han-Ling Akadémia tagja, így a nagynéni fizikai és morális tekintetben is a legalkalmasabb személy e fontos feladat méltó betöltésére.

Kin-fu a Mennyei Birodalom azon fiai közé számított, akik nem szívesen időznek a császári udvar tőzsomszédságában, ezért azt tervezte, hogy közvetlenül az esküvő után elhagyja Pekinget. Természetesen akkor lesz teljes a boldogsága, amikor szép ifjú hitvese is a sanghaji fényes jamenbe költözik.

Addig azonban ideiglenes szállás után kellett néznie. Talált is számára megfelelőt: az elhelyezés és az étterem tekintetében is kitűnő Tien-futang Szállodát, az „Égi Boldogság Templomát” a tatár és a kínai várost elválasztó Tienmen körút közelében. Ugyanitt szállt meg Craig és Fry is, akik már csak megszokásból sem tudtak megválni ügyfelüktől. Ami Szunt illeti, ismét szolgálatba állt, és morgolódt is, ahogy szokta, de tisztos távolságot tartott minden fonográf gyanús szerkezetűtől. Nan intő példája némileg óvatosabbá tette.

Kin-fu örömmel fedezte föl Pekingben két kantoni barátját: Jin-pang kereskedőt és Hualt, az irodalmárt. Megismerkedett néhány fővárosi hivatalnokkal és kereskedővel is, akik kellemes kötelességüknek tekintették, hogy részt vegyenek a nagy eseményen.

Vang filozófus egykor közönyös tanítványa mára boldog emberré vált! Két hónap gond, nyugtalanság, gyötrelm; életének e mozgalmas időszak a elegendőnek bizonyult a számára ahhoz, hogy megbecsülje mindazt, ami a boldogság körébe tartozik vagy kellene tartoznia ideleln a földön. Igen! A bölcs filozófusnak igaza volt! Milyen kár, hogy immár nem bizonyosodhat meg elmélete kiválóságáról!

Kin-fu minden szabad idejét Li-u társaságában töltötte, már amennyi megmaradt a számára a szertartás előkészületei közepette. A fiatal nőt boldoggá tette minden pillanat, amit barátja neki szentelt. Mit bánta ő a gazdag esküvői ajándékokat, amelyek keresésével töltötte Kin-fu idejének nagy részét Peking legelőkelőbb üzleteiben! Li-u csak róla álmodozott, és felidézte a híres Pan Huj-pan bölcs mondásait:

„Ha az asszony szíve szerint választotta a férjét, akkor az egész életét betölti!

Az asszonynak föltétel nélküli tisztelettel kell viseltetnie ama személy iránt, akinek a nevét viseli, és szüntelen figyelmet kell fordítania saját magára;

az asszony úgy viselkedjék a házban, mintha árnyék és visszhang volna;

a férj a feleség mennyországáa.”

Eközben szépen haladtak a Kin-fu által pompázatosra tervezett esküvő ünnepi előkészületei. Már ott sorakozott a Csakua sugárúti lakásban a harminc pár hímzett lábbeli, amely a kínai nő kelengyjéhez tartozik. Megérkezett a híres Hszinjan cukrászdából származó sütemény is; lekvárok, szárított gyümölcsök, bonbonok garmadája; árpacukor, szilva-, narancs-, gyömbér-, citrancsszirup; csodás selyemkelmék, drágakövekkel és finoman megmunkált arannyal díszített ékszerek: gyűrűk, karkötők, körömtokok, hajtúk stb., a pekingi ötvösművészet megkapóan fantáziadús ékszercsodái halmozódtak Li-u szalonjában.

A Középső Királyság sajátos szokásai szerint a menyasszony semmiféle hozományt nem visz a házasságba. Valójában megvásárolják őt a jövendő férj szülei vagy a férj. A leánygyermek a családban - fivéreivel ellentétben - nem részesülhet az atyai örökségből, hacsak az apa nem tesz külön nyilatkozatot a javára. A házasság feltételeit a mej jinnek nevezett közvetítők tárgyalják meg, és csak akkor kerülhet sor az esküvőre, ha már minden részletkérdésben megállapodtak.

Az ifjú menyasszonyt ekkor bemutatják a vőlegény szüleinek. A leendő férj azonban nem pillanthatja meg őt. Csak akkor veheti szemügyre, amikor a jövendőbelijének lefüggönyözött hordszéke megérkezik a hitvesi ház elé. E pillanatban adják át a vőlegénynek a hordszék

kulcsát. Ezután kinyitja az ajtót. Ha a menyasszony kedvére való, feléje nyújtja a kezét. Ha azonban nem nyerte el a tetszését, rácsapja az ajtót, és nem lesz esküvő. A foglalóba adott ajándékokat azonban megtartják a fiatal lány szülei.

Ilyesmi nem eshet meg Kin-fu esküvőjén. Ismeri kiválasztottját, senkitől sem kell megvásárolnia. Így hát sokkal egyszerűbb a dolga.

Végre elérkezett június 25-e. Minden készen állt.

A hagyománynak megfelelően Li-u házában belseje három álló napig teljes kivilágításban ragyogott. Lü Ta-lu asszony Li-u családjának képviselőjeként három éjjel virrasztott, ezzel is jelezve szomorúságát, hogy a menyasszony elhagyja az atyai házat. Ha Kin-funak éltek volna a szülei, az ő házat is kivilágítják a gyász jeléül, mert „a fiú házassága az apja halálát jelképezi, hiszen apja nyomdokaiba lép” írja a Huo-csiu-csuan, a Bölcsességek könyve.

Noha az ő esetükben, két teljesen szabad személy egybekelésénél nem kellett követniük az összes szokásokat, azért voltak a számukra is érvényes szabályok.

Így például nem hagyhatták figyelmen kívül a csillagjósolás formáit. Szabályszerűen elkészített horoszkópjuk tökéletes összhangot jelzett életsorsuk, de még a kedélyük tekintetében is. Az évszak, a hold állása, mind-mind kedvezőnek mutatkozott. Ritkán indult még házasság ilyen megnyugtató előjelekkel.

Az újdonsült feleség fogadását este nyolc órára tűzték ki az Égi Boldogság Szállodában, azaz hogy ekkor kísérik majd az ifjú hitvest nagy pompával a férj otthonába. Kínában a házasulandóknak nem kell megjelenniük sem az anyakönyvvezető, sem pedig a boncok, szerzetesek vagy lámák előtt.

Hét órakor Kin-fu a szálloda küszöbén várta barátait még mindig Craig és Fry társaságában, akik tanúként tündököltek ezen az európai esküvőn.

A jelenlevők valósággal versengtek az udvariasságban. E tiszteletreméltó személyek vörös papírra apró betűkkel rótt, következő szövegű meghívót kaptak: „A sanghaji Kin-fu úr alázatosan köszönti uraságot, és még alázatosabban bátorodik meghívni a szerény ünnepekre...” stb.

Mindenki eljött, hogy megtisztelje a vőlegényt, és részt vegyen az uraságoknak rendezett fényes lakomán. A hölgyek ugyanis másik asztal körül gyűltek egybe, ahol külön szolgáltak föl nekik.

Megérkezett Jin-pang, a kereskedő és Hual, az irodalmár. Néhány mandarin is megjelent az első három rangosztályból: hivatalos kalapjukon rangjelzésül galambtojás nagyságú piros gömb ékeskedett. A többi jelenlevő, alacsonyabb rangú mandarin halványkék vagy tört fehér színű gombot viselt.

Kin-fu barátainak többsége azonban kínai polgári hivatalnok volt, amint ez illik a tatárokat nem túlságosan kedvelő tősgyökeres sanghajihoz. A vendégkoszorú szín pompás, fényűző öltözékekben, ünnepi hajviselettel pompázott.

Kin-fu - amint az udvariasság szabályai megkívánják - már a szálloda bejáratánál fogadta vendégeit. Megérkezésük után személyesen vezette őket a fogadóterembe, többször is maga elé engedve őket, amikor a livrés inasok kitérték előttük a szárnyas ajtókat. Közben „becses nevükön” szólította őket, megkérdezte tőlük, hogy szolgál a „kedves egészségük”, érdeklődött „nagyra becsült családjukról”. Még az illemszabályok legszigorúbb öre sem talált volna semmi kivétlivalót e hibátlan viselkedésben.

Craig és Fry csak ámulni tudtak a nagy udvariasság láttán. Ámulatuk azonban nem akadályozta őket abban, hogy egyetlen percre se veszítsék szem elől kifogástalanul lovagias ügyfelüket.

Egyszerre támadt mindkettőjükben a gondolat: bármilyen lehetetlen, hátha mégse vészett Vang a hullámokba, ahogyan eddig gondolták?... És ha a meghívottak közé vegyül?... Június huszonötödike huszonnegyedik órájáig még nem ütött az utolsó óra! A tajping kezében ott lehet a fegyver! Hátha a legutolsó pillanatban?...

Nem! Ez teljesen valóságos. Mégis megtörténhet. Ezért hát éberségük maradékával Craig és Fry mégiscsak szemügyre vettek minden vendéget... Végül azonban senkit sem találtak gyanúsnak.

Ezalatt Kin-fu jövendőbelije elhagyta Csakua sugárúti lakását, és helyet foglalt a csukott palankinban.

Kin-fu nem óhajtotta felölteni a mandarinpalástot, amely minden házasságkötésnek kijár, a régi törvényhozók által nagy tiszteletben tartott házasság intézményének megbecsülése jeléül. Li-u viszont követte a magasabb osztálybeliek szabályait. Tündöklő látványt nyújtott bíborvörös, hímzett selyemruhájában. Alakját gyöngyökkel gazdagon hímzett fátyol rejtette, amely mintha egyenesen az aranypánttal a homlokára szorított gazdag diadémból omlott volna alá. Hajkoronáját és két hosszú, fekete hajfonatát drágakövekkel és finom ízlésről tanúskodó selyemvirágokkal hintette be. Kin-fu bizonyára még elbűvölőbbnek találja majd, amikor nemsokára kinyitja a hordszék ajtaját.

Elindult a díszmenet: az útkereszteződésnél a Nagy Sugárútra kanyarodott, onnan pedig a Tienmen körútra. Pekingben az esküvőinél csak a temetési menetek a látványosabbak, de azért így is megálltak a járókelők, hogy megbámulják a pompás fölvonulást.

Li-u barátnői, társnői lépdeltek a hordszéke után, és a nászajándékok legszebb darabjait vitték magukkal. Legelől két tucat zenész csapott éktelen zenebonát rézfúvós hangszerekkel meg a mindent felülmúló gonggal. A palankin körül színpompás fáklyák és lampionok erdeje imbolygott hordozóik kezében. A tömeg természetesen nem láthatta meg a jövendőbelit. A szabályok szerint elsőként leendő férje vetheti rá a tekintetét.

Így érkezett meg a menet, a tömeg élénk érdeklődésétől kísérve, este nyolc óra tájt az Égi Boldogsághoz címzett szálloda elé.

Kin-fu a gazdagon díszített bejáratnál állt. Várta a palankin érkezését, hogy kinyithassa az ajtaját. Ha ez megtörtént, kisérti belőle menyasszonyát, és a számukra fenntartott lakosztályba vezeti. Itt mindketten négyszer meghajolnak az ég felé. Ezt követően részt vesznek a nászszakon. Előbb a menyasszony négyszer térdet hajt völegénye előtt, aki erre két térdhajtással válaszol. Majd néhány csepp bort loccsantanak a földre italáldozatul, és pár falat ételt áldoznak a közvetítő szellemeknek. Ekkor két, borral teli kelyhet nyújtanak át nekik, és ki-ki a feléig üríti. A megmaradt italt az egyik kehelybe töltik, összevegyítik, majd egymás után hörpintenek belőle. Ezzel megpecsételik frigyüket.

A gyaloghintó megérkezett a szálloda elé. Kin-fu elindult. A ceremóniamester kulcsot nyújtott feléje. Átvette a kulcsot, és kinyitotta a gyaloghintó ajtaját. Kezét nyújtotta a szépséges, meghatott Li-unak, aki könnyedén kilépett a palankinból. Lassan végigvonult a vendégek között, akik mellükre tett kézzel, tisztelettel hajoltak meg előtte.

Ha majd az ifjú ara átlépi a szálloda küszöbét, adott jelre kivilágított papírsárkányok emelkednek a levegőbe. Az enyhe szellőben sárkányok, fönixek és más házassági jelképek tarka együttese imbolyog az égen. Könnyű röptű galambok raja emelkedik majd a levegőbe, és a

testükre erősített zenélő szerkezettel égi harmóniát árasztanak. Süvítve siklanak a magasba a tűzijáték röppentyűi, és a kápráztatóan színpompás csokorból aranyeső zúdul alá.

Váratlanul zsvivaj hallatszott a távolból, és szétaradt a Tienmen körúton is. Valamit kiáltoztak, s a zajba trombita hangja vegyült. Rövid időre csönd lett, majd néhány másodperc múlva újra ugyanazt a zajt lehetett hallani.

A hangzavar közeledett, és már elérte azt az utcát is, ahol az esküvői menet megállt.

Kin-fu az ismeretlen eredetű lármára fülelt. Barátai is elbizonytalanodva várták, hogy az ifjú asszony mikor lépi át a szálloda küszöbét.

Egyszer csak különös nyugtalanság árasztotta el az utcát.

A trombita hangja fölerősödött, és mind közelebb ért.

- Mi ez a lárma? - kérdezte Kin-fu.

Li-u arca elkomorult. Titokzatos balsejtelem szorította össze a szívét.

Az emberek hirtelen az utcára tódultak. Díszes öltözékű császári hírvivőt vettek körül, akit több tipaó kísért.

A hírnök a teljes csönd közepette csupán néhány szót mondott:

„Meghalt az özvegy császárné! Általános tilalom! Általános tilalom!”

A tömeg fölmorajlott.

Kin-fu mindent megértett. Ez a bejelentés tördőfésként érte. Nem is leplezte dühét.

A hivatalos gyászt az előző császár özvegyének halála miatt hirdették ki. A törvény által megállapított ideig nem szabad fejet beretválni, nyilvános ünnepet, színházi előadást, bírósági tárgyalást tartani, törvényt ülni, és nem rendezhetők esküvői szertartások sem!

Li-ut letörte ugyan a hír, de összeszedte minden erejét, hogy ne szomorítsa el még jobban vőlegényét. A balszerencse miatti csüggedését leküzdve kedves Kin-fuja keze után nyúlt:

- Várjunk hát! - szólt bátorító hangon, és megpróbálta leplezni érzelmeit.

A gyaloghintó visszavitte a fiatal nőt Csakua sugárúti házába; a vigasságot felfüggesztették; az ünnepi asztalokat leszedték; a zenészeket hazaküldték. A mélyen lesújtott Kin-fu barátai is elbúcsúztak, miután részvétüket nyilvánították neki. Nem kockáztathatták meg, hogy áthágják ezt a császári tilalmat.

Kin-fu valóban üldözte a balsorsa. Ismét alkalma nyílt rá, hogy hasznosítsa egykori mestere filozófiai tanításait.

Craig és Fry társaságában nagyon magára maradt az Égi Boldogsághoz címzett, elnépteledett szállodában, amelynek neve keserű gúnyolódásként hatott rá. A tilalom eltarthat az Ég Fiának kénye-kedve szerinti ideig. És ő már azonnali visszatérését tervezte Sanghajba! Mielőbb elő akarta készíteni jamenjét hitvese fogadására, amely most már mindkettőjük otthona, hogy ott új körülmények közt új életet kezdjenek!

Egy óra múlva szállodai inas lépett be, és levelet nyújtott át Kin-funak. Abban a pillanatban hozta a küldönc.

Kin-fu döbbenet fölkiáltott, amikor megismerte a kézírást.

A levelet Vang írta és íme, ez állt benne:

„Barátom, nem haltam meg, de mire kézhez kapod ezt a levelet, már nem lesz bennem élet! Meghalok, mert nincs bátorságom hozzá, hogy megtartsam az ígéretemet. De megnyugtatlak, mindenről gondoskodtam.

Lao-sen, a tajpingok egyik vezetője, hajdani harcostársam birtokába került a leveled. Az ő keze és szíve nem fog remegni, amikor végrehajtja ama szörnyű tettet, amire rávettél. Lao-sen illeti meg tehát a halálod után járó összeg, ha te már nem leszel!...

Ég veled! Előtted megyek a halálba! Nemsokára viszontlátjuk egymást! Ég veled, barátom! Vang.”

**Tizenhatodik fejezet,
amelyben a nőtlenül maradt Kin-fu
újából nyakába veszi a világot.**

Kin-fu helyzete ilyenformán ezerszer válságosabbra fordult, mint eddig bármikor.

Eszerint amikor arra került a sor, hogy Vang megölje egykori tanítványát, nem engedelmesskedett az akarata, noha a szavát adta rá. A filozófus arról se tudott, hogy Kin-funak időközben megváltoztak az anyagi körülményei, hiszen a levelében szót sem ejt róla. Így hát Vang mást bízott meg, hogy teljesítse az ígéretét, és nem is akárkit! A legrettegettebb tajpingot szemelte ki rá, aki nem riad vissza az ilyen gyilkosságtól, kiváltképp ha felelnie sem kell érte! Kin-fu levele fölmenti a vád alól, és a tetejében Vang még az ötvenezer dollárt is ráruházta!

- Nohát, most már aztán kezdek torkig lenni az egészszel! - kiáltott fel első dühében Kin-fu.

Craig és Fry is értesült Vang imént érkezett levelének tartalmáról.

- A megbízólevele nem június 25-ét jelöli-e meg végső határidőnek? - kérdezték Kin-fut.

- Eh, dehogy! - válaszolta. - Vang csakis a gyilkosság napjára keltezhetette volna. Most aztán ez a Lao-sen akkor csap le rám, amikor a kedve tartja, nincs időhöz kötve!

- Ó! - kiáltott fel Craig és Fry. - Neki az az érdeke, hogy mielőbb végrehajtsa.

- Miért?...

- Hogy még legyen fedezete az ön életbiztosításának! Gondja lesz rá, nehogy lekésse.

Ez vitathatatlan érv volt.

- Legyen hát. Mindenesetre egyetlen órát sem veszíthetek, mielőbb vissza kell szereznem a leveletem, még ha ötvenezer dolláromba kerül is ez a Lao-sen! - kiáltotta Kin-fu.

- Helyes - szólt Craig.

- Így igaz! - csatlakozott hozzá Fry.

- Nekivágok az útnak! Meg kell tudnom, hol találom ezt a tajping-vezért! Hacsak nem ugyanolyan föllelhetetlen, mint Vang!

Kin-fu, miközben ezt kiáltozta, nem bírt egy helyben maradni, föl-alá járkált. A csapások csak úgy záporoztak rá: ettől szokatlan felindultság jelei mutatkoztak rajta.

- Máris indulok! Megkeresem Lao-sent! - jelentette ki. - Maguk pedig, uraim, cselekedjenek belátásuk szerint.

- Uram - válaszolta egyszerre Fry-Craig -, a Százéves érdekei ma nagyobb veszélyben forognak mint valaha. Ha ilyen körülmények közt magára hagyjuk, kötelességmulasztást követünk el. Ezért tapodtat sem mozdulunk ön mellől.

Nem maradt vesztegetni való idejük. Mindenekelőtt azonban azt kellett megtudniuk, ki is ez a Lao-sen, és pontosan hol tartózkodik. Márpedig olyan hírhedt személy volt, hogy ez nem okozott különösebb nehézséget.

Vang csangmao-lázadásbeli egykori harcostársa Észak-Kínába vonult vissza; a Nagy Falon túlra, a Liaotung-öbölhöz, a Pejcseli-öböl egyik elágazásához közeli vidékre. A császári hatalom már megegyezett a felkelés több vezetőjével, vele azonban nem bírtak, így hát elnézték neki, hogy tovább tevékenykedjen, legalább a határ túloldalán. Ő a maga részéről már

kisebb szereppel is beírta, így vált bandájával a nagy országutak rettegett rablóvezérévé. Ó, Vang igazán jól választott! Lao-sen nem fog habozni! Egy tördőfessel több vagy kevesebb, nála ez nem lehet lelkiismereti kérdés.

Kin-fu meg a két ügynök tehát mindenre kiterjedő felvilágosítást kapott az egykori tajpingról. Megtudták legutóbbi tartózkodási helyét is: Funing, a Liaotung-öböl egyik kis kikötővárosa környékén látták. Elhatározták, hogy haladéktalanul odaindulnak.

Előbb azonban tájékoztatták Li-ut a terveikről, akinek a szorongásai nőttek-nőttek. Könnyek áztatták szépséges szemét, amikor megpróbálta lebeszélni Kin-fut a tervezett utazásról. Nem fenyegeti-e még nagyobb, elkerülhetetlen veszély? Nem lenne-e jobb, ha várna még, vagy esetleg elmenekülne a Mennyei Birodalomból a világ valamely távolabbi tájára, ahol az ádáz Lao-sen nem érheti el?

Kin-fu azonban a fiatal nő értésére adta, hogy nem tudná elviselni az állandó veszélyeztetettség érzését valami gazfickó miatt, akinek az ő fejéért cserébe egész vagyont helyeztek kilátásba. Azt már nem! Egyszer s mindenkorra véget kell vetni ennek az állapotnak! Kin-fu és hű testőrei azon nyomban útnak indulnak, és meg sem állnak a tajping rejtékhelyéig. Súlyos aranyakért visszavásárolják tőle azt a nyomorult levelet, és visszatérnek Pekingbe, még mielőtt lejárna a tilalmi rendelet.

- Drága kicsi húgom - mondta neki Kin-fu -, könnyebben búcsúzom most, hogy a házasságunkat pár nappal el kellett halasztanunk. Ha megtartjuk az esküvőt, ön szörnyű helyzetbe került volna!

- Ha megesküdtünk volna, akkor jogom és kötelességem lenne, hogy elkísérjem. És el is kísértem volna! - válaszolta Li-u.

- A világért sem! - kiáltott fel Kin-fu. - Inkább vállalok ezer halált, semmint hogy önt kitegyem akár egyetlen veszélynek is!... Ég önnel, Li-u!... Ég óvja!

Kin-fu szeme furcsán fénylett, amikor kitepte magát a fiatal nő karjából.

Még aznap útra kelt a kis csapat: Kin-fu, Craig és Fry és Szun, akinek nem kis bánatára, attól kezdve egyetlen perc pihenés sem jutott. Elhagyták Pekinget, és egy óra leforgása alatt Tungcsiangba értek.

A következőket határozták el:

A szárazföldi utazás igen kockázatos a kevésbé biztonságos vidékeken át. Még ha a Nagy Falat Pekingtől északra kellene megközelíteniük, akkor a veszélyek ellenére is vállalnák a negyvenmértöldnyi utat. Nekik azonban nem északi, hanem keleti irányban kellett elindulniuk, Funing kikötője felé. Ha a tengeri utat választják, időt nyernek vele és biztonságosabb is. Kin-fu és társai négy-öt nap alatt odaérnek, a többit majd meglátják.

Vajon találják-e Funingba induló hajót? Mindenekelőtt ezt kell megtudniuk a tungcsiangi hajózási irányítóktól.

Ezúttal a véletlen segítette a balszerencse üldözte Kin-fut. A Pej-ho torkolatánál éppen nagy teherhajót rakodtak be, Funing úticéllal. Nem volt más választásuk: az egyik gyors gőzhajóval lemenni a folyó torkolatáig, és ott felszállnak a Funingba tartó hajóra.

Craig és Fry mindössze egy órát kértek, hogy felkészüljenek az útra. Ezalatt megvásárolták az összes ismert mentőeszközöket, az egyszerű parafa mentőövtől Boyton kapitány merülésbiztos öltözékéig. Kin-fu még mindig kétszázezer dollárt érő ügyfelük volt. Annak idején azért nem fizetett külön felárat a tengeri utazásra, mert minden kockázatra biztosította magát.

Márpedig hajószerencsétlenség bármikor bekövetkezhet a tengeren. Minden eshetőségre gondolni kellett, és ők gondoltak is mindenre.

Így hát június 26-án délben Kin-fu, Craig-Fry és Szun a Pejtang gőzössel lehajóztak a Pej-hón. A folyó szeszélyes kanyarulataival kétszer olyan hosszú utat tesz meg, mintha egyenesen futna Tungcsiang és a torkolata között. Viszont csatornázták, ezzel még a nagyobb tonnatartalmú hajók számára is járhatóvá tették. Így a Pej-hón számottevő a tengeri hajóforgalom is, sokkalta jelentősebb a vele párhuzamosan futó folyamokénál.

A Pejtang keréklapátjaival gyorsan szelte a sárga hullámokat a hajózácsatorna bójái között, örvényt kavarva a folyó két partjától kiinduló öntözőcsatornák körül. Kis időre még láthatták Tungcsiang egyik pagodájának magas tornyát, majd hirtelen eltűnt az éles kanyarban.

Itt még nem szélesedik ki igazán a Pej-ho medre; homokdűnék, falusi tanyák és gyümölcsösökkel tarkított erdős vidékek között kanyarog. Több fontosabb mezőváros: Matao, Hszinghua, Nancseng, Jangcsuang mellett is elhaladtak, még mindig érezhető volt a dagály hatása.

Nemsokára föltűnt Tiencsin. Kis idővesztésbe került, amíg felnyitották a hajó számára a két partot összekötő Keleti hidat, aztán meg ügyel-bajjal kerülgethették a kikötőben százával hemzsegő kisebb-nagyobb vízi járműveket. Ez csak hangos szóváltások árán sikerült, így is megrongálták néhány bárka útjukba eső hajókötelét. Ha elszakadt, annyi baj legyen! Nem sokat törődtek az okozott kárral. Persze hogy még nagyobb lett a hangzavar, hajók fordultak keresztbe, elállva az útjukat. Akadt volna dolga a kikötői rendészeknek, ha létezett volna ilyen intézmény Tiencsinben.

Craig és Fry az egész hajóút alatt tapodtat sem mozdult Kin-fu mellől: nem túlzás azt állítani, hogy komolyabban vették a feladatukat, mint valaha.

Most már nem a filozófus Vanggal van dolguk, akivel könnyen megegyezhettek volna, ha még időben összeakadnak vele, hanem Lao-sennel, a tajpinggal, akit nem ismertek, és aki egészen másként volt félelmetes, mint Vang. A hozzá vezető úton talán még biztonságban érezhetik magukat... Mégis, ki tudja, hátha már ő is útra kelt, hogy a karmai közé kaparintsa áldozatát? De hát hogyan térjenek ki előle, hogyan előzzék meg a halálos csapást? Craig és Fry a gyilkost látta a Pejtang minden utasában! Nem ettek, nem aludtak, már alig éltek.

Kin-fu, Craig és Fry komolyan nyugtalankodott, Szun viszont már azt se tudta, élő-e vagy holt a szorongástól. Összerándult a szíve a tenger pusztá gondolatától is. Arcszíne mind sápadtabbá vált, ahogy a gőzös a Pejcseli-öbölhöz közeledett. Orrát elfacsarította, a szája széle remegett, pedig a szelíden fodrozódó hullámok meg se rezdítették a hajót.

Mi történik Szunnal, ha majd el kell viselnie a szűk tengerszorosban a rövid, kemény hullámcsapásokat, amikor a hajó sűrű bukdácsolásba kezd?

- Még sohasem utazott hajón? - kérdezte tőle Craig.

- Soha!

- És nem bírja? - kérdezte Fry.

- Nem!

- Azt ajánlom, emelje föl a fejét... - tanácsolta Craig

- A fejemet?

- És tartsa csukva a száját - fűzte hozzá Fry.

- A számat?

Ezután Szun nem volt hajlandó tovább társalogni a két ügynökkel. Ehelyett elvonult a hajó belsejébe, pillantást sem vetve a kiszélesedett folyóra. Megtört tekintete elárulta, hogy rövidesen eléri a kissé nevetségesnek tartott megpróbáltatás: a tengeribetegség.

A táj megváltozott a folyót övező völgyben. A meredek jobb parttal átellenben, a bal part hosszú fővenyén tajtékozva törtek meg a hullámok. Távolságban kiterjedt cirok-, kukorica-, búza- és kölestáblák látszottak. Mint mindenütt Kínában, errefelé is megműveltek minden talpalatnyi földet, hiszen az országnak, mint a családjának, el kellett tartania sok százmillió gyermekét. Amerre szem ellátott, öntözőcsatornák szeltek keresztül-kasul a földeket, vagy kezdetleges vízkiemelő bambuszszerkezetek árasztottak vizet rájuk. A sárgás agyagfalú házak mellett mindenütt állt néhány facsoport, köztük öreg almafákkal, akár a normandiai síkságon. A gátakon halászcsoportjai jöttek-mentek kormoránjaikkal.

Ezek a halászmadarak, mint a vadászkutyák, gazdájuk jeladására a vízbe csapódnak, és már hozzák is a zsákmányt: a halat, amelyet nem tudnak felfalni, mert a torkukat gyűrűvel szorítják össze. Vadkacsák, varjak, hollók, szarkák, karvalyok röppentek föl seregével a magas fűből a hajó dohogására.

Amilyen kihaltnak mutatkozott a folyó menti világ, olyan élénk tengeri hajóforgalom zajlott a folyón. A legkülönbébb nagyságú és rendeltetésű hajók igyekeztek mindkét irányban a céljuk felé. Mellvédágyúval felszerelt, elől-hátul a homorú tetejű harci dzsunkák két sor evezővel vagy emberi erővel működtetett lapáttal; kétárbocos vámhajók, vitorlás dereglyék haránt-rúddal kifeszítve, az orrukon és tatjukon faragott fejekkel vagy mesebeli, kígyózó kimérákkal; nagy úrtartalmú, széles testű teherdzsunkák, amelyek a Mennyei Birodalom legbecesebb termékeivel megrakva, félelem nélkül vágtak neki a közeli tengerek tájfunveszélyeinek, sok szabadidővel rendelkező kirándulók dzsunkái, amelyek evezővel vagy vontatókötéllel, a dagály segítségével haladtak előre, mandarindzsunkák, csónakjukat vontató kis luxusjachtok, különféle lakóhajók, nagyobb csónokok gyékényvitorlával meg a kisebbek, a valóban „három szál deszkából készültek”, amelyekben fiatal nőket lehetett látni, hátukon gyerekekkel, kezükben az evezővel, végül a tutajosok: egész falu utazott ott kunyhókkal, gyümölcsfákkal, veteményeskerttel a hatalmas faóriásokból készült tutajon, melyek törzsét valahol Mandzsúriában vágták ki.

A parton eközben ritkultak a települések. Alig húszat lehetett megszámlálni Tiencsin és a folyó torkolata, Tangku között. A parton tégláégető kemencék ontották a füstöt, amely a levegőben elkeveredett a gőzhajóéval. Leszállt az este az égövön jellegzetes, hosszú júniusi alkony után. Mintha a fehér dűnék folytatódtnak volna, arányosan elhelyezkedő, egyforma alakú dombok derengtek a félhomályban. „Sóboksák” voltak, amelyeket a közeli sómezőkről termeltek ki. A kopár földek közepette már feltárult a Pej-ho torkolatvidéke, de Beauvoir* szomorú vidéknek nevezi, ahol csak homokot, sót, port és hamut látni.

Másnap, június 27-én, napkelte előtt a Pejtang gőzös befutott a folyó torkolata közelében épült Tangku kikötőjébe.

* Beauvoir - eredeti nevén Roger de Bully, francia regényíró (1809-1866).

E vidéken, a folyó két partján emelkedik a ma romokban álló északi és déli erőd, amelyeket 1860-ban elfoglalt az angol-francia hadsereg. Itt vezette dicsőséges támadásait Collineau tábornok ugyanabban az évben, augusztus 24-én, ahol ágyúkkal kényszerítették ki a folyóhoz jutást. Az itt elterülő, ma francia érdekeltségű területet csak nagy nehézségek árán sikerült bevenniük. Még most is látható az a síremlék, amely alatt az emlékezetes csata tisztjei és katonái nyugsznak.

A Pejtang nem mehetett tovább, így Tangkuban minden utasnak el kellett hagynia a hajót. Ez a már ma is jelentős város komoly fejlődésnek indulna, ha a mandarinok végre-valahára engedélyeznék a vasút megépítését, amely összekötné Tiencsinnel.

Kin-fu és társai megtudták, hogy a Funingba induló hajó még aznap felhúzza vitorláit. Nem vesztegethették az idejüket. Odaintették hát az egyik saopant, és negyedóra múlva már a Szanjep fedélzetén voltak.

Tizenhetedik fejezet, amelyben Kin-fu árfolyama megint veszélybe kerül.

Egy hete amerikai teherszállító hajó vetett horgonyt Tangku kikötőjében. A hatodik kínai-kaliforniai társaság bérelte a hajót, és a San Franciscó-i Laurent-Hill temetőben működő Fuhszientung ügynökség megbízásából rakodta be.

Mégpedig a Mennyei Birodalom azon fiaival, akik Amerikában haltak meg, és vallásuk előírásának megfelelően hazaszállításukra vártak, hogy hazai földön nyugodhassanak.

A kantoni úticélú teherszállító hajó az említett ügynökség írásos megbízásából kétszázötven koporsót szállított, ebből hetvenötöt kellett kiraknia Tangkuban, hogy onnan továbbítsák az északi tartományokba.

Már át is rakták az említett szállítmányt az amerikai teherszállítóról arra a kínai hajóra, amely június 27-e reggelén készen állt az indulásra Funing kikötője felé.

Kin-fu és társai erre a teherdzsunkára szálltak fel. Bizonyára nem ezt választották volna, de mivel más vízi jármű nem indult a Liaotung-öbölbe, kényszerűségből ezzel indultak útnak. Egyébként is mindössze két-három napig tartó, és ebben az évszakban igazán egyszerű útra számíthattak.

A Szanjep csaknem háromszáz tonna úrtartalmú, több mint egy mérföld óránkénti sebességű tengeri dzsunka volt. A vízkiszorítása mindössze hatlábnyi, emiatt könnyen kikerüli a folyami zátonyokat. A hosszához képest túlságosan széles: a fedélzetgerenda a hajótőnek mintegy a negyede, ezért - legalábbis látszólag - nehezen halad előre. Viszont képes helyben megfordulni, csigavonalban kanyarodni, ami határozott előnye a karcsúbb vonalú teherszállítókkal szemben. Hatalmas kormánylapátja lyukacsos: igen elterjedt módszer Kínában, noha vitatják a hatásosságát. Akárhogyan is, kedvelik ezeket a széles, alacsony járatú teherszállítókat a tengerpart menti hajózásban. Azt rebesgetik, hogy az egyik kantoni kereskedőház által bérelt ilyen dzsunka San Franciscóig is eljutott tea- és porcelánszállítmányával amerikai kapitánya irányításával. Bizonyított tény tehát, hogy ezek a hajók tengerképesek, és a szakértők egyetértenek abban is, hogy a kínaiak elsőrangú tengerészek. A Szanjep korszerű építésű dzsunka, előlről hátrafelé csaknem egyenes vonalú, alakja az európai hajókéra emlékeztetett. A jól megtermett bambusztörzseket nem fa- vagy vasszegekkel illesztették össze, hanem kambodzsai gyantával meg kóccal ragasztották egymáshoz, és olyan kitűnően tömítették, hogy még fenékszivattyúra se volt szükség. A könnyű hajótest úgy lebegett a vízen, mint a parafaháncs. Horgonya keményfából készült, vitorlázata rugalmas pálmárostból, amelyet legyező módjára lehetett mozgatni a hajóhídról. A dzsunka két árboca közül az egyik a nagy- a másik az előárboc, elővitorláját meg háromszögű orrvitorlát viszont nem terveztek hozzá. A dzsunka felszereltsége és építése tekintetében megfelelt a kisebb part menti hajózás követelményeinek.

Aki a Szanjepet látta, bizonyára nem is sejtette, hogy a bérlői ezúttal halottszállítóvá változtatták ezt a hajót.

A teásdobozok, vég selymek, kínai parfümüvegcsék helyét ezúttal a már ismert rakomány foglalta el. A dzsunka azonban továbbra is a vidámbbik képét mutatta a külvilág felé. A hajó orrán és tatján levő parancsnoki hidakon színes zászlók és rojtok lengtek. Ezenkívül a hajóorr még óriás, villogó szemet is viselt, amitől a Szanjep tengeri szörny alakját öltötte föl. Az árbocok tetején vidáman lobogtatta a szél az élénk színű, kínai felségjelű zászlót. A hajó mellvédjéről két ágyúcső meredt kifelé a napfényben csillogó torkával. Még jól jöhet a kalózoztól zaklatott tengeren! Mindez így együtt vidám, rendezett, kellemes látványt nyújtott.

Végtére is a Szanjep nem tesz mást, mint hogy visszaszállítja hazájukba a kivándorolt kínaiakat. Igaz, már halottak, de legalább elégedett holttestek.

Kin-fu és Szun nem talált semmi kivetnivalót az utazás illetén körülményeiben. Ehhez túlságosan is kínaiak voltak. Craig és Fry, többi amerikai honfitársához hasonlóan nem kedvelte ugyan az effajta rakományokat, és bizonyára szívesebben utazott volna egészen másfajta hajón, de hát nem volt más választása.

A kapitányon kívül hat ember képezte a dzsunka legénységét, s ez elegendőnek látszott az egyszerű vitorlázat kezeléséhez. Úgy mondják, az iránytűt Kínában találták fel. Ez bizonyára így is van, a kínai part menti hajósok mégsem használják, mert többre tartják a tapasztalataikat. Így járt el Jin kapitány, a Szanjep parancsnoka is, aki arra számított, hogy nem vesztí szem elől az öböl partszakaszát.

Jin kapitány alacsony termetű, mosolygós képű, eleven, beszédes ember volt, nem bírt egy helyben megmaradni: róla mintázhatták volna az örökmozgót, amelyet eddig senkinek sem sikerült feltalálnia. Szüntelen hadonászott: a karjával, a kezével, a lábával meg a szemével többet mondott el, mint a szájával, pedig a nyelve is egyfolytában pörgött fehér fogai mögött. Szidta, szapulta az embereit, különben kiváló tengerész volt, úgy ismerte a partvidéket, mint a tenyerét, és biztos kézzel vezette a hajóját. Kedélyes jókedvén még az a tekintélyes összeg sem változtatott, amelyet Kin-fu fizetett neki a társai és jómaga útiköltsége fejében. Tiszta haszon volt neki az a százötven tallér a hatvanórás hajóútért, kivált ha az utasok nem is igényeltek külön bánásmódot a kényelem és az étkezés terén, mint a hajófenék lakói.

Kin-fu, Craig és Fry a hajót parancsnoki hídja alatti kabinokban helyezkedett el jól-rosszul, Szun a hajó orrába fészkelte be magát.

A két ügynök kellő bizalmatlansággal látott neki a legénység és a kapitány tüzetes megfigyelésének, de a végén nem találtak semmi gyanúsat e jóra való emberekben. Föl sem tételezhatték, hogy a személyzet megállapodott volna Lao-sennel, hiszen ügyfelük teljesen véletlenül bukkant erre a dzsunkára. Így hát nem fordulhatott elő, hogy a hírheft tajping kezére játszott a véletlen! A hajóúton tehát, a tenger veszélyeit leszámítva, néhány napra felfüggesztették állandó szorongásukat. Kin-fut is gyakrabban magára hagyhatták.

Ő pedig ezt egyáltalán nem vette zokon. Kabinjába zárkózva kedvére „filozofálgathatott”. Szegény feje, annak idején nem tudta értékelní a jó dolgát, fogalma sem volt róla, mit jelent a gondtalan élet a sanghaji jamenben, és hogy a munka által megváltozhatott volna! Majd ha sikerül visszaszerezni a levelet, akkor fog kiderülni, hogy tanult-e a leckéből, okos lett-e az ostoba?

Vajon visszakapja-e végre a levelét? Igen, kétség sem férhet hozzá, csak hogy meg kell fizetnie az árát. Ez pedig mi más lehet ennél a Lao-sennél, mint pénz kérdése. Mindenesetre meg kell lepni őt, nehogy neki sikerüljön meglepetést okozni! Nehéz ügy. Lao-sen nyilván értesül Kin-fu minden lépéséről, ő pedig semmit sem tud a tajpingról. Akkor fordul komolyra a dolog, amikor Craig és Fry ügyfele partra száll a tajping által ellenőrzött tartományban. A legfontosabb tehát a megelőzés. Lao-sen nyilvánvalóan szívesebben venné az ötvenezer dollárt az élő Kin-futól, mint ugyanannyit egy halottért. Így megtakaríthatná a sanghaji utat meg a látogatást a Százéves irodájában. Arról nem is beszélve, hogy ez az utazás nem lenne veszélytelen számára, bármilyen nagylelkű is irányában a kormány.

Így töprengett az igencsak megváltozott Kin-fu, és el lehet képzelni, hogy a bájos ifjú pekingi özvegy jelentős helyet foglalt el jövőbeni terveiben.

Vajon mire gondolt ezalatt Szun?

Szun semmire se gondolt. A hajóorr kabinjában elterülve áldozott a Pejcseli-öböl gonosz istenségeinek. Csak átkozódásra maradt ereje: föl váltva emlegette a gazdáját, Vang filozófust meg Lao-sen banditát. Hogy ő milyen ostoba is volt! Ostoba a szíve, ostobák a gondolatai, ostobák az érzelmei! Ajjajaj! Nem kell neki már se tea, se rizs! Ajjajaj! Miféle szél sodorta őt ide tévedésből! Ezerszer, tízezerszer hibázott, amikor olyan ember szolgálatába állt, aki tengeren utazik! Odaadná a maradék varkocsát, ha megszabadulhatna innen! Inkább kopaszra beretválná a fejét, elmenne szerzetesnek! A sárga kutya tette! Igen, a sárga kutya falta föl a máját meg a beleit! Ajjajaj!

Közben a Szanjep kedvező déli széllel már három-négy mérföldnyire eltávolodott az alacsony, fővenyes parttól, és kelet-nyugati irányba fordult. Elhaladt Pejtaj város és az azonos nevű folyó torkolata előtt, nem messze attól a helytől, ahol az európai csapatok partra szálltak. Ezután Santung, Csiangvan és Hajcseng következett a Tao-ho torkolata előtt.

Az öbölnek ez a része lassanként elnéptelenedett. A Pejho folyó torkolatánál még oly élénk hajóforgalom nem terjedt ki a húsz mérfölddel távolabbi tengeröbölre. Néhány teherdzsunka hajózott a part mellett; vagy tucatnyi halászbárka tünt föl nagy tonhalfogó hálókkal a halban gazdag part menti vizeken. A láthatáron pedig már egyetlen hajót sem lehetett látni a tengernek ezen a részén.

Craig és Fry a halászhajókat figyelték. Még a kisebb, öt-hat tonnás hajókat is felszerelték egy vagy két ágyúval. Amikor észrevételükről megkérdezték Jin kapitányt, az a kezét dörzsölve közölte:

- Rá kell ijeszteni a kalózokra!

- Kalózok, a Pejcseli-öbölnek ezen a részén? - kiáltott fel Craig nem kis meglepetéssel.

- Hát hogyne! Itt is meg másutt is. Ezek a jómadarak nem hiányoznak a kínai tengerekről! - válaszolta Jin.

A derék kapitány akkorát kacagott, hogy kivillant mindkét fogsora.

- Úgy látom, nem olyan fából faragták, hogy túlzottan félne tőlük - jegyezte meg Fry.

- Van két jó nagy ágyúm: elég hangosat szólnak, ha valaki túlságosan közel merészkedik!

- És meg vannak töltve? - kérdezte Craig.

- Általában meg.

- És most?...

- Most nem.

- Miért nem? - kérdezte Fry.

- Mert elfogyott a puskaaporom - felelte tőle szokatlan nyugalommal Jen kapitány.

- Akkor meg minek az ágyú? - kérdezte egyszerre Craig és Fry, akiket nemigen elégített ki a válasz.

- Minek, minek! - kiáltott fel a kapitány. - Hát, hogy megvédjem a szállítmányt, ha megéri: amikor a dzsunkám színültig van rakva teával meg ópiummal. De ezt a mostani rakományt!...

- És honnan tudják a kalózok, hogy érdemes-e megtámadni a hajóját vagy sem? - így Craig.

- Csak nem félnek ezeknek a derék fickóknak a látogatásától? - vont vállat a kapitány.

- Dehogynem! - mondta Fry.

- Hiszen a poggyászukon kívül semmi sincs a hajón!

- Az meglehet, de nekünk külön okunk van rá, hogy ne keveredjünk efféle találkozásba - fűzte hozzá Craig.

- Jól van hát, ne nyugtalankodjanak! - szólt a kapitány. - Ha összefutunk a kalózzal, nem veszik üldözőbe a dzsunkánkat!

- És miért nem?

- Mert amint meglátnak bennünket, rögtön tudni fogják, mit szállítunk.

Jin kapitány a dzsunka előárboacán lengedező fehér zászlóra mutatott.

- Félárbocra eresztett fehér zászló! Gyászlobogó! Ezek a derék fickók nem fogják törni magukat, hogy kirabolják a koporsószállítmányt!

- Azt hihetik, hogy óvatosságból tűzte ki a gyászlobogót, és közelebről is megvizsgálják a szállítmányt... - jegyezte meg Craig.

- Ha jönnek, fogadjuk őket - felelte Jin kapitány -, aztán ahogy jöttek, majd el is mennek.

Craig és Fry nem firtatták tovább, de csak mérsékelten osztottak a kapitány rendíthetetlen nyugalmaiban. A háromszáz tonnás dzsunka még rakomány nélkül is érne annyit ezeknek a „derék fickóknak”, ahogy a kapitány nevezte őket, hogy megkockáztassák a rajtaütést. Akárhogyan is, bele kellett törődniük, és csak abban reménykedhettek, hogy az út baj nélkül véget ér.

Jin kapitány egyébként is igyekezett mindent megtenni a szerencsés utazás érdekében: az indulás előtt még kakast is áldozott a tenger isteneinek a tiszteletére. A szerencsétlen szárnyas tollai még mindig ott libegtek az előárbocon. Véréből néhány cseppet szétszórtak a hídon, és pohárka bort is loccsantottak a tengerbe, az engesztelő szertartás végén.

Ilyen magas pártfogás reményében ugyan mi félnivalója lehetett a Szanjepnek, a kitűnő Jin kapitánnyal a parancsnoki hídon?

Mégis, már-már azt kellett hinniük, hogy a szeszélyes istenségek nem fogadták kedvezően az áldozatot. Talán a kakas volt sovány, vagy a bor nem a jóféle saohszingi fajtából származott, a hajó váratlanul hatalmas szélviharba került. Pedig semmi előjele nem mutatkozott: felhőtlen, kristálytisztá ég alatt, enyhe szélben vitorláztak. Még a legtapasztaltabb tengerész sem sejthette, hogy a „derült égből villámcsapás” következik be.

A Szanjep este nyolc óra körül fölront vitorlával éppen arra készült, hogy megkerülje a part északkeletnek forduló hegyfokát. Ettől kezdve már igen kedvezőnek ígérkező hátszéllel vitorlázhattak. Jin kapitány arra számított, hogy nagyobb erőfeszítés nélkül huszonnégy órán belül kiköthetnek Funingban.

Amint közeledett a horgonyvetés ideje, Kin-fu mind türelmetlenebb lett, és ezt Szun érezte meg igazán. Fry és Craig pedig megállapította, hogy ha három napon belül Kinfu visszakapja Lao-sentől az életét veszélyeztető levelet, a Százévesnek nem kell többé féltenie ügyfelét. Biztosítási kötvénye ugyanis csak június 30-áig érvényes: mindössze kéthavi díjat tett le a tiszteletreméltó William J. Bidulph kezébe.

Akkor pedig:

- All... - kezdte Fry.

- Right! - fűzte hozzá Craig.

Estefelé, éppen amikor a dzsunka a Liaotung-öböl bejáratához érkezett, a szél váratlanul viharossá vált és északkeletre fordult, aztán északira, hogy két óra múltán már északnyugatról tomboljon.

Ha Jin kapitány fölszereli hajóját légnyomásmérővel, láthatta volna, hogy a higanyoszlop hirtelen négy-öt milliméternyit zuhant. A levegő e váratlan megritkulása közeledő tájfun jelez, ennek mozgása ritkította meg a légtérrel. Meg aztán, ha Jin kapitány ismeri az angol Paddington és az amerikai Maury megfigyeléseit, akkor megpróbált volna irányt változtatni, és északkelet felé kormányozni a hajót, hogy kikerülhessen a forgószelel középpontjából és kevésbé veszélyes vizekre jusson.

Jin kapitány azonban sohasem vette igénybe a légnyomásmérőt, és nem ismerte a ciklonok törvényét sem. Meg aztán, minek áldozott volna kakast, ha nem azért, hogy megóvja minden viszontagságtól?

Ez a babonás kínai mindamellet kiváló tengerész volt, és ez alkalommal bizonyosságát is adta. Ösztönösen ugyanúgy járt el, mint bármelyik európai kapitány.

Ez a tájfun csupán kis térségű, ám nagy erejű ciklon volt, amely óránként több mint száz kilométeres sebességgel száguldva kelet felé sodorta a Szanjepet. Szerencsés körülménynek is mondható, mert így sikerült gyorsabban elhagyniuk azt a kietlen, menedékre alkalmatlan partszakaszt, ahol óhatatlanul némi idővesztéssel kellett volna számolniuk.

Este tizenegy óra felé már teljes erővel tombolt az orkán. Jin kapitány és legénysége tudásuk legjavát nyújtva állták a tenger ostromát. A parancsnok most nem mosolygott, hanem hidegvérrel markolta a kormányt, irányította a hullámok tetején viharsirályként hánykolódó, könnyű dzsunkát.

Kin-fu előjött a hajóiban levő kabinjából. A korlátnak támaszkodva nézte az ég vihartól tépázott felhőit, meg ahogyan a szél ködcsafatokat kerget a víz felszínén. A fekete éjszakában féhéren világító tengert figyelte, amint a tájfun hatalmas szívóereje a szokásosnál jóval magasabbra emeli a víz szintjét. A veszély nem keltett benne sem döbbenetet, sem félelmet. Ez is beleillett a felindulások ama sorába, amelyeket az ellene acsarkodó balsors tartogatott a számára. A viharmentes, hatvanórás hajóút a nyár kellős közepén a szerencsések kiváltsága, ő pedig nem tartozott a szerencsések közé!

Craig és Fry már sokkal nyugtalanabb volt, különös tekintettel ügyfelük árfolyamára. Igaz, az ő életük épp olyan értékes, mint Kin-fué. Ha együtt halnak meg, nem kell többé törődniük a Százéves érdekeivel. Ők azonban lelkiismeretes ügynökök lévén meg is feledkeztek a saját életükről: csakis a kötelességük teljesítésével törődtek. Ha meg kell halni, ám legyen! Kin-fuval együtt is akár... de csak június 30-a éjfélt után! Egymillió dollár megmentéséről kellett gondoskodniuk! Ez forgott a fejükben, semmi más.

Szunnak viszont pillanatig sem volt kétsége afelől, hogy a dzsunkát végveszély fenyegeti. Az ő számára attól a pillanattól fogva létezett a veszedelem, amikor rámerészkedtek erre a kiszámíthatatlan elemre, lehetett tőle mégoly eszményi idő is! A hajófenék utasainak már nincs okuk panaszra! Jajjajjaj! Tőlük már dülöngélhet, hánykolódhat a hajó. Jajjajjaj! Szun arra gondolt, hogy ő a helyükben netalán ott is tengeribeteg lenne.

Három órán át tartó, igencsak veszélyes helyzetbe került a dzsunka. Egyetlen óvatlan mozdulat a kormánynál, és elvesztek, hiszen a hullámok már átcsaptak a kormányhídon. Vagy felfordul a hajó, mint egy ócska teknő, vagy megtelik vízzel és alámerül... Többé gondolni sem lehetett rá, hogy tartsák az irányt az örvénylő ciklontól korbácsolt hullámok tetején. Azt pedig, hogy merre sodródnak, legfőljebb találgathatták.

Közben a Szanjep, valamely szerencsés véletlen folytán, súlyosabb károk nélkül bekerült a száz kilométer kiterjedésű, óriási légköri korong kellős közepébe. Két-három mérföldnyi területen alig érezhető szellő borzolta a nyugodt tenger felszínét. Békés tó a körös-körül háborgó tenger közepén.

Így menekült meg a dzsunka, melyet bevont vitorlákkal sodort oda a forgószelel. Hajnali három óra felé, mintegy varázsütésre egyszer csak abbamaradt a ciklon tombolása az egész térségben, és a felkorbácsolt hullámok kisimultak e békés tó körül is.

Amikor azonban megvirradt, a Szanjep utasai hiába keresték a szárazföldet a láthatáron. Part sehol. Körös-körül az öböl vize hömpölygött, amerre szem ellátott.

**Tizennyolcadik fejezet,
amelyben Craig és Fry kíváncsiságból
kifürkészi a SZANJEP rakterét.**

- Hol vagyunk most, Jin kapitány? - kérdezte Kin-fu, amint elmúlt a veszély.
- Nem tudom pontosan megmondani - válaszolta az újra derűs arcú kapitány.
- A Pejcseli-öbölben?
- Meglehet.
- Esetleg a Liaotung-öbölben?
- Elképzelhető.
- De hát hol fogunk kikötni?
- Ahová a szél sodor bennünket.
- És mikor?
- Fogalmam sincs.
- Az igazi kínai mindig tájékozott, kapitány úr - jegyezte meg Kin-fu fölöttébb rosszkedvűen, a Középső Királyságban divatos mondást idézve.
- A szárazföldön igen, de nem a tengeren! - válaszolta Jin kapitány és fülig ért a szája a nevetéstől.
- Nincs ebben semmi nevetnivaló - vélte Kin-fu.
- De sírnivaló sem - vágott vissza a kapitány.

Jin kapitány valóban nem tudta, hogy a tengeröböl mely pontján vesztegel a Szanjep, ami önmagában még nem volt aggasztó. Honnan is tudhatta volna, hiszen a saját állítása szerint hajóján nem szokás iránytűt, tájolót használni, és a szélvihar többször is alapos irányváltoztatásra kényszerítette. A bevont vitorlájú dzsunka szinte teljesen kormányozhatatlan volt, és az orkán játékszerévé vált. Nem véletlen hát, hogy a kapitány ennyire bizonytalan válaszokat adott. Talán csak a kedélyességét kellett volna kissé visszafognia.

Egyébként teljesen mindegy volt, hogy a Liaotung-öbölbe vagy a Pejcseli-öbölbe sodorta őket a vihar, a Szanjepnek egyértelműen északnyugat felé kellett tartania. A szárazföld mindenképpen abban az irányban található. Csak az a kérdés, milyen távolságra.

Jin kapitány tehát felvonta a vitorlákat, és elindult a hét ágra sütő nap irányában. Azazhogy csak indult volna. De nem tehetette.

A tájfunt teljes szélcsend követte: a levegő meg se rebbent, a légköri rétegek mozdulatlanok maradtak, szellő se rebbent. Hullámfodrok sehol sem látszottak a tengeren: ha valamely széles hullám mégis lassan elindult, azonnal el is simult, nem sikerült átadnia a mozgását a következőnek. A dzsunka egy helyben ringatózott föl-le, semmit sem haladt előre. Forró pára telepedett a víz felszínére. Az éjszaka még háborgó ég most ártatlanul felhőtlen volt, mintha semmi köze sem lett volna az elemek iménti harcához.

Olyan tökéletes szélcsend köszöntött be, amelynek nem lehetett megjósolni a végét.

„Már csak ez hiányzott - gondolta Kin-fu. - Előbb a vihar sodor bennünket ki tudja, hova, most meg szél híján vissza se tudunk térni a szárazföld közelébe!”

A kapitányhoz fordult:

- Meddig tarthat ez a szélcsend? - kérdezte.

- Ebben az évszakban, uram? Eh, ki tudná ezt megmondani? - válaszolt a kapitány.

- Órákig, napokig?

- Órákig, de akár hetekig is eltarthat! - válaszolta Jin olyan beletörődő mosollyal, amivel még jobban felingerelte utasát.

- Hetekig! - kiáltott fel Kin-fu. - Csak nem képzeli, hogy hetekig várhatok!

- Pedig várnia kell, hacsak nem vesszük vontatókötélre a dzsunkánkat!

- Az ördögbe a dzsunkájával, meg az utasaival, legelőszőr is saját magammal! Hogyan is juthatott eszembe, hogy a hajóján utazzak!

- Uram, megenged két jó tanácsot? - válaszolt erre a kapitány.

- Hadd halljam!

- Az első az, hogy aludjék egyet. Én is azt teszem, miután az egész éjszakát a kormányhídon töltöttem. Higgye el, ez a legbölcsebb, amit tehetünk.

- És a második? - kérdezte Kin-fu, akit a kapitány nyugalma legalább annyira felbőszített, mint a tenger nyugalma.

- A második jó tanácsom az, hogy tegyen úgy, mint a hajó gyomrában levő utasaim, akik sohasem panaszkodnak, és beletörődnek a változtathatatlanba - válaszolta a kapitány.

E filozofikus megjegyzéssel, ami Vangnak is becsületére vált volna, a kapitány a kabinja felé indult. Mindössze két-három embere maradt a fedélzeten.

Kin-fu még vagy negyedórát járkált föl-alá, karját összefonta, türelmetlenül dobolt az ujjával. Aztán utolsó pillantást vetve a vészjóslóan nyugodt víztömegre, amelynek a kellős közepén ringatózott a dzsunka, vállat vont és eltűnt a kabinjában. Craiget és Fryt szóra se méltatta.

Ezalatt ők ketten a korlátra támaszkodva, szokásukhoz híven, igen rokonszenves módon társalogtak, anélkül hogy egyetlen szót is kiejtettek volna. Hallották Kin-fu kérdéseit, a kapitány válaszait, de nem vettek részt a beszélgetésben. Minek is ártanak bele magukat, és persze minek keseregni olyasmin, amitől már amúgy is rosszkedvű az ügyfelük?

Hiszen amit elveszítenek időben, azt visszanyerik biztonságban. Amíg Kin-fu a hajón van, addig nem esik bántódása, és Lao-sen keze sem éri el. Kívánhatnak-e ennél jobb helyzetet?

Máskülönben pedig rohamosan közeleg a nap, amikor megszűnik az ő felelőségük. Még negyven óra, s akár az egész tajping hadsereg ráronthat a Százéves egykori ügyfelére, ők ugyan egy szalmaszálát se tesznek keresztbe érte! Ezek a gyakorlatias amerikaiak! Mindaddig odaadó hívei Kin-funak, amíg kétszázezer dollárt ér. Viszont teljesen hidegen hagyja őket volt ügyfelük sorsa, ha már lyukas rézgarast sem ér az élete!

Craig és Fry e néma eszmefuttatás után jó étvággal megreggelizett. Nem panaszkodhattak az ellátásra. Ugyanazt az ételt választották ugyanazzal az evőeszközzel, ugyanannyi falat kenyeret, ugyanannyi darab hideg sültet fogyasztottak el, de még a jóféle saohszingi borból is ugyanannyi pohárral ittak a tiszteletreméltó William J. Bidulph egészségére. Szivarból is elszívtak vagy fél tucatot fejenként, persze ugyanabból a fajtából. Ezzel is azt bizonyították, hogy lehetnek „szíami ikrek” ízlés és szokások tekintetében is, ha már nem születtek eleve

annak. Ezek a jámbor jenik még nem tudták, hogy megpróbáltatásaik korántsem értek véget...

A nap különösebb esemény nélkül telt. Még mindig ugyanaz a nyugalom a légtérben: opálos nyári ég ásítózott fölöttük. Semmi jele annak, hogy megváltoznék az időjárás. A tenger vize tóhoz foghatóan mozdulatlanra meredt.

Négy óra felé Szun jelent meg a fedélzeten támolyogva, bizonytalan léptekkel, mintha részeg volna, pedig talán életében nem ivott még olyan keveset, mint az utóbbi napokban.

Arcszíne kezdetben lilából indigókékbe váltott, majd a halványkékbe zöldre, mígnem mostanra lassan visszanyerte sárgaságát. Ha majd ismét szárazföldre kerül, akkor vált narancs-sárgára, ami a valódi színe. Szokott még piros is lenni, ha elfogja a pulykaméreg, aztán fokozatosan végigjártatja a szivárvány minden árnyalatát.

Szun a két ügynökhöz vonszolta magát, szemét félig csukva tartotta, hogy ne kelljen a Szanjep korlátján túlra néznie.

- Megérkeztünk?... - kérdezte.

- Nem - válaszolt Fry.

- De nemsokára megérkezünk, ugye?...

- Nem - válaszolta Craig.

- Ajjajaj! - már csak ezt tudta kinyögni Szun. Kétségbeesésében nem folytatta, ehelyett elterült a főárbc tövében. Görcsös rohamok rázták, miközben megkurtított farkocsa úgy rezgett, mintha kutya csóválta volna a farkát.

Közben Jin kapitány parancsára kinyitották a hajófenék fedéllemezét szellőztetés céljából. Hozzáértésről tanúskodott ez a helyénvaló óvintézkedés, mert a tájfun által felkorbácsolt tenger hullámai bizony utat találtak a dzsunka belsejébe is. A nap forró sugarai azonban hamar főlészárítják majd a hajófenék nyirkos dohszagát.

Craig és Fry fedélzeti sétája során többször is megállt a hajófenék szélesre tárt nyílásánál. Fölkeltette kíváncsiságukat a gyászos rakomány. Leereszkedtek hát az odatámasztott létrán. A beözönlő napfény az ajtónyílás trapézalakját vetítette a hajófenék közepére, míg a raktér elülső és hátsó része sötét homályba burkolózott. Craig és Fry szeme azonban hamar hozzászokott a félhomályhoz, és szemügyre vehették a Szanjep különleges rakományának elrendezését.

A rakodóteret nem választották el rekeszfalak, amint az a teherszállító dzsunkáknál szokás. A hajófenék faltól falig egyetlen nagy rakodóterületet képezett, mivel ezúttal a fedélzeti kabinok elegendőnek bizonyultak az utasok és a legénység elhelyezésére.

A síremlék előterére emlékeztető tisztaságú hombár minden szögletét a hetvenöt Funingba szánt koporsó foglalta el szép sorjában. Szilárdan rögzítették is mindegyiket, hogy odébb ne mozduljanak a hajó imbolygása, bukdácsolása miatt, ne veszélyeztessék a biztonságos egyensúlyát.

Járást is hagytak a két sorban feltornyozott koporsók között, így végig lehetett menni a hajófenék teljes hosszában, a kitárt ajtószárnyak által beengedett fénypászma nyomán csakúgy, mint a félhomályban.

Craig és Fry némán haladt végig a koporsósoron, mintha mauzóleumban jártak volna. Érdeklődéssel tekingettek körbe. A legkülönbözőbb alakú és méretű, gazdag díszítésű és szegényes koporsók sorakoztak vegyesen. Mindannyiukat a szükség indította el a Csendes-óceánon túlra,

de sajna, csak kevesen csinálták meg a szerencsájukat a kaliforniai aranymezőkön, vagy Nevada, Colorado bányáiban. Igen-igen kevesen! A többiek meg ugyanolyan ágrólszakadtan érkeznek vissza, ahogyan elindultak. Ám mindannyian visszatérnek a szülőházjukba, és holtukban egy a sorsuk. Vagy tíz nemes fából készült koporsót láttak ott, a kínai fényűzés minden remekével feldíszítve, az összes többi négy szál deszkából durván ácsolt, sárgára festett koporsó: íme, ez képezte a dzsunka rakományát. Craig és Fry gazdagnak, szegénynek egyaránt olvashatta a nevét, amint elhaladt a koporsók előtt: Lien-fiz Jungpingfóból, Nan-lou Funingból, Sen-csin Linhsziából, Lüang Kunglikouból stb. Tévedés kizárva. Minden tetemet gondos címezéssel juttatnak el a rendeltetési helyére. Ott várják majd a gyümölcsöskertek, szántóföldek, mezők közepén, hogy végleg eltemessék őket.

- Jó a rendszerük! - így Fry.

- És működőképes! - fejezte be a gondolatot Craig.

Nem nyilatkoztak volna másként bármely San Franciscó-i kereskedő raktáráról, vagy a New York-i dokk üzemeltetéséről sem.

Craig és Fry már a koporsósor végére ért, a raktér legtávolabbi, legsötétebb részébe. Megálltak a homályban, és visszanéztek az úton: úgy érezték, mintha temetői sétányon járnának.

Fölfedezőútjuk végeztével éppen visszaindultak a fedélzetre, amikor felfigyeltek valami alig hallható neszre.

- Biztosan patkány - mondta halkán Craig.

- Biztosan patkány - mondta Fry is.

Nem éppen rágcslóknak való rakomány! Szívesebben vették volna, ha most is inkább kölest, rizst vagy kukoricát szállítanak.

A neszezés folytatódott. A jobb oldalról, embermagasságban hallatszott, tehát a felső koporsósorból. Rágcsálásnak vagy inkább kaparászásnak hallatszott.

- Brrr, brrr! - próbált Craig és Fry csöndet teremteni. A nesz azonban csak nem akart abbamaradni.

A két ügynök közelebb lépett, és lélegzet-visszafojtva hallgatózott. Annyi biztos, hogy a kaparászás az egyik koporsó belsejéből származott.

- Lehet, hogy tetszhalott kínait tettek az egyik koporsóba?... - kérdezte halkán Craig.

- És magához tért az öthetes tengeri úton?... - folytatta a gondolatot Fry.

Megérintették a gyanús koporsót, és kétséget kizáróan mozgást észleltek belül.

- Az ördögbe is! - szólt Fry.

- Az ördögbe is! - csatlakozott hozzá Craig.

Ugyanazt gondolták mind a ketten: ügyfelüket veszély fenyegeti, mégpedig közléről. Óvatosan visszahúzták a kezüket, mert érezték, hogy alig észrevehetően megemelkedik a koporsó födele.

Craig és Fry megszokta, hogy semmin ne lepődjék meg, de most szoborrá meredt az ügynökkpáros. Semmit sem láttak a vaksötétben, de amit hallottak, az eléggé félelmetes volt.

- Kuo, te vagy az? - kérdezte valaki nagyon elővigyázatosan.

Ezzel majdnem egy időben a bal oldalról is suttogó hang hallatszott valamelyikésre nyitott koporsóból:

- Fa-hszen, te vagy az?

Gyors párbeszéd következett:

- Akkor ma éjszaka?...

- Ma éjszaka.

- Mielőtt fölkel a hold?

- A második virradatkor.

- És a többiek?

- Már tudják.

- Harminchat óra koporsóban, elegendő lett belőle.

- Több, mint elég!

- Lao-sen parancsa volt!

- Csitt!

A hírhedt tajping nevének hallatán még Craig és Fry, a minden hájjal megkent két ügynök is önkéntelenül összeresztelték a kezüket.

Hirtelen lecsapódott a két, hosszúkás láda födele. Ismét temetői csönd uralkodott a Szanjep gyomrában.

Az elválaszthatatlan páros kúszva igyekezett az ajtónyílás által megvilágított előtérbe, ahonnan a létrán át végre a fedélzetre jutott. Annak is a legvégébe tartottak, ahol senki sem hallhatta őket.

- Az olyan halott, aki beszél... - szólt Craig.

- Nem is halott! - vágta rá Fry.

Lao-sen nevének hallatán egyszeriben minden megvilágosodott előttük.

A hírhedt tajping emberei tehát besurrantak a hajóra. Vajon fér-e kétség hozzá, hogy Jin kapitány, a legénysége meg a tangkui kikötői rakodómunkások, akik berakodták a gyászos szállítmányt, cinkostársaik? Nem! Azután hogy a San Franciscóból érkezett amerikai hajóból kirakták a koporsókat, két nap és két éjszaka a kikötőben raktározták. Ezalatt Lao-sen bandájának tagjai, tízen, húszan vagy még többen, feltörték a koporsókat, eltüntették belőle a tetemeiket, és elfoglalták a helyüket. Ahhoz hogy végrehajtsák ezt a rajtaütést a főnökük parancsára, tudniuk kellett róla, hogy Kin-fu a Szanjep utasa lesz. De hát honnan tudhatták meg?

Ezt teljes homály fedi, ám e pillanatban még nem időszerű, hogy fény derüljön rá.

Annyi azonban bizonyos, hogy fölöttébb veszélyes kínaiak csoportja rejtőzik a dzsunkán, mégpedig Tangku kikötőjéből történt kifutásuk pillanatától kezdve, egyikük említette is Lao-sen nevét, ennek következtében Kin-fu élete közvetlenül és belátható időn belül veszélyben forog!

Most még, a 28-áról 29-ére virradó éjszakán kétszázezer dollárjába kerülne a Százéves biztosítótársaságnak értékes ügyfelük. Ötvennégy órával később viszont már egy lyukas rézgarast sem kellene fizetniük a kedvezményezettjeinek, mivel Kin-fu nem hosszabbította meg a biztosítási kötvényét.

Nem ismeri igazán Fryt és Craiget az, aki azt hiszi, hogy elvesztették a fejüket e sorsdöntő helyzetben. Tudták, mi a teendőjük: rá kell venniük Kin-fut, hogy még holdfölkelte előtt hagyja el a hajót, aztán vele együtt menekülnek el.

De hogyan szökjenek meg a hajóról? Kössék el az egyetlen csónakot? Az lehetetlen. A nehéz, fatörzsből kivájt csónakot csak a legénység közreműködésével tudták volna vízre eresztetni. Márpedig Jin kapitány és cinkosai ehhez nem nyújtottak volna segítséget. Így hát más megoldásra kényszerültek, bármi veszély árán.

Este hét óra volt. A kapitány nem mutatkozott: a kabinjába zárkózott. Bizonyára a Lao-sen banditáival megállapodott időpontra várt.

- Nincs vesztegetni való időnk! - jelentette ki Fry és Craig.

Egyetlen pillanatig sem halogathatták! A két ügynök a tenger közepére vontatott, égő kanócu gyújtóhajón érezte magát, legalább annyira fenyegető helyzet alakult ki.

Mintha teljesen a sorsára hagyták volna a dzsunkát. Egyetlen matróz szunyókált csak a hajóorrban.

Craig és Fry benyitott a hajó tatján levő kabinba, és Kin-fuhoz lépett.

Kin-fu aludt. Arra ébredt, hogy valaki megérinti a kezét.

- Ki az és mit akar? - riadt fel.

Röviden tájékoztatták a helyzetről. Kin-fu megőrizte bátorságát és hidegvérét.

- Szórjuk az álhullákat a tengerbe! - kiáltott fel. Merész ötlet, de teljességgel megvalósíthatatlan, hiszen Jin parancsnok a raktérben lapuló banditák cinkosa.

- Akkor hát mit tegyünk? - kérdezte Kin-fu.

- Fölvesszük ezt, ni! - válaszolta Craig és Fry.

Azzal a Tungcsiang óta magukkal cipelt egyik nagy csomagot kinyitva bemutatták ügyfelüknek Boyton kapitány találmányát: a bámulatos tengeri mentőöltözéket.

A csomag további három, különböző használati tárgyakat tartalmazó mentőeszközt rejtett, amelyekkel kiegészülve a mentőöltözék elsőrangú biztonságot és kényelmet nyújt a legveszélyesebb helyzetekben is.

- Hát legyen - sóhajtott Kin-fu. - Keressék meg Szunt!

Egy perc se telt bele, és Fry elővezette a magatehetetlen Szunt. Úgy kellett felöltöztetni. Ő pedig hagyta, gépiesen mozdultak tagjai, és csak egyet tudott: - Ajjajajj! - bömbölte szívszaggatóan.

Nyolc órára Kin-fu és társai készen álltak. A külső szemlélő négy sarki fókának nézte volna őket, amint éppen a jeges tengervízbe készülnek lemerülni. Mindenesetre Szun foka enyhén szólva előnytelen látványt nyújtott, mivel e tengeri emlősök rugalmasságával ellentétben túlságosan puhának és hájasnak tetszett merülésbiztos öltözékében.

Kelet felől már közeledett az éjszaka. A dzsunka tökéletes csöndben ringatózott a sima víz felszínén.

Craig és Fry kinyitotta a hajó tatján levő kabinnak a párkány fölötti ablakát. Szunt minden teketória nélkül fölemelték, és az ablaknyíláson át a tengerbe csúszatták. Kin-fu azonnal utánaugrott. Craig és Fry is követte, miután összeszedtek még néhány, mentéshez szükséges apróságot.

A Szanjepen senki sem sejtette, hogy az utasok elhagyták a hajót.

**Tizenkilencedik fejezet,
amelynek nem lesz jó vége sem Jin kapitány,
a SZANJEP parancsnoka, sem a legénysége számára.**

Boyton kapitány mentőfelszerelése nem más, mint olyan gumiból készült öltözék, amelyet nadrág, zubbony és csuklya alkot. Anyaga miatt eleve vízhatlan, ami még nem jelentené azt, hogy a hidegtől is véd a huzamosabb merülés esetén. Ezért ez az öltözék kétrétegű anyagból készül: bizonyos mennyiségű levegőt lehet fűjni a rétegek közé.

Ez a levegő kettős célt szolgál: 1. a víz felszínén tartja a merülésbiztos felszerelést; 2. a test érintkezését meggátolja a hideg vízzel a kettős gumiréteg közbeiktatása révén, így megakadályozza a lehűlést. Az ember szinte korlátlan ideig képes a vízbe merülni ebben az öltözékben. Az csak természetes, hogy az öltözék egyes tartozékai tökéletes vízelzárással illeszkednek egymáshoz. A vastag csizmában végződő nadrág szabályozható bőségű fém-övéhez kapcsolódik a zubbony, így könnyen lehet benne mozogni. A zubbony szilárd nyakrészéhez illeszkedik a csuklya, amely rugalmas szegélyével rátapad a fejre: befedi a homlokot, az arcot meg az állat. Az arcból csak az orr, a szem meg a száj látható.

A zubbonyra több gumicsővégződést rögzítettek, amelyek főként a levegő bevitelét szolgálják, és különböző fokozatokkal szabályozható annak kívánt sűrűsége. Az öltözék használója tetszés szerint merülhet nyakig vagy csak félig a vízbe, s ha úgy tartja a kedve, végig is feküdhethet a vízen. Egyszóval, teljes cselekvés- és mozgásszabadságot enged, ugyanakkor tökéletes biztonságot szavatol.

Ez hát a Boyton-féle mentőöltözék, amely oly sok sikert hozott merész föltalálójának, és amelynek gyakorlati haszna már számos tengeri szerencsétlenség során bebizonyosodott. Több kiegészítő kellék is tartozik hozzá: a vízhatlan hátizsák, benne néhány használati eszközzel, mint a csizmához erősíthető szilárd bot, rácsavart kis háromszögletű vitorlával meg a könnyű eszkimóevező, amellyel szükség szerint evezni vagy kormányozni is lehet.

Kin-fu, Craig és Fry és Szun így fölszerelve lebegtek immár a víz felszínén: Szun hagyta, hogy az egyik ügynök lökdösse előre. Néhány evezőcsapással sikerült mind a négyüknek eltávolodniuk a dzsunkától.

Az éjszaka sötétje megkönnyítette a dolgukat. Még ha Jin kapitány vagy valamelyik matróz a fedélzetről próbálja is kifürkészni a menekülőket, akkor sem látja meg őket. Egyébként sem gyaníthatta senki, hogy így hagyják el a dzsunkát. A raktérben rostokoló banditák pedig nyilván a legutolsó pillanatban értesülnek majd róla.

- Mielőtt felkel a hold - mondta az álhulla a sor végén levő koporsóból: azaz éjfél tájt.

Kin-fu és társai tehát néhány órányi előnyre tettek szert, és azt remélték, hogy ezalatt legalább egymérföldnyire eltávolodnak a Szanjeptől. Közben mintha megmozdult volna a levegő: enyhe fuvallat kezdte borzolni az eddig sima víztükröt. Ez a „fuvallat” azonban olyan enyhe volt, hogy egyelőre csak az evezőre hagyatkozhattak, ha ki akartak kerülni a Szanjep látóköréből.

Kin-fu, Craig és Fry néhány perc alatt annyira hozzászokott a mentőfelszerelés használatához, hogy ösztönösen cselekedett, nem tévovázott, meglelte a megfelelő mozdulatot és helyzetet a nedves közegben. Még Szun is magára talált: a vízben sokkal jobban érezte magát, mint a dzsunkán. Egy csapásra megszűnt a tengeribetegsége. Bizonyos elégedettséggel állapította

meg, hogy egészen más érzés, ha az emberfia hajóval bukdácsol és imbolyog a tengeren, és megint más, ha derékig vízbe merülve ringatják a hullámok.

Szun ugyan már nem volt beteg, viszont rettenetesen félt. Arra gondolt, hogy a cápák talán még nem alszanak, ezért önkéntelenül maga alá húzta a lábát, mintha a tengeri ragadozók épp most készülnének beleharapni!... Talán nem is volt annyira megalapozatlan a félelme.

Kin-fu ide jutott hát társaival együtt: a rossz sorsa képtelenebből képtelenebb helyzetbe sodorta. Először vízszintes helyzetben próbáltak evezni, mivel azonban alig mozdultak előre, függőleges helyzetre váltottak.

Egy órával azután, hogy elhagyták a Szanjepet, körülbelül félmérföldnyire távolodtak el tőle. Ekkor leálltak. A vízre fektetett evezőjükre támaszkodva tanakodni kezdtek, de ügyeltek rá, hogy mindannyian halkán beszéljenek.

- Az a csirkefogó kapitány! - tért a tárgyra Craig.

- Az a gazfickó Lao-sen! - tódította Fry.

- Még csodálkoznak rajta? - kérdezte Kin-fu, és érződött a hangján, hogy ő már semmin sem lepődik meg.

- Igen - válaszolt Craig. - Ugyanis el nem tudom képzelni, honnan tudták meg a nyomorultak, hogy ezen a dzsunkán utazunk! - válaszolta Craig.

- Valóban érthetetlen - fűzte hozzá Fry.

- Nincs jelentősége - vélte Kin-fu. - Az a fontos, hogy rájöttünk, és megszöktünk előlük.

- Még hogy megszöktünk! Nem, nem! Amíg látótávolságban van a Szanjep, addig nem múlt el a veszély! - vélte Craig.

- Akkor hát mit tegyünk? - kérdezte Kin-fu.

- Szedjük össze minden erőnket, és igyekezzünk minél messzebbre jutni, hogy napfölkeltkor meg ne lássanak minket! - válaszolta Fry.

Ezután elegendő levegőt adagolva a mentőruhába, derékig kiemelkedett a vízből. A mellére húzta vízhatlan hátizsákját, kinyitotta, palackot meg poharat vett ki belőle, szíverősítő szeszt töltött a pohárba, és megkínálta vele ügyfelét.

Kin-fu nem kérte magát, kiitta az utolsó cseppig. Craig és Fry követte a példáját, de Szunról sem feledkeztek meg.

- Most már jobb? - kérdezte Craig.

- Sokkal jobb! - válaszolta Szun a nyugtató ital elfogyasztása után. - Hát ha még haraphatnánk is hozzá valamit!

- Majd holnap - mondta Craig. - Napkeltekor reggelizünk, és még csésze tea is kerül...

- Brrr, hidegen - húzta össze az orrát Szun.

- Melegen! - közölte Craig.

- Csak nem fog tüzet gyújtani?

- Dehogyanem.

- Akkor miért várunk vele holnapig? - kérdezte Szun.

- Azt akarja, hogy a tűzzel fölhívjuk magunkra Jin kapitány és cinkosai figyelmét?

- Nem, nem!

- Akkor hát ki kell bírnia holnapig!

A kis csoport egészen „otthonosan” csevegett egymással. Csupán az enyhe hullámverés hatására bekövetkezett mozgásuk hozta őket kissé nevetséges helyzetbe. Egymás után emelkedtek ki a vízből, majd süllyedtek le ismét a hullámok szeszélye szerint, akár a zongora kalapácai a zongorista keze nyomán.

- Föltámad a szél - jegyezte meg Kin-fu.

- Húzzuk fel a vitorláinkat! - szólt egyszerre Craig és Fry.

Hozzákészülődtek, hogy a botárbocukra fölhúzzák a kis vitorlát, amikor Szun velőt rázó sikolyt hallatott.

- Fogd be a szádat, te idióta! - szólt rá a gazdája. - Azt akarsz, hogy észrevegyenek minket?

- De... mintha láttam volna...

- Mit?

- Hatalmas szörnyet... amint közeledett... cápát!

- Tévedés, Szun! - mondta neki Craig, miután alaposan megfigyelte a víz felszínét.

- De hát... mintha hallottam volna...

- Elhallgass, te nyúlszívű! - mondta Kin-fu, és vállon ragadta inasát. - Még ha a lábadat harapdálja a cápa, akkor is megtiltom, hogy kiabálj, különben...

- Különben nyisszantás a gumiruhába, és máris a tengerfenéken köt ki, ahol kedvére kiabálhat - fűzte hozzá Fry.

A szerencsétlen Szun viszontagságai, mint láthatjuk, még egyáltalán nem értek véget. Továbbra is csak úgy reszketett félelmében, de többé egy hangot sem mert kiböki. Még nem tartott ott, hogy visszakívánja a dzsunkát, a tengeribetegséget meg a hajófenék utasait, de ami késik, az nem múlik.

Ahogy Kin-fu is észrevette, kezdett föltámadni a szél. Igaz, az effajta szellőcske csak tréfásan végigborzolja a víztükröt, és napfölkeltére többnyire lecsöndesedik. Mégis ki kellett használniuk, hogy amennyire lehet, eltávolodjanak a Szanjeptől. Ha Lao-sen banditái fölfedezik, hogy Kin-fu kabinja üres, azonnal a keresésére indulnak. Amint rájöttek, hogy megszökött, leeresztik a csónakot a dzsunkáról, és azzal könnyen utolérhetik őket. Így hát mindenképpen messzebbre kellett jutniuk a dzsunkától még hajnal előtt. A vihar alatt keletről fúj a szél. Bármerre sodródott is a dzsunka a viharban, ha a Liaotung-öböl vagy a Pejcseli-öböl valamely pontjára, esetleg már a Sárga-tenger egyik öblébe jutottak, akkor is jó irányban haladnak, nyugat felé, így visszajutnak a partvidékre. Előbb-utóbb összeakadhatnak olyan teherszállító hajóval, amelyik a Pej-ho torkolata felé tart. Ott már halászbárkák futnak ki éjjel-nappal a parthoz közeli vizekre, így a sokszorosára nő annak az esélye is, hogy valaki fölveszi őket. Ha azonban az ellenkező irányból, nyugatról kapják a szelet, és a Szanjept Korea partjaitól délebbre sodorja, Kin-funak és társainak semmi esélyük sem lenne rá, hogy megmeneküljenek. Előttük a végtelen tenger, és mire Japán partjaihoz érnek, már csak holttetemük hánykolódott volna a merülésbiztos gumiruhákban.

A szél azonban, mint már említettük, valószínűleg lecsöndesül napkeltére, ezért ki kell használniuk a lehetőséget, hogy minél messzebbre kerüljenek a dzsunka látóteréből.

Este tíz óra körül járhatott. A hold nem sokkal éjfél előtt tűnik föl a látóhatáron. Nem maradt hát vesztegetni való idejük.

- Elő a vitorlával! - szólított fel Fry és Craig.

Egykettőre fölszerelkeztek: igazán gyerekjáték volt. A mentőöltözék jobb csizmatalpán levő csatlakozóhoz rögzítették az árbocul szolgáló botot.

Kin-fu, Szun meg a két ügynök előbb hanyatt feküdt a vízen, majd térdben behajlította a lábát, és a botot a helyére illesztette. Előtte még kioldozták a kis vitorlának a bot végén található tartókötelet. Amint újra vízszintes helyzetbe kerültek, az árboc a test vonalára merőlegesen állt, azaz főlegyenesedett.

- Vitorlát fölvonni! - adta ki a parancsot Craig és Fry.

Ekkor megrántották a jobb kezükben levő tartókötelet, és fölhúzták a háromszögletű vitorla felső sarkát az árboc csúcsára.

A tartókötelet a fémövükhöz csatolták, a vonókötelet pedig a kezükben tartották. A szél belekapaszkodott a négy vitorlába, és az enyhén hömpölygő tengeráram közepén röpiteni kezdte a négy búvárruhásból álló kis „hajórajt”.

Vajon ezek az „embervitorlások” nem érdemelték-e ki ugyanannyira a „búvárruhás” megjelölést, mint azok, akiket rendszerint pontatlanul így neveznek, miközben az a foglalkozásuk, hogy a tenger alatt dolgoznak?

Tíz perc elteltével már mindannyian könnyedén és teljes biztonsággal közlekedtek. Ügyeltek a másokra: nem ütköztek egymással. Mint óriás sirályok kitárt szárnyai, úgy dagadtak vitorlaik a szélben, és könnyedén siklottak a víz felszínén.

A tenger is kedvező föltételekkel segítette előrehaladásukat. Amerre szem ellátott, sehol sem akadályozták az útjukat nagyobb hullámok, de hullámtörés vagy nagyobb csobbanók sem: szelíden fodrozódott a víztükör.

Csupán a szerencsétlen Szun nyelt néhány kortyot a keserű tengervízből, amikor megfélekezve Fry és Craig tilalmáról, hátra akarta fordítani a fejét. Enyhe hányingerrel megúsza, de nem emiatt nyugtalanodott, hanem attól tartott, hogy vérszomjas cáparajok veszik üldözőbe! Nagy nehezen megértették vele, hogy hanyatt fekve sokkal kisebb a veszély, mintha függőleges testhelyzetben taposná a vizet. A cápának ugyanis meg kell fordulnia ahhoz, hogy belemarjon áldozatába, úgy helyezkedik el az ajka. Ez a mozdulat pedig nem is olyan egyszerű a számára, ha a kiszemelt zsákmány vízszintesen lebeg a víz felszínén. Azonkívül megfigyelték, hogy ezek a falánk ragadozók főként mozdulatlan testekre vetik magukat, ám elbizonytalanodnak ott, ahol mozgást észlelnek. Szun tehát csak mozogjon szakadatlanul, ettől majd elfelejti a félelmét.

A búvárruhások már legalább egy órája haladtak ilyenformán. Ez egyelőre meg is felelt Kin-funak és társainak. Ha kisebb a sebességük, nem távolodnak el kellőképpen a dzsunkától, ha meg gyorsabban eveznek, túlságosan kifárasztja őket a vitorla kifeszítése meg a hullámok igen erős csapkodása.

Craig és Fry ezért megállást vezényelt. Kilazították a vonóköteleket, és megállt a kis „hajórajt”.

- Öt perc pihenő, uram! - fordult Craig Kin-fuhoz.

- Örömmel.

Mindannyian ismét függőleges helyzetben lebegtek a vízben, Szun kivételével, aki óvatosságból mindenáron hanyatt fekvé óhajtott maradni, és egyfolytában kapálózott a lábával.

- Még egy pohárka pálinkát? - kérdezte Fry.

- Szíves örömet - hagyta rá Kin-fu.

Igaz, hogy nem ez volt a legmegfelelőbb pillanat a kortynyi szíverősítő elfogyasztására. Az éhség sem gyötörte őket, hiszen a dzsunkáról való távozásuk előtt egy órával vacsoráztak, így várhattak az evéssel reggelig. Nem is fáztak, mert a többrétegű ruha közti levegőpárna megvédte a testüket a hidegtől. Elindulásuk óta gyakorlatilag egyetlen fokkal sem csökkent a testhőmérsékletük.

De vajon látni-e még a Szanjepet?

Craig és Fry visszafordult. Fry kivette zsákjából az éjszakai messzelátót, és aprólékosan végigpásztázta a keleti látóhatárt.

Sehol semmi. Még csak az árnyéka sem látszott semmiféle hajónak, amely alig észrevehetően kirajzolódna az éjszakai ég sötét hátterében. Amúgy is mélyfekete, kissé ködös éjszaka volt, csillagok csak elvétve bújtak elő. A bolygók bizonytalan ködfoltokként tűntek föl az égbolton. A nemsokára fölbukkanó holdsarló fölszaggatja majd ezt az opálos fátylat, és újra szabaddá válik az égi tér.

- Messzire elhagytuk a dzsunkát! - jelentette ki Fry.

- Alszanak még azok a csirkefogók, a szelet sem használták ki! - válaszolta Craig.

- Indulunk? - kezdeményezte Kin-fu, aki megfeszítette a vonókötelet és a szélnek feszítette vitorláját.

A többiek követték a példáját, és folytatták útjukat az előbbi irányban, valamivel erősebb hátszéllel.

Nyugatnak haladtak, ennél fogva a kelet felől kelő hold nem zavarhatja őket a látásban, viszont az első sugarai megvilágítják majd a velük átellenben levő látóhatárt. Éppen azt kellett nagy gonddal megfigyelniük. Hátha az ég és a föld találkozásának határozottan kirajzolódó vonala helyett bizonytalan körvonalú alakzatot észlelnek, amelyen megtörik a hold világa... Ha ilyet látnak, akkor a bűváruhasok nem tévedtek: az már a Mennyei Birodalom tengeri partvidéke. Bármelyik pontjára érkezzenek is, biztosan megmenekültek. Eléri a part vonalát, amelynek alig van hullámtörése, tehát baj nélkül révbe érhetnek. Ha már egyszer a szárazföldre léptek, eldönthetik, hogyan tovább.

Háromnegyed tizenkettő táján már némi fehérség derengett a ködös zeniten. A holdsarló kezdett fölbukkanni a víz és az ég találkozásánál.

Sem Kin-fu, sem a társai nem fordultak hátra. A vastag párát oszlató szél megerősödött, és őket is nagyobb sebességgel sodorta. Mindenesetre észrevették, hogy a levegőég fokozatosan világosodni kezd.

A csillagképek élesebben látszottak. A szél most már igazán feltámadt, elkergette az utolsó ködfelhőket, és végigsuhant a fejükön levő csuklyákon is.

A rézvörös hold korongja ezüstbe váltott, és nemsokára a fényében fürdési majd az eget.

Egyszer csak igazi amerikai káromkodás szaladt ki Craig száján, majd hátramutatott:

- A dzsunka!

Hirtelen lefékeztek.

- Vitorlákat behúzni! - kiáltotta Fry.

Szempillantás alatt bevonták a négy vitorlát, és kihúzták az árbocokat a foglalatukból. Kin-fu és társai fölvettek függőleges helyzetüket és hátrafordultak.

Ott jött mögöttük a Szanjep felvont vitorlával, mérföldnyi távolság sem volt köztük: feketén rajzolódtak ki a körvonalai a megvilágosodott láthatárra.

De még mennyire a dzsunka volt az! Már készen állhatott az indulásra, és azonnal kihasználta a föltámadt szelet. Jin kapitány bizonyára észrevette Kin-fu eltűnését, ámbar nyilván el sem tudta képzelni, hogyan sikerült megszöknie.

A kapitány vaktában vette üldözőbe őket, a raktérben elrejtőzött banditákkal egyetértésben. Nem telik bele negyedóra, és Kin-fu, Szun, Craig és Fry a kezükben lesz!

De vajon észrevették-e őket a víz felszínéről visszaverődő hold sugárnyalábjának vakító csillogásában? Talán még nem...

- Lemerülni! - szólított föl Craig, aki egyedül ebben reménykedett.

Mindannyian megértették. Az öltözékükből a csöveken át kiengedtek kevés levegőt, ezáltal a négy búvárruhásnak sikerült annyira lemerülnie, hogy csak a csuklyás fejük maradt a víz felszínén.

Nem tehettek mást: teljes csöndben, mozdulatlanul vártak.

A dzsunka villámgyorsan közeledett. Kifeszített vitorlái két széles árnyékot vetítettek a vízre. Öt perc múlva a Szanjep már csupán félmérföldnyire volt tőlük. A matrózok jöttek-mentek a fedélzeten. A kapitány hátul állt a kormánynál. Vajon a szökevények nyomába eredt-e, avagy csupán a szélirányt igyekezett kihasználni? Sejtelmük sem lehetett róla.

Egyszer csak kiáltozások hallatszottak. Emberek tódultak csapatostul a Szanjep fedélzetére. A hangzavar fölerősödött.

Nyilvánvalóan harc alakult ki a hajófenékről kitört álhullák és a dzsunka legénysége között. De vajon mi váltotta ki a közelharcot? Mégsem volt egyetértés a matrózok meg a banditák között?

Kin-fu és társai tisztán hallhatták részint a rémületes gyalázkodásokat, részint a fájdalom és a kétségbeesés kiáltásait. Alig néhány perc múltán minden elcsöndesedett.

Aztán hangos csobbanások jelezték a dzsunka teljes hosszában, amint a testeket a tengerbe dobálják.

Nem, Jin kapitány és legénysége nem paktált le Lao-sen banditáival! Ezeket a szerencsétleneket orvul és kegyetlenül lemészárolták. A gazemberek, akik nyilván a tangkui rakodómunkások segítségével rejtőztek el a hajón, nem akartak mást, mint megszerezni a dzsunkát a tajpingoknak. Arról pedig bizonyára nem tudtak, hogy Kin-fu is a Szanjepen utazott.

Márpedig ha ott találják őket, se Kin-fu, se Craig és Fry, de még Szun sem remélhetett volna kíméletet a nyomorult gyilkosoktól.

A dzsunka továbbra is feléjük tartott. Már beérte őket, de valamely váratlan szerencse folytán rájuk vetült a vitorlájának az árnyéka. Szempillantásnyira a víz alá buktak.

Mire ismét fölmerültek, a dzsunka már eltávolodott, senki nem vette észre őket. A vitorlás jó széllel, sebesen siklott tova.

Mögöttük holttest lebegett a vízen, az örvény mind közelebb sodorta hozzájuk. Jin kapitány volt az, törrel az oldalában. Ruhája bő redői még a víz felszínén tartották. Aztán lassan lesüllyedt, és eltűnt a tenger mélyén.

Így veszett oda a mindig jókedvű Jin kapitány, a Szanjep parancsnoka!

Tíz perc múlva a dzsunka eltűnt a szemük elől nyugat felé. Kin-fu, Fry és Craig és Szun magukra maradtak a széles tengeren.

**Huszdik fejezet,
amelyből megtudhatjuk, mi vár
Boyton kapitány mentőöltözékének használóira.**

Három óra múlva már a hajnal derengő fényei mutatkoztak a látóhatáron. Nem sokra rá fölkel a nap, és akkor szemügyre vehették a tengert teljes kiterjedésében.

A dzsunkát már nem lehetett látni. Gyorsan hagyta a búvárruhásokat, akik gyorsaságban nem állhatták vele a versenyt. Egyazon úton haladtak nyugat felé, ugyanaz a szél hajtotta őket, a Szanjep azonban már több mint hárommérföldnyire járt tőlük, szél alatt. Így hát nem kellett félniük azoktól, akik a dzsunkát a hatalmukba kerítették.

Azzal, hogy ez a veszély elhárult a fejük fölül, mit sem enyhült súlyos helyzetük.

Néptelen tenger vette körül őket. Teherhajónak, halászbárkának semmi nyoma, amerre csak szem ellátott. Földnek se híre, se hamva, akár északra, akár keletre néztek. Semmi sem utalt partvidék közelségére. Vajon a Pejcseli-öböl vagy a Sárga-tenger öblében hánykolódnak? E tekintetben teljes volt a bizonytalanság.

A szél egy-egy fuvallata még mindig végigfutott a hullámok taraján, igyekeztek hát kihasználni az erejét. A dzsunka iránya is azt jelezte, hogy előbb-utóbb föltűnik majd a szárazföld nyugaton; mindenesetre érdemes volt arrafelé folytatni az utat.

A búvárruhások elhatározták, hogy újra felhúzzák a vitorlákat, mindenesetre csak a reggeli után. Tízórányi ilyen tengeri utazás meghozza az étvágyat: a gyomruk erőteljesen követelte jogait.

- Reggelizzünk! - adta ki a várva várt utasítást Craig.

- Mégpedig bőségesen! - egészítette ki Fry.

Kin-fu egyetértése jeléül bólintott, Szun pedig az állkapcsát csattogtatta. El is felejtette, hogy az imént még attól félt, hogy előbb-utóbb fölfalják. Csalhatatlan jelét adta, hogy most neki van farkasétvágya.

Fölnyitották hát a vízhatlan zsákokat. Fry különféle ízletes eledeleket varázsolt elő: kenyeret, konzerveket meg persze hozzávaló evőeszközöket, egyszóval mindent, ami az éhet és a szomjat csillapítja. A kínai konyha kötelező száz fogása közül legalább kilencvennyolc hiányzott, de azért volt mit jóízűen elfogyasztania a négytagú „asztaltársaságnak”. Nem is panaszkodott senki.

Jó étvággal elköltötték hát a reggelit. A zsák még két napra való tartalékot rejtett. Márpedig vagy két napon belül partra szállnak, vagy sohasem érik el a szárazföldet.

- Mindenesetre reménykedhetünk - jelentette ki Craig.

- Vajon miben reménykedhetünk? - kérdezte Kin-fu, némi gúnnyal a hangjában.

- A szerencse ismét mellénk szegődik - válaszolt Fry.

- Ah, úgy gondolja?

- Hát hogyne - vette át a szót Craig. - Eddig a dzsunka jelentette a legnagyobb veszélyt, és sikerült megúsznunk.

- Higgye el, uram - fűzte hozzá Fry -, amióta az a megtiszteltetés ért bennünket, hogy az ön közelében tartózkodhatunk, még sohasem érezhette magát ennél nagyobb biztonságban.

- Ha a világ összes tajpingja üldözné is... - kezdte Craig.
- Itt nem érheti utol... - folytatta Fry.
- Könnyedén lebeg a vízen... - így Craig.
- Ahhoz képest, hogy súlyos kétszáz ezer dollárt ér - mondta még Fry.

Kin-fu nem állhatta meg mosoly nélkül.

- Ha még lebegek, azt maguknak köszönhetem, uraim! - jelentette ki Kin-fu. - A segítségük nélkül már én is a tengerfenéken pihennék, mint szegény Jin kapitány!
- Velünk együtt - vágta rá Fry és Craig.
- Meg velem! - akarta kiáltani Szun, de csak hangfoszlányok jöttek ki a torkán, mivel éppen egy hatalmas falat kenyeret próbált közben lenyelni.
- Mindenesetre, jól tudom, mivel tartozom maguknak - szólt Kin-fu.
- Semmivel sem tartozik, tekintettel arra, hogy ön még a Százéves...
- Húszmillió dollár alaptőkéjű...
- Élet- és vagyonbiztosítási társaság ügyfele...
- És nagyon reméljük...
- Hogy ebbéli minőségében...
- Nem fog pénzébe kerülni társaságunknak! - mondta Fry és Craig, az elválaszthatatlan páros.

Kin-fu őszintén meghatotta a két ügynök ragaszkodásának illetően kinyilvánítása, bármi legyen a kiváltó ok. Nem is rejtette el érzelmeit irányukban.

- Még beszélünk erről, ha ismét a kezemben lesz a levél, amelyet Vang olyan könnyelműen átruházott - mondta nekik Kin-fu.

Craig és Fry egymásra néztek. Észrevétlen mosoly rajzolódott ki a szájuk szögletén. Nyilván ugyanarra gondoltak.

- Szun! - kiáltotta Kin-fu.
- Uram?
- Hol a tea?
- Máris, uram - válaszolt helyette Fry.

Joggal válaszolt Fry, mivel Szun csak azt tudta volna mondani, hogy teát főzni e körülmények közepette egyszerűen lehetetlen. Nem ismernék azonban a két ügynököt, ha azt hinnék, hogy zavarba jöttek efféle apróság miatt.

Fry megint csak a zsákba nyúlt, ahonnan a Boyton-féle mentőöltözék nélkülözhetetlen részeként számon tartott készüléket vett elő. Ez a szerkezet fáklyaként világít a sötét éjszakában, kandallóként melegít a hidegben, és ha kell, apró tűzhely, amelyen bármiféle forró ital elkészíthető.

Az alapelve valóban igen egyszerű: öt-hat hüvelyk hosszú cső az alapja, amely alul-fölül csappal ellátott fémedényhez kapcsolódik, és az egészet parafaköpeny burkolja, amely a víz felszínén tartja, mint a fürdőhőmérőket. Ez tehát a szóban forgó készülék.

Fry a szerkezetet a víz sima felszínére helyezte. Egyik kezével megnyitotta a vízben levő edény felső csapját, a másikkal pedig az alsó csapot csavarta el. Rövidesen láng csapott ki a cső végén, és érezhető meleget árasztott.

- Íme, a kis tűzhely! - mutatta be Fry.

Szun nem hitt a szemének.

- Vízrel csinál tüzet? - kiáltott föl.

- Vízrel és kalciumfoszffid! - válaszolta Craig.

A készülék működésének alapja ugyanis a kalciumfoszfid, e foszforvegyület különleges tulajdonsága: a vízzel való érintkezésekor foszforhidrogént termel. Ez a gáz a levegő hatására meggyullad, és nem alszik el sem a szélben, sem az esőben, de még a tengervíz sem képes eloltani. Újabban a korszerűsített mentőöveket ilyen szerkezetekkel szerelik fel. A mentőöv vízbe csapódásának hatására a kalciumfoszfid érintkezésbe kerül a vízzel. Rövidesen sárgás láng csap fel, így jelzi a helyet, akár éjszaka is, ahol valaki a vízbe esett, és jelt ad a segítségére siető matrózoknak.

Craig a cső tetején égő hidrogén fölé helyezte az édesvízzel megtöltött forralóedényt. A vizet a zsákban őrzött kis vizeshordóból merítette.

Pár perc múlva fölforrt a teavíz. Craig teáskannába töltötte, amely néhány csipetnyi kitűnő minőségű teát tartalmazott. Ezúttal Kin-fu és Szun is amerikai módra itták a teát, ám egyáltalán nem lehetett okuk panaszra.

A forró ital kellemesen zárta le a sík tengeren főlsholgált reggelit, az „ilyen és ilyen” szélességi és hosszúsági fokon. Helyzetük pontos meghatározásához csupán a szextáns meg a kronométer hiányzott. Egy napon majd ezek a műszerek is bekerülnek a zsákba; a Boyton-féle mentőöltözék alaptartozékai közé, és akkor a hajótörötteket már nem fenyegeti az a veszély, hogy irányt vesztve hánykolódjanak az óceánokon.

Kin-fu és társai kipihenve, jóllakottan ismét fölvonták a kis vitorlákát, és folytatták a kellemes reggeli miatt félbeszakított útjukat nyugat felé.

A hátszél még tizenkét órán át segítette a bűvárruhásokat, akik ezalatt kitűnően haladtak előre. Ritkán volt szükségük rá, hogy be-besegítsenek az evezővel. Fekvő helyzetükben lágyan siklottak előre, és közben kis híján elszundítottak. Pedig le kellett küzdeniük az álmoságukat: a nem kifejezetten kedvező körülmények miatt.

Craig és Fry elszívott egy-egy szivart bóbiskolás ellen: akár az angol ficsúrok az uszoda előcsarnokában...

A gumiruhás „békaembereket” időnként igazi tengeri lények szökdeltek körbe. A boldogtalan Szun egyik rémületből a másikba esett.

Szerencsájukra azonban a látogatók csak ártalmatlan barnadelfinek voltak. A „tenger bohócai” jó szándékkal, kíváncsiságból közeledtek hozzájuk. Azt fürkészték, vajon mifélek ezek a különös lények, akik az ő világukban mozognak: emlősök, mint ők, de egyáltalán nem tengeri eredetűek.

Micsoda látvány! A delfinek csapatosan közeledtek feléjük. Gyorsan cikáztak, mint a nyíl, smaragd színük a tenger árnyalatában csillogott, amikor öt-hat láb magasra is kiugrottak a hullámokból. Valamiféle halálugrást mutattak be, mintegy kérkedve rugalmas, izmos testükkel. Ah, bárcsak a bűvárruhások is ilyen sebesen hasíthatnák a vizet, a leggyorsabb hajókat is fölülmulva! Akkor bizonyára rövid időn belül elérnék a szárazföldet! Szinte vágytak rá, hogy

a delfinekbe kapaszkodva vontatóra fogják őket. Csakhogy ezek a kedves bohócok minduntalan bukfencet vetettek, alámerültek, így hát mégis inkább a szélre bízták magukat. Igaz, hogy sokkal lassabban haladtak előre, mégis célszerűbbnek találták.

Dél felé járt az idő, amikor egyszer csak teljesen megszűnt a szél. A szeszélyes kis fuvallatoknak is vége lett, amikor hol duzzadt a vitorla, hol meg elernyedtt. Most meg hiába feszítették a vonókötelet. A szél már nem süvített se a csuklyájuk, se a csizmájuk fölött.

- Ez bizony... - kezdte Craig.

- Elég nehéz helyzet! - fejezte be Fry.

Kis időre megálltak. Leszerelték az árbocokat, összesodorták a vitorlákat, majd függőleges helyzetre váltva kémlelték a látóhatárt.

A tenger még mindig kihalt volt. Sehol sem mutatkozott vitorlás, és gőzhajó füstje sem rajzolódott az égre a kihalt tengeren. A tűző nap fölitta a párát, és mintha megritkult volna a légáramlat. A víz hőmérséklete emelkedett, ezt még azok is megérezhették, akik nem viseltek kétrétegű gumiruhát. Craig és Fry változatlanul hitt a tengeri kaland szerencsés kimenetelében, ezért náluk szó sem lehetett nyugtalanságról. Igaz, nem tudták felmérni, pontosan mennyit haladtak előre a tizenhat órányi vitorlázás alatt, és mind kevésbé találtak magyarázatot arra, hogy miért nem mutatkoznak már a közeli part jelei, miért nem látnak már teherhajót vagy halászbárkát.

Szerencsére sem Kin-fu, sem Craig és Fry nem esett idejekorán kétségbe, és remélték, hogy később sem lesz okuk kétségbeesésre. Még volt egy napra való élelmük, és semmi jel nem mutatta, hogy rosszabbra fordulna az időjárás.

- Elő az evezőkkel! - vezényelt Kin-fu.

Ezzel jelt adott az indulásra. A bűvárruhások hol hanyatt, hol hason fekvé eveztek tovább nyugati irányban.

Nem haladtak elég gyorsan. Hamar kifárasztotta a karjukat az evezés, ezt gyakorlatlanságuk magyarázta. A tetejében gyakran meg kellett állniuk, hogy bevárják a folyton lemaradó, siránkozó Szunt. Gazdája kérte, szidta, fenyegette, de Szun ezúttal nem féltette maradék varkocsát, mert vastag csuklya védte. Mindenesetre elegendőnek bizonyult a félelme attól, hogy egyszerűen otthagyják, ezért hát Szun legalábbis igyekezett behozni állandó lemaradását.

Két óra felé észrevettek néhány madarat: dolmányos sirályokat. Ezek a nagy testű, gyors sirályok messze bemerészkednek a nyílt tenger fölé. A madarak jelenlétéből tehát még nem következtethettek arra, hogy közel a part. Mindenesetre biztató jelnek tekintették.

Egy órára rá a bűvárruhások a „hajónyűgnek” nevezett hínármező szövevényébe gabalyodtak, ahonnan nagy ügyel-bajjal tudtak csak kiszabadulni. Úgy akadtak fönn rajta, mint a halak a fenékvonó-hálóban. Késeikkel próbálták „kivágni” magukat szorongató helyzetükből. Bő fél órájukba és sok erejükbe került, amit másra kellett volna tartalékolniuk.

Négy órakor a kis úszóraj ismét megállt, még hozzá meglehetősen kimerülve. Újra szél támadt, de ezúttal dél felől, amit eléggé nyugtalanító körülménynek tekintettek. A bűvárruhások ugyanis nem haladhattak oldalszéllel, mint a hajók, amelyek a tökesúlyukkal ellensúlyozhatják a szélirányt. Ha tehát fölhúzzák a vitorlákat, félő, hogy észak felé sodródnak, és kárba vész az eddigi, nyugat felé megtett útjuk nagy része. Fölerősödött a hullámverés is. Szél korbácsolta a mélységi hullámok taraját, és fölöttébb kínos helyzetbe hozta őket.

Meglehetősen hosszú ideig vesztegeltek. Ezalatt nem csupán pihentek, hanem új erőt is gyűjtöttek. Megrohamozták a maradék élelmiszerkészletet, habár ez az estebéd már korántsem zajlott le olyan jó hangulatban, mint a reggeli. Néhány órán belül leszáll az este. Hűvösödött a szél... Mit tegyenek?

Kin-fu az evezőjére támaszkodott, összevonta a szemöldökét, és rossz sorsa ezen újabb megnyilvánulása miatt inkább bosszankodva, mint aggódva, egyetlen szót sem szólt. Szun megállás nélkül nyögdécselt és tüszögött, mintha félholt volna a náthától. Craig és Fry érezte, hogy két útitársuk gondolatban kérdéseket tesz föl nekik, ám nem tudtak mit válaszolni.

Végül a szerencsés véletlen hozta meg a választ.

Nem sokkal öt óra előtt Craig és Fry felkiáltott, és egyszerre mutatott a karjával dél felé:

- Vitorlás!

Hárommérföldnyire tőlük valóban bárka közeledett szélirányban, dagadó vitorlával. Márpedig ha továbbra is tartja az irányt, amerre a szél sodorja, valószínűleg kis távolságra halad el attól a helytől, ahol Kin-fu és társai vesztegelnek.

Így hát nem volt más teendőjük, mint hogy a bárkával merőlegesen szembehelyezkedve elvágják az útját. A bűváruhások nekiláttak hát, hogy fölkészüljenek a hadműveletre.

A szélirány miatt nem vonták föl a kis vitorlákat, de evezővel is megtehették azt a viszonylag rövid utat. Mind nagyobbak látták a bárkát, amely gyorsan közeledett az erősödő szélben. Halászbárka volt: egyértelműen azt jelezte, hogy már nem lehet messze a part. A kínai halászok ugyanis ritkán merészkednek a nyílt tengerre.

- Gyorsabban! Gyorsabban! - kiáltotta Craig és Fry, nagy csapásokkal evezve.

Így sem tudtak túltenni útitársaikon: Kin-fu úgy siklott a víz felszínén előrehajolva, mint valami versenyszkiif. Még Szun is felülmúlta saját magát: a fejét emelgetve szaporán lapátolt, annyira rettegett, nehogy lemaradjon!

Körülbelül fél mérföldet kellett megtenniük ahhoz, hogy egy vonalba érjenek a bárkával. Még világos volt, ezért ha nem közelítenek is annyira a hajóhoz, hogy meglássák őket, legalább oda tudnak kiáltani. De vajon a halászok nem menekülnek-e hanyatt-homlok, ha meglátják e fura tengeri lényeket, akik ráadásul még szólnak is hozzájuk?! Mindenesetre számolniuk kellett ezzel az eléggé veszélyes eshetőséggel.

Akárhogyan lesz is, most nem szabad az időt vesztegetni. Karjukat megnyújtva, evezőjükkel gyorsan szelték a rövid, tarajos hullámokat. A távolság szemlátomást csökkent, amikor Szun, aki újabban az élvezőnyben haladt, rettenetes kiáltást hallatott rémületében.

- Cápa! Cápa!

Szun ezúttal nem tévedett.

Mintegy húsz láb távolságra két hegyes háromszög emelkedett ki a vízből. A környékbeli tengerek ragadozójának, a tigriscápának az uszonyait látták, amely a nevéhez híven sokkalta falánkabb és vadabb a kék cápánál vagy bármely más ragadozónál.

- Elő a késeket! - adta ki a parancsot Fry és Craig.

Ez volt az egyetlen fegyverük: ki tudja, boldogulnak-e vele?

Szun, amint várható volt, sürgősen a második vonalba húzódott.

A cápa észrevette a bűváruháásokat, és feléjük tartott. Szempillantás alatt föltűnt óriás, zöld csíkos és foltos teste az áttetsző vízben. Legalább tizenhat-tizennyolc láb hosszú hatalmas szörnyeteg!

Egyenesen Kin-fura támadt: fél fordulatot tett, hogy belemarjon.

Kin-fu nem vesztette el hidegvérét. Amikor a cápa már-már rávetette magát, Kin-fu a fenevad hátának támasztotta az evezőjét, és erőteljes mozdulattal eltaszította magától.

Craig és Fry azonnal ott termett, támadásra és védelemre készen.

A cápa szempillantásnyira lemerült, majd újra fölbukkant óriási ollóra emlékeztető tátott szájjal, amelyből kivillant túhegyes, négyzeres fogsora.

Kin-fu az imént bevált módszert akarta megismételni de az evező az állat állkapcsa közelébe került s az egy-kettőre átharapta.

A szörnyeteg ekkor az oldalára fordult, és az áldozatára vetette magát.

Egyszer csak patakzani kezdett azonban a vére, és vörösre festette a tengert. Fry és Craig két oldalról szúrt a hatalmas fenevadba, és bármilyen vastag volt is a bőre, hosszú pengéjű amerikai késüket sikerült belemártaniuk.

A szörnyeteg kitérte a száját, majd messzehangzó üvöltéssel becsukta, miközben uszonyai iszonyúan verdesték a vizet. Fryt oldalba kapta az egyik farkcsapása: tíz lábbal odébb kötött ki.

- Fry! - kiáltott utána Craig olyan fájdalmasan, mintha őt érte volna a farkcsapás.

- Hajrá! - kiáltotta Fry, újabb támadásra készen.

Sértetlenül megúszta; gumipáncélja fölfogta a hatalmas ütés erejét.

Eszeveszett dühvel támadtak ismét a cápára. Az meg csak forgott, csapkodott maga körül. Kin-fu egyenesen az állat szeme közé mélyesztette a kettéharapott evező nyelének élesebbik csúcsát. Annak a kockázatával is, hogy kettéharapja a fenevad, addig tartotta mozdulatlanul, amíg Fry és Craig megpróbálja szíven szúrni.

A két ügynöknek valószínűleg sikerült is a késével eltalálnia, mivel a szörnyeteg még egy utolsó csapással megfordult maga körül, és elmerült a véres hullámokban.

- Hurrá! Hurrá! Hurrá! - kiáltott Fry és Craig egyhangúlag, a hosszú pengéjű késsel hadonászva.

- Köszönöm - csak ennyit mondott Kin-fu.

- Nincs mit - válaszolt Craig. - Túl nagy falat lett volna kétszáz ezer dollár ennek a halnak!

- Azt már nem! - tette hozzá Fry.

És Szun? Hová lett Szun? Ezúttal megelőzte a többieket, és egészen a bárka közelébe jutott: alig három kötélhossznyira volt tőle. A nyúl szívű inkább egyedül evezett tovább, csak hogy mentse az irháját, de majdnem rajtavesztett.

A halászok ugyanis észrevették, de aligha hitték, hogy ez a macskacápa külsejű lény emberi fajzat volna. Nekiláttak hát, hogy kötélvégre kapják, ahogyan a delfineket vagy a fókákat szokták. Amikor a feltételezett tengeri zsákmány a közelükbe ért, erős kampóval ellátott kötelet hajítottak feléje a fedélzetről. A kampó az öve fölött akadott Szun ruhájába, és felhasította a hátától egészen a nyakáig. Mivel a felsőrészből kiszállt a levegő, már csak a

nadrágja tartotta a víz felszínén. Addig kalimpált, amíg fejfelé a vízbe merült, két lába pedig a víz fölött rugdalózott.

Addigra Kin-fu, Craig és Fry is odaért, és elővigyázatosan, ékes kínai nyelven szóltak a halászokhoz.

Most ijedtek meg csak igazán a jámbor atyafiak! Beszélő fókák! Már fordították volna a szélnek a vitorlákat, hogy minél előbb elszeleljenek...

Kin-fu azonban megnyugtatta őket. Fölfedte kilétüket: elmondta, hogy a társaival együtt emberek, azaz ugyanolyan kínaiak, mint a halászok. Pillanatba tellett, és a három szárazföldi emlős már a fedélzeten volt.

Szun maradt csak hátra. A csónakhoz vonták egy csákllyával, és végre kihúzták a fejét a vízből. Az egyik halász megragadta a varkocsánál fogva, fölemelte, és... a kezében maradt Szun egész hajfonata úgy, hogy a szegény ördög újra a víz alá merült.

A halászok erre kötelet tekertek köréje, és nagy ügyel-bajjal fölhúzták a hajóba. Alig jutott föl a fedélzetre, és épp hogy kirázták belőle a sok lenyelt tengervizet, amikor Kin-fu hozzálépett. Szigorú hangon megkérdezte tőle:

- Tehát a varkocsod hamis volt?

- Enélkül be sem álltam volna önhöz inasnak, hiszen ismertem a szokását.

Szun ezt úgy adta elő, hogy kitört belőlük a nevetés.

A halászok Funingból jöttek, tehát alig kétföldnyire volt tőlük éppen az a kikötő, ahová Kin-fu el akart jutni. Kin-fu társaival együtt még aznap este nyolc óra tájt partra szállt Funingban. Végre kibújhattak Boyton kapitány mentőöltözékéből, és mind a négyen visszanyerték emberi külsejüket.

**Huszonegyedik fejezet,
amelyben Craig és Fry rendkívül nagy
megkönnyebbüléssel fogadja a holdfölkeltét.**

- Most pedig gyerünk a tajpinghoz!

Így hangzottak Kin-fu első szavai különös kalandja hős részvevőihöz másnap, június 30-a reggelén, a jól megérdemelt éjszakai pihenés után.

Végre-valahára Lao-sen felségterületén tartózkodtak. A harc most dől el igazán.

Vajon Kin-fu kerül-e ki belőle győztesen? Kétségkívül igen, ha sikerül fölkutatnia a tajpingot, hiszen kifizeti neki, bármit kér is a levélért. Biztosan nem, ha váratlanul hasba szúrják, még mielőtt tárgyalni kezdhette Vang könyörtelen megbízottjával.

- A tajpinghoz! - helyeselt Fry és Craig, miután helyeslően összenéztek.

Kin-fu, Fry és Craig és Szun megérkezése különös öltözetükben, meg ahogyan a halászok kihúzták őket a tengerből, mindez eléggé fölkavarta a kis kikötővárost, Funingot. Nehezen tudták elkerülni az érdeklődés általános megnyilvánulásait. Délelőtt csapatostul kísérték őket a fogadóig, amikor bevásárló útjukról visszatértek. Szerencsére volt még elég pénz Kin-fu övében meg Fry és Craig zsákjában, így megfelelőbb ruházatot szereztek be maguknak. Ha Kin-fu és társai körül nem nyüzsög annyi ember úton a fogadó felé, bizonyára fölfigyelnek a Mennyei Birodalom egyik alattvalójára, aki mindenhol a nyomukban járt. Még jobban meglepődtek volna, ha észreveszik, hogy ugyanaz az alak egész éjszaka a fogadójuk kapujánál ólálkodik. Joggal kelthette volna föl a gyanújukat, ha még reggel is ugyanott találják.

Ők azonban mindebből semmit sem vettek észre, nem fogtak gyanút, így hát azon sem lepődhettek meg, hogy ugyanez a gyanús viselkedésű alak melléjük szegődött, amint kiléptek a fogadóból, és vezetőnek ajánlkozott.

Harminc év körüli, egyébként fölöttébb becsületes képű kínainak látszott. Craig és Frynek mégis némi gyanúja támadhatott. Kérdőre fogták ezt az embert.

- Miért ajánlkozok vezetőnek, és hová szándékozok vinni bennünket? - kérdezték tőle.

Magától értetődött e kettős kérdés, mint ahogy természetesen hangzott rá a felelet is:

- Gondoltam, meg akarják nézni a Nagy Falat, mint ahogyan ezt teszi minden Funingba érkező utas - válaszolta az idegenvezető. - Ismerem a környéket, és elkalauzolnám önöket oda.

- Barátom - kapcsolódott a kérdezősködésbe Kin-fu -, mielőtt döntenénk, tudni szeretném, hogy eléggé biztonságos-e ez a vidék?

- Nagyon is biztonságos - válaszolta a vezető.

- Beszélnek-e a környéken bizonyos Lao-senről? - kérdezte tőle Kin-fu.

- A tajping Lao-senről?

- Igen.

- Valóban beszélnek róla - válaszolta a kínai -, de nem kell tartani tőle a Nagy Fal innenső oldalán. Nem merészkedik a császárság területére. A fal túlsó oldalán, a mongol pusztákon kalandozik a hordája.

- Lehet-e tudni, hol tartózkodik most? - kérdezett tovább Kin-fu.

- Legutóbb Csingtao környékén látták, nem messze a Nagy Faltól.
- Milyen messze esik Csingtao Funingtól?
- Úgy ötven lire. (1 li=576 méter)
- Nos hát, elfogadom a szolgálatait.
- Vezessem önöket a Nagy Falhoz?
- Vezessen egészen Lao-sen táboráig!

A kínai önkéntelenül meglepett mozdulatot tett.

A Százéves ügyfele még mindig kétszázezer dollárt ér a számukra!

A két ügynök megbízhatónak vélte a vezetőt a lezajlott beszélgetés után. A valódi, váratlan veszély azonban minden bizonnyal ama híres-nevezetes fal mögül leselkedik rájuk, amelyet a kínaiak a mongol hordák betörései ellen emeltek annak idején.

Akár azonnal nekivágtak volna az útnak. Szunt senki sem kérdezte, hogy hajlandó-e részt venni az utazáson. Így hát kénytelen-kelletlen ő is velük tartott.

Funingban azonban semmiféle közlekedési eszközhöz nem lehetett hozzájutni: kocsinak, targoncának híre-hamva sem volt ebben a kisvárosban, lóról vagy öszvérről nem is beszélve. Ráakadtak viszont néhány tevére, amelyek hasznos szolgálatot tettek a mongolokkal lebonyolított kereskedelemben. A kalandor kereskedők tevekaravánokkal vonultak Peking és Csiace között, maguk előtt terelgetve tengernyi, hosszú farkú juhnyájaikat. Ilyenformán ők tartották fenn a kapcsolatot Oroszország ázsiai területei és a Mennyei Birodalom között. Mindamellet még ők is csak nagyobb csoportokban és fölfegyverkezve mertek nekivágni a végtelen sztyeppéknek. Beauvoir írja róluk: „Komor, büszke emberek, akik megvetik a kínaiakat.”

Kin-fu és társai vettek hát öt tevét, eléggé kezdetlegesen főszerszámozva. Megrakták élelmiszerekkel, fegyverekkel is vásároltak, és elindultak a vezető után.

Az előkészületek azonban időbe telttek. Déli egy óra lett, mire elindulhattak. A vezetőjük az elhúzódozó indulás ellenére is fogadkozott, hogy még éjjel előtt eléri a Nagy Falat. Ott majd táborot ütnek, és ha Kin-fu még mindig ragaszkodik elővigyázatlan döntéséhez, másnap átkelnek a határon. Funing környéke változatos képet mutatott. A megművelt földek közt húzódozó utakon a szél vastag, sárga homokfelhőket görgetett. Látszott, hogy ez a vidék még Kína termékeny területei közé tartozik.

A tevék kimérten lépkedtek. Nem túl gyorsan, de egyenletesen haladtak. A vezető haladt legelő, őt követte Kin-fu, Craig és Fry és Szun, hátságoságuk két púpja közt kuporogva. Szun nagyon is helyeselte az effajta utazást: akár a világ végére is elment volna így.

Nem is az utazás merítette ki őket, hanem a tomboló hőség. A talaj kisugárzása következtében fölmelegedett légköri rétegek egészen különös látványosságokat mutattak be. Tenger hullámzott a láthatáron, amerre csak szem ellátott. Aztán amilyen hirtelen föltűnt, olyan gyorsan el is tűnt, Szun nagy öröme. Már-már attól félt, hogy ismét hajóra kell szállniuk.

Ez a vidék ugyan Kína határsávjában terül el, mégsem mutatkozott kihaltnak. Bármilyen nagy kiterjedésű is a Mennyei Birodalom, szűknek bizonyul a területén összezsúfolódott, töméntelen emberhez képest. Ezért még az ázsiai sivatag peremén is számottevő népesség él.

A mezőn férfiak dolgoztak. A rózsaszín és kék ruhás tatár asszonyok nem vesznek részt a mezei munkában. A hosszú farkú, sárga birkák - Szun nem minden irigység nélkül szemlélte

gyapjas díszüket - szerteszét legelésztek, miközben fekete sas tartotta szemmel őket a magasból. Jaj annak a szerencsétlen bégetőnek, amelyik elkalandozik a nyájától! Ezek a kíméletlen, vérengző ragadozómadarak iszonyatos hajsztát folytatnak a juhok, muflonok, fiatal antilopok ellen. A kirgizek sasokat idomítanak vadászkutya gyanánt Közép-Ázsia pusztáin.

Mindenfelől szárnyas vad felhői röpködtek. Errefelé szüntelenül ropog a puska. Az igazi vadász ugyanis nem nézi jó szemmel a hálót, a hurkot és más pusztító eszközöket. Ezeket inkább az orvvadászok használják: a búza-, köles- és kukoricaföldek barázdáiba rejtik el.

Eközben Kin-fu és társai rótták az utat a mongol porviharban. Nem álltak meg sem az út menti árnyékosban, sem a távoli vidéki tanyákon vagy falvakban, amelyeket már messziről jeleztek a buddhista legendahősök tiszteletére emelt síremléktornyok. Libasorban mentek, ráhagyatkoztak a tevéikre, amelyeknek az a szokásuk, hogy követik egymást. A nyakukban piros csengőt viseltek, az szabta meg a lépteik ritmusát.

Ilyenformán beszélgetésről szó sem lehetett. Vezetőjük, aki változatlanul a kis csoport élén haladt, amúgy is szófukar embernek látszott. Ktartóan figyelte a vidéket, mivel a vastag porfelhő miatt igencsak lecsökkent a látótávolság. Nem tétovázott az útirány megválasztásában még az olyan útkeresztezéseknél sem, ahol hiányzott az útjelző pózna. Fry-Craig bizalmatlansága is teljesen eloszlott az útikalauz iránt, így minden figyelmüket a Százéves értékes ügyfelére fordíthatták. Az csak természetes, hogy nyugtalanságuk nőtön-nőtt, amint közeledtek úticéljukhoz. Hiszen bármelyik pillanatban váratlanul eléjük kerülhet valaki, aki jól irányzott csapással megfosztja cégüket kétszáz ezer dollártól.

Kin-fu sajátos lelkiállapotában, a múlt emlékein merengve nem gondolt szorongással a jelenre és a jövőre. Még egyszer végigpergette gondolatban életének az elmúlt két hónapban végbement eseményeit. Nem nyugtalanította túlzottan, hogy rossz sorsa kirtartóan üldözi. Vagy nem sújtja-e a balszerencse különös sorozata attól a pillanattól kezdve, amikor a kezébe vette San-Franciscó-i ügynöke levelét saját állítólagos anyagi csődjéről? Nem kárpótolta-e életének második szakasza olyan felismerésekkel, amikre nem volt képes annak első szakaszában: azaz, hogy nem becsülte meg a jó dolgát. Vajon véget ér-e balsorsának e folyama, ha sikerül visszaszereznie Lao-sen kezéből a levelet, föltéve, ha sértetlenül megússza? Képes lesz-e a kedves Li-u jelenlétével, gondoskodásával, gyöngédségével, szeretetreméltó derűjével távol tartani az ellene esküdött rossz szellemeket? Igen, őt az foglalkoztatta, az nyugtalanította, ami az utóbbi időben történt vele. És persze Vang. Nem neheztelhet rá, amiért meg akarta tartani esküjét. Vang, a filozófus azonban nincs többé; a sanghaji jamen állandó vendége már nem tudja őt ellátni bölcs tanácsaival!

- Vigyázzon! Még leesik! - kiáltott rá a vezető, mert a múlton merengő Kin-fu majdnem lebukfencezett a tevéjéről.

- Már megérkeztünk? - kérdezte.

- Nyolc óra, azt javaslom, álljunk meg vacsorázni.

- És azután?

- Továbbmegyünk.

- Közben ránk esteledik.

- Ó, ne aggódjék, nem tévedünk el! Alig húsz li ide a Nagy Fal, és a tevék is hadd szuszogják ki magukat.

- Legyen hát! - szólt Kin-fu.

Düledező viskó állt az út mentén. Kis patak kanyargott a közeli vízmosásban, ahol megitathatták a tevéket. Ezalatt Kin-fu és társai a viskóba telepedtek, még a sötétedés beállta előtt. A hosszú úton megéheztek, így hát jó étvággal megvacsoráztak.

Vontatottan indult a beszélgetés. Kin-fu többször is Lao-senre terelte a szót. Megkérdezte az idegenvezetőt, hogy ki ez a tajping és ismeri-e? Az meg csak nyugtalanul rázta a fejét, és igyekezett kitérni a válaszadás elől. - Megfordult-e már Lao-sen a vidéken? - kérdezte Kin-fu.

- Ő ugyan nem - válaszolta az útikalauz -, de a tajpingok bandájából többször is átcsaptak már a Nagy Fal innenső oldalára, úgyhogy jobb, ha nem akadunk össze velük. Buddha őrizzen meg a tajpingoktól!

A vezető nyilván nem sejtette, mire jó ez a kérdezősködés, de a válaszára Craig és Fry összenézett. Szemöldöküket összevonva az órájukat tanulmányozták, majd a fejüket ingatták.

- Miért nem maradunk itt éjszakára? Nyugodtan bevárhatnánk itt a reggelt.

- Ebben a viskóban? - kiáltott fel a vezetőjük. - Akkor már inkább a szabad ég alatt! Ott kisebb a veszélye, hogy váratlanul ránk törnek!

- Megállapodtunk, hogy még ma este a Nagy Falnál leszünk. Ehhez ragaszkodom, és ott is leszünk! - szögezte le Kin-fu ellentmondást nem tűrő hangon. Szunt már elővette a félsz, de nem mert megszólalni.

Kilenc óra tájt befejezték a vacsorát. A vezető felállt, és jelt adott az indulásra. Kin-fu a hátsószága felé tartott. Craig és Fry ekkor hozzálépett.

- Uram, ön valóban elhatározta, hogy Lao-sen kezére adja magát?

- Ez a szilárd elhatározásom - válaszolta Kin-fu. - Vissza akarom kapni a leveletem, bármi áron.

- Túlságosan nagy a kockázata annak, ha a tajpingot a saját táborában látogatjuk meg - vélte a két ügynök.

- Nem azért jöttem el idáig, hogy most meghátráljak! - vágott vissza Kin-fu. - Maguk viszont bármikor visszafordulhatnak.

A vezető meggyújtotta kis kézilámpását. Craig és Fry a lámpafényhez lépve másodszor is megnézte az óráját.

- Talán mégis biztonságosabb lenne bevárni a reggelt - erősködtek.

- Aztán miért? - kérdezett rá Kin-fu. - Lao-sen ugyanolyan veszedelmes lesz holnap vagy holnapután mint amilyen ma. Induljunk!

- Induljunk! - visszhangozta Craig és Fry.

Támadt-e szemernyi bizalmatlanság Fry és Craig ügyfelének lelkében? A vezető teljesen váratlan és megmagyarázhatatlan szavai megingathatták-e benne a hitet ama hűséges szolgálattal szemben, amit Craig és Fry két hónapja tanúsított iránta? Nem, ő továbbra is megbízott bennük. Az mindenesetre elgondolkodtatta, hogy a két ügynök miért akarta lebeszélni arról, hogy fölkeresse a tajpingok táborát, vagy legalábbis rábeszélni, hogy elhalassza? Hát nem azért hagyták el olyan hirtelen Pekinget, hogy fölkutassák Lao-sent? Nem az volt-e a Százéves két ügynökének érdeke is, hogy ügyfelük visszaszerezze ama képtelen és vészterhes levelet? Érthetetlen volt a számára mostani erősködésük.

Kin-fu semmit sem árult el a benne dúló érzésekből. Besorolt a vezető mögé a menetbe, Craig és Fry követte. Két hosszú órán át haladtak így.

Közel lehetett az éjfélnél, amikor a vezető megállt. Észak felé mutatott, ahol hosszú, fekete vonal rajzolódott az ég világosodó háttérére. E vonal mögött ezüstös hegycsúcsok látszottak: a fölkelő hold világította meg őket, amelyet azonban még eltakart a látóhatár.

- A Nagy Fal! - mondta a vezető.

- Elérünk odáig még ma éjszaka? - kérdezte Kin-Fu.

- Igen, ha mindenképpen ragaszkodik hozzá - válaszolta a vezető.

- Ragaszkodom hozzá!

A tevék megálltak.

- Megnézem az átjárót - szólt a vezető. - Addig várjanak itt rám.

Azzal elment.

Ekkor Craig és Fry Kin-fuhoz lépett.

- Uram... - szólt Craig.

- Uram... - szólt Fry.

Majd együttesen folytatták:

- Elégedett volt-e a két hónapig tartó szolgálatunkkal, amely időtartamra a tiszteletreméltó William J. Bidulph rendelt bennünket ön mellé?

- Nagyon is elégedett!

- Lenne olyan szíves aláírni ezt a kis tanúsítványt arról, hogy kifogástalanul elláttuk az ön hűséges szolgálatát.

- Ezt a papírt? - kérdezte Kin-fu nagy nehezen fölcsődvén meglepetéséből, amikor Craig átnyújtotta neki a jegyzetömbjéből kitépett lapot.

- Ez a tanúsítvány hoz majd talán némi elismerést a főnökünktől - folytatta Fry.

- És bizonyára különjutalmat is - fűzte még hozzá.

- A hátamon mindjárt alá is írhatja, uram - mondta Craig odahajolva.

- Itt a tinta meg a toll is, hogy az úr írásban tanúsíthassa szíves meglepedését - mondta Fry. Kin-fu elnevette magát és aláírta.

- Most pedig megtudhatnám, hogy mire jó ez az egész, e helyütt és ebben az órában?

- Azért e helyütt, mert nem szándékozunk tovább kísérni önt - válaszolta Fry.

- Azért ebben az órában, mert pár perc múlva éjfélnél - fűzte hozzá Craig.

- Miért olyan fontos maguknak, hogy hány óra van?

- Uram - szólalt meg ismét Craig -, biztosítótársaságunk önhöz fűződő érdeke...

- Néhány perc múlva megszűnik - jelentette ki Fry.

- Most már megölheti magát...

- Vagy meg is ölhetik...

- Tetszése szerint!

Kin-fu értetlenül nézett a két ügynökre, akik mindezt a legszívélyesebb hangnemben közölték vele. E pillanatban kelet felől föltűnt a hold a látóhatáron, és rájuk vetítette első sugarait.

- A hold! - kiáltott fel Fry.
- Ma június 30-a van! - kiáltotta Craig.
- A hold éjfélkor kel...
- És mivel nem hosszabbította meg a biztosítási kötvényét...
- Ön már nem a Százéves ügyfele...
- Jó éjt, Kin-fu úr! - szólt Craig.
- Kin-fu úr, jó éjt! - szólt Fry.

A két ügynök visszafordította a tevéit, és csakhamar eltűnt, faképnél hagyva ámuló ügyfelüket.

Épp hogy csak elhalt a két, kissé gyakorlatias amerikai tevéjének dobogása, amikor egy csoport martalóc, élén a vezetőjükkel, rávetette magát a kétségbeesetten védekező Kin-fura és Szunra, aki hiába próbált megszökni.

Gazdát és inasát azon nyomban a Nagy Fal egyik elhagyott bástyájának pincebörtönébe hurcolták, és gondosan rájuk zárták a börtön ajtaját.

**Huszonkettedik fejezet,
amelyet akár az olvasó is megírhatott volna,
olyannyira nem lepi meg a befejezése.**

A négyszáz mérföld hosszúságú kínai erődítményrendszert, a Nagy Falat Si-Huang-ti császár építtette a harmadik században. A párhuzamosan futó kettős fal a Liaotung-öbölnél kezdődik, ott áztatja kőlabait, hogy azután egyszerű fal méreteire zsugorodva Kanszu tartománynál végződjék. A Nagy Kínai Fal bástyákkal és tornyokkal védett, folyamatos, kettős sánc; ötven láb magas, húsz láb széles, gránitalapú, fölül téglaborítású, és merész vonalban követi az orosz-kínai határvidék szeszélyes hegyvonulatait.

A fal Mennyei Birodalom felé eső oldalán meglehetősen romos, míg a Mandzsúria felőli része jobb állapotban maradt fenn: oromzatát mindmáig csodálatos köcsipkék díszítik. A hosszan kígyózó erődrendszer teljes hosszában nyoma sincs őrségnek, még kevésbé ágyúknak. Oroszok, tatárok, kirgizek csakúgy, mint a Mennyei Birodalom alattvalói szabadon közlekedhetnek számtalan kapuján keresztül. Ez a védővonal immár nem nyújt védelmet a birodalom északi határán még a mongol homokviharak elől sem, amelyek finom szemcséjű porát az északi szél néha a fővárosig is elsodorja.

Kin-fu és Szun az egyik elhagyatott bástya üregében, szalmatörekben töltötte el keserves éjszakáját. Ott kellett kihúzniuk másnap reggelig, amikor minden bizonnyal a Lao-sen bandájához tartozó, tucatnyi marcona haramia rontott be, hogy magukkal vigye őket.

Az idegenvezető viszont végérvényesen eltűnt. Kin-fu most már átlátott a szitán. Nem a véletlen hozta útjába ezt az árulót: a nyomorult nyilván már várta a Százéves volt ügyfelét. Csak megtévesztésül tétovázott, amikor a Nagy Fal túloldalára készültek; azért tette, hogy eloszlassa Kin-fu kételyeit. Ez a gazember a tajping bandájához tartozott: egészen biztosan az ő parancsát hajtotta végre.

Akkor oszlott el végérvényesen minden kételye, amikor megkérdezte az egyik martalócot, aki a banda főnökének látszott:

- A vezérük, Lao-sen táborába visz minket, ugye?

- Egy óra előtt ott leszünk! - felelte a zsvány.

Mert hát, kit is akart fölkeresni Vang tanítványa? A tudós megbízottját! Hiszen oda viszik, ahová igyekezett! Ha nem jószántából, hát erővel, kár lenne emiatt sopánkodnia. Ezt Szunra hagyta, akinek összekoccant a foga félelmében, és a válla közé húzta gyáva, reszkető fejét.

Kin-fu tehát, még mindig higgadtan, belement a kalandba, és hagyta, hogy vezessék. Végül is azért megy oda, hogy tárgyaljon Lao-sennel a levél visszavásárlásáról. Ezt akarta. A legjobb úton van hozzá.

Amint átértek a Nagy Fal túloldalára, a kis csapat nem a Mongóliába vezető főúton ment tovább, hanem jobbra kanyarodó, meredek ösvényekre tértek, amelyek mélyen behatoltak a zord hegyek, szakadékok közé. Egy óra hosszat kapaszkodtak fölfelé, olyan gyorsan, ahogy csak az emelkedő engedte. Kin-fu és Szun szorosan körbefogták úgy, hogy ne tudjanak megszökni, amúgy eszük ágába se jutott megpróbálkozni vele.

Másfél óra elteltével, valami támfal megkerülése után egyszer csak hatalmas, félig romba dőlt épület tűnt föl az örök és foglyaik előtt. A hegyháton emelt régi kolostor volt: a buddhista építőművészet különös alkotása. Fölvetődik a kérdés: vajon ki meri látogatni ezt a szent helyet

itt, az orosz-kínai határ menti elhagyott vidéken? Az életüket kockáztatják az ide zarándokló hívők, hiszen ez a szurdok kitűnő leshelyeket kínál a rablóknak.

Ha Lao-sen itt ütötte föl a táborát, meg kell hagyni, a tevékenységének nagyon is megfelelő helyet talált. Ugyanis Kin-fu kérdésére az őket kísérő csoport főnöke azt válaszolta, hogy a tajping valóban ebben a kolostorban tanyázik.

- Azonnal találkozni akarok vele - szólt Kin-fu.

- Azonnal - válaszolta a főnök.

Kin-fu és Szunt föltartott kézzel vezették az egykori szentély tágas előcsarnokába, Legalább húsz fegyveres alakot láttak ott, akik festői látványt nyújtottak az országutak banditáinak öltözkéiben, és mogorva arckifejezésük nem sok jóval biztatott.

Kin-fu emelt fővel haladt végig a tajpingok kettős sorfala közt. Szunt a vállánál fogva kellett előrelökdösni: lökdösték is.

Az előtér a vastag falba vájt lépcsősorban végződött, amely mélyen a hegy gyomrába vezetett. Eszerint a buddhista szentély főépülete alatt hatalmas, kriptaszerű pincerendszer húzódott, amelynek útvesztőiben igen nehéz a tájékozódás, esetleg örökre eltévedhet az, aki nem ismeri a kanyargós, föld alatti járatokat.

Mintegy harminc lépcsőfok után mentek még vagy száz métert előre, miközben az őrség fáklyája a szemükbe vakított. A két fogoly fáklyákkal félig megvilágított, tágas terembe jutott.

Igazi kriptába érkeztek. A boltíves falakat nehéz zárókövekben végződő, zömök oszlopok támasztották, ezeket a kínai mondavilág szörnyállatai díszítették.

Amikor a két fogoly belépett, moraj hullámozott végig a föld alatti termen. Nem volt tehát üres a kriptá. Zsúfolásig megtelt még a legtávolabbi, sötét zuga is tajpingokkal, akik valamilyen gyanús szertartásra jöhettek össze.

A kriptá végében magas termetű férfi állt széles köemelvényen, mint valamely titkos törvényszéki tárgyalás elnöke. A körülötte álló három vagy négy társa pedig akár bírósági ülnök is lehetett volna.

A tekintélyes férfiú jelt adott. A tömeg szétnyílt, és utat engedett a két fogolynak.

- Lao-sen - mutatott az elől álló férfira a kísérők főnöke.

Kin-fu feléje lépett, és magabiztosan a tárgyra tért:

- Lao-sen! - kezdte. - A birtokodban van az a levél, amelyet egykori harcostársad, Vang juttatott el neked. A levél mára tárgytalanná vált, és azért jöttem, hogy visszakérjem tőled.

A határozott hangú szavakra a tajping a fejét se mozdította. Mintha bronzszobor állna ott.

- Mit kívánsz a levélért? - kezdte újra Kin-fu.

Kérdése válasz nélkül maradt.

- Lao-sen - szólt Kin-fu -, bármely város tetszésed szerinti bankjába címzett utalványt adok neked, amelyet hiánytalanul kifizetnek a megbízottadnak. A biztonságát és sérthetlenségét szavatolom.

Újra csak dermesztő csönd. A komor arcú tajping vészjóslóan hallgatott.

Kin-fu újratekerte, nyomatékosan adva szavainak:

- Milyen összegre adjak utalványt? Ötezer ezüsttallér megfelel?

Nem kapott választ.

- Tízezer ezüsttallér?

Lao-sen és a társai olyan némán álltak, mint a különös szentély szobrai.

Kin-fu tehetetlen dühbe gurult. Ajánlatai megérdemelték volna, hogy válaszra méltassák, bármilyen legyen is az.

- Talán nem érted a szavamat? - szólt a tajpinghoz.

Lao-sen ezúttal kegyesen biccentett, jelezve hogy tökéletesen megértette.

- Húszezer tallér! Harmincezer! - kiáltotta Kin-fu. - Annyit ajánlok, amennyit a Százéves biztosítótársaság fizetne neked, ha meghalnék. A kétszeresét, a háromszorosát! Beszélj! Még ez sem elég?!

E makacs hallgatás kihozta a sodrából Kin-fut. Összefont karral a hallgatag csoporthoz lépett:

- Akkor hát, mennyiért vagy hajlandó eladni nekem a levelet?

- Semmi pénzért - törte meg végre hallgatását a tajping. - Vétettél Buddha ellen, amikor nem becsülted meg az életet, amelyet ő adott neked. Ezért ki kell engesztelni Buddhát. Csak a halálad napján tudod meg, mit ér a világon lenni; túlságosan hosszú ideig nem ismerted föl ezt az ajándékot!

Az ellentmondást nem tűrő szavak után Lao-sen intésére megragadták Kin-fut, és még mielőtt védekezhetett volna, megkötözték és elvonszolták. Pár perc se tellett bele, máris valami teljesen zárt ládafélében találta magát, amely hordszék is lehetett. A szerencsétlen Szunt, bármennyire kiáltozott, könyörgött is, a gazdájához hasonló sors várta.

- Jöjjön hát a halál - mormolta magában Kin-fu. - Hadd jöjjön! Aki nem becsüli az életet, megérdemli a halált!

Az elkerülhetetlenül közelinek hitt halál azonban mégsem volt olyan közel, mint hitte. El sem tudta képzelni, hogy a kegyetlen tajping mely borzalmas gyötrelmeket tartogat a számára.

Múltak az órák. Kin-fu ládabörtönében érezte, hogy fölemelik, és valamilyen szállítóeszközre helyezik. A göröngyös út, a lovak dobogása, a kísérő örök fegyvercsörömpölése nem hagyott kétséget felőle, hogy messzire viszik. Vajon hova? Hiába próbálta kitalálni.

Hét-nyolc órával elrablása után Kin-fu egyszer csak érezte, hogy megáll a kocsi. Mintha emberkéz emelte volna föl a börtönéül szolgáló ládát, majd nemsokára kevésbé göröngyös terepen folytatták útjukat.

„Talán hajón vagyok?” - gondolta.

A jellegzetesen ringó és bukdácsoló mozgás, valamint a hajócsavar dohogása megerősítették a föltevését, hogy gőzhajóra került.

„A hullámokba ölnek - gondolta. - Hát legyen! Megmenekülök a még szörnyűbb kínzástól. Köszönet érte, Lao-sen!”

Eközben még kétszer huszonnégy óra telt el. Naponta két alkalommal némi ételt adtak be a kis tolóablakon, de a fogoly még csak nem is láthatta a kezét, amelyik hozta, és a kérdéseire sem kapott választ.

Ah! Amikor Kin-fu meg akart válni az ég jóvoltából oly szép életétől, még izgalmakra vágyott! Azt akarta, ne szűnjön meg a szívverése anélkül, hogy ne érezné legalább egyszer a szíve heves dobbanását. Nos hát, ez a kívánsága teljesült, talán jobban, mint remélte!

Kin-fu most azt kívánta, hogy ha már föláldozza az életét, legalább a szabad napvilágnál halhasson meg. Elborzasztotta a gondolat, hogy a ládával együtt váratlanul a hullámok közé hajítják. Meghalni anélkül, hogy utoljára láthatná a fényes napot meg a szegény kis Li-ut, akinek az emléke betöltötte egész valóját, úgy érezte, meghaladja az erejét.

Nem tudta fölbecsülni, mennyi idő után, de egyszer csak azt érezte, mintha vége szakadt volna a hosszú hajóútnak. Leállt a hajócsavar dohogása. A börtönét szállító hajó megállt. Kin-fu érezte, hogy ismét fölemelik a ládáját.

Ezúttal nyilván beköszöntött a végső pillanat, és a halálraítéltnek nem marad más hátra mint az, hogy bocsánatot kérjen az életében elkövetett bűneiért.

Néhány perc telt el így - évekkel, évszázadokkal fölért!

Kin-fu határtalan megdöbbenésére azt tapasztalhatta, hogy a láda szilárd talajt ér.

Hirtelen kitért a börtön ajtaja. Kezek ragadták meg, széles szalaggal kötötték be a szemét, és kíméletlenül kiráncigálták. Határozott tartással tett néhány lépést, aztán őrzői megállították.

- Ha már végre úgyis meg kell halnom - kiáltotta -, nem azt kérem, hogy hagyjátok meg az életemet, amivel amúgy sem tudtam mit kezdeni, de legalább engedjétek meg, hogy a napvilágnál halhassak meg olyan emberként, aki nem fél farkasszem nézni a halállal.

- Legyen hát! - szólalt meg valaki komor hangon. - Teljesüljön az elítélt kívánsága!

Azzal letépték róla a szemkötőt.

Kin-fu mohón körbepillantott.

Álom úz vele csalóka játékot? Gazdagon megterített asztalt látott, körülötte öt mosolygó vendéget, akik alig várják, hogy megkezdődjék a lakoma. Két üres hely mintha késői vendégre várna.

- Ti vagytok azok?! Ti, kedves barátaim? Valóban benneteket látok? - kiáltott fel Kin-fu leírhatatlan érzésekkel a hangjában.

Nem, ez nem csalóka álm volt. Vangot látta, a filozófust, Jin-pangot, Hualt, Pao-sent, Timet; kantoni barátait, akik vendégei voltak két hónapja a Gyöngy-folyópart hajóéttermében! Ifjúkori barátait, legénybúcsújának tanúit látta viszont.

Kin-fu nem hitt a szemének. Saját házában volt, a sanghaji jamen ebédlőjében!

- Ha valóban te vagy az, és nem a kísérteted - kiáltotta Vangnak -, szólj hozzám...

- Én vagyok az, barátom - válaszolt a filozófus. - Megbocsátasz-e öreg mesterednek ezért az utolsó és kissé kemény filozófiai leckéért, amit adni kényszerültem neked?

- Eh, ugyan már! - kiáltott fel Kin-fu. - Te volnál az Vang, tényleg te vagy.

- Én vagyok - válaszolt Vang -, aki csak azért vállaltam magamra az életed kioltását, nehogy másra bízd, aki aztán meg is teszi! Én, aki nálad is előbb tudtam, hogy nem mentél tönkre, és hogy eljön a pillanat, amikor már nem akarsz meghalni! Régi harcostársam, Lao-sen, aki rövidesen leteszi a fegyvert, és a birodalom legszilárdabb támasza lesz, segített megértetni veled, hogy csak a halál küszöbén ismerjük fel az élet értékét. Igen, szörnyű gyötrelmekbe taszítottalak, és ahogy következtek a viszontagságaid, szinte az emberi tűrőképesség határáig, mind jobban vértett érted a szívem. Mindezt csak azért tettem, mert biztosra vettem, hogy a boldogságodért vállalod a viszontagságokat, és mert tudtam, hogy a végén a részese is leszel!

Kin-fu kitérte felé a karját, és Vang a keblére szorította tanítványát.

- Szegény Vangom! - mondta neki Kin-fu meghatódva. - Még ha egyedül vállaltam volna a viszontagságokat! De milyen bajt hoztam rád! Mekkora futottál, és még úsznod is kellett, amikor a folyóba ugrottál előlem a Palikao hídról!

- Hát bizony, akkor csakugyan féltem - ismerte el Vang nevetve. - Az ötvenöt évemmel meg az én filozófiámmal! Nagyon kimelegettem, a Pej-ho vize meg jéghideg volt... De annyi baj legyen! Kikecmeregtem belőle! Az ember akkor fut és úszik a legjobban, ha másokért teszi!

- Másokért! - szólt Kin-fu elgondolkodva. - Igen! Mindent meg kell tenni másokért... Ez a boldogság titka!

Szun lépett be: viaszsápadt ábrázata a gyilkos tengeribetegség negyvennyolc órájának kínjairól árulkodott. Gazdájával együtt a szerencsétlen inas is végigszenvedte az utazás minden gyötrelmét Funingtól Sanghajig. És milyen körülmények közt! Lerítt az arcáról.

Kin-fu kibontakozott Vang öleléséből, és a barátai kezét szorongatta.

- Határozottan jobb élni! Milyen kötnivaló bolond is voltam mostanáig! - állapította meg.

- Ezután már akár újra bölcs is lehetnél! - mondta neki a filozófus.

- Megpróbálom - válaszolt Kin-fu. - Azzal kezdem, hogy rendbe szedem a dolgaimat. Bejárta a világot az a bizonyos papírlap. Túl sok viszontagságot szenvedtem el azért, hogy semmissé tegyem. Igaz is, mi lett azzal az elátkozott levéllel, amit a kezébe adtam, kedves Vangom? Valóban kikerült a kezéből? Nem bánám, ha viszontláthatnám, mielőtt elkallódna! Ha még Lao-sen őrzi, nyilván nem tulajdonít túl nagy jelentőséget e cédulának. Bosszantana viszont, ha... illetéktelen kezekbe kerülne...

Általános derültség fogadta szavait.

- Barátaim! - szólt Vang. - Mégiscsak hasznosnak bizonyultak Kin-fu számára az átélt viszontagságok: legalább rendszerető ember vált belőle! Hol van egykori közönye? Hiszen a figyelme mindenre kiterjed!

- Ez azonban egyáltalán nem segít abban, hogy visszakapjam azt a képtelen levelet! Nem szégyellem bevallani, hogy addig nem leszek nyugodt, amíg saját kezűleg el nem égettem, és láttam, amint a hamuját szétszórja a szél! - válaszolt Kin-fu.

- Komolyan ragaszkodsz a leveledhez?... - kérdezte tőle Vang.

- De még mennyire! - válaszolta Kin-fu. - Kitelik tőled, hogy magadnál tartsd biztosítéku, nehogy újabb örültségi roham törjön rám!

- Dehogy!

- Hát akkor?!

- Hát akkor, kedves tanítványom... Csupán egyetlen dolog akadályozza kívánságod teljesítését, és ez sajna, nem rajtam múlik. A levél nincs már sem Lao-sennél, sem nálam...

- Nincs már egyikőtöknél sem?

- Nincs.

- Megsemmisítettétek?

- Nem, ó nem!

- Csak nem került óvatlanul harmadik kezébe?

- De igen!

- Kinél van? Kinél? - kiáltott fel kétségbeesetten Kin-fu, akinek fogytán volt már a türelme. - Kinél van?!

- Valakinél, aki ragaszkodik hozzá, hogy csakis neked adja át.

E pillanatban a bájos Li-u lépett ki az ellenző mögül, ahonnan tanúja lehetett az egész jelenetnek. Apró ujjai közt kihívóan lebegtette a hírhedt levelet.

Kin-fu feléje tárta a karját.

- Még nem! Kis türelmet kérek! - mondta a kedves hölgy, és úgy tett, mintha visszavonulna az ellenző mögé. - Mindent csak szép sorjában, bölcs férjem!

Eléje tartotta a levelet:

- Fölismeri-e az én kedves kis fivérem a saját művét?

- Már hogyan ismerném föl! - kiáltott Kin-fu. - Ki más írhatta volna rajtam kívül ezt az ostoba levelet?

- Akkor hát - mondta neki Li-u -, amint azt kifejtette, jogos kívánságának megfelelően sürgősen tépje szét, égesse el, semmisítse meg ezt az oktalan levelet! Ne maradjon többé semmi sem abból a Kin-fuból, aki ezt írta!

- Úgy legyen! - szólt Kin-fu, a gyertya lángjához érintve a vékony papírlapot. - Most azonban, ó, drága kicsi szívem, engedje meg a férjének, hogy gyöngéden a keblére ölelhesse a feleségét, és fölkérje rá: legyen a háziasszonya ennek a boldog lakomának! A magam részéről, úgy érzem, képes leszek megfelelni a kívánalmaknak.

- Mi is! - kiáltotta az öt vendég. - Az igazi boldogság meghozza a nagy étvágyat is!

Néhány nap múlva feloldották a császári tilalmat, és megtarthatták az esküvőt.

Kin-fu és Li-u nagyon szerették egymást! A szeretetük örökké tartott! Ezer, tízezer boldogság várt rájuk életük során. Aki nem hiszi, járjon utána - Kínában!

.oOo.